

valuutakursid 01.04

USD 12,69 EEK ↓

EUR 1,23 USD ↑

ÄP indeks 01.04

1037,22 +0,62% ↑

ÄP 500 01.04

1009,68 +0,04% ↑

Äripäeva online-uudised: www.aripaev.ee

Äripäev

REEDE • 2. aprill 2004 • nr 64 (2604) • hind 15 kr

kolumn

Tšehhis tõsine reformivajadus

Tšehhi peab rakendama reforme, et välja tulla suurest eelarvekriisist, kommenteerib keskpanga juht Zdenek Tuma.

Zdenek Tuma

lk 27

Pistiseandja süüdistab provokaatoreid

Riigisadusele viidates kuulutas kohus eile kinniseks selle osa tubakakaupmees Vahur Jegorovi protsessist, kus andsid tunnistusi riigiametnikud, kes Jegorovi väitel olid teda kapo provokaatoritena altkäemaksu andma õhutanud.

Vahur Jegorov

lk 7

Riigi käes neljandik kaitsealasid

riigi omandis 110 000 ha
kaitsealade kogupindala 490 000 ha
Allikas: keskkonnaministeerium

Kaitsealad ministri kaitse alla

Lisaks sügisele otsusele jätta riigi omandusse enamik omanikuta metsamaast soovib keskkonnaminister Villu Reiljan loobuda ka kaitsealuste maatükkide erandkorras erastamisest.

lk 8

Kartelliskandaal

Soome asfaldikartell on ulatuselt Soome ettevõtlusajaloos pretsedenditu. Kokku teenisid firmad hinnanguliselt kaheksa aasta jooksul 3,75 miljardit krooni.

lk 7

Merks loobub jäähalli ehitamise lepest

lk 2

Andres Saame toob börsile tulusa võlakirja

lk 9

auto

Kliendid eelistavad uusi autosid vanadele.

lk 15

mess

Messilure on ettevõtjale kallid.

lk 20

täna lisaks

Puhkepäev

Pärnus avab ukseid uus moderne tenniskeskus.

Ülemiste pudelikael

Ummikud superkeskuse eisel avamisel
lk 4-5

sõnumid

Vedurimeeste kavandatav streik on ebaseaduslik

■ Edelaraudtee teatel on esmaspäevaks kavandatud vedurimeeste ametiühingu streik ebaseaduslik.

Rongifirma seisukohta toetab riiklik lepitaaja.

Edelaraudtee juhatuse esimehe Henn Ruubeli sõnul on kollektiivlepingut arvestades 30 protsendi suuruse palgatõusu nõudmine ja reisirongiliikluse peatamisega ähvardamine sama kui lahtisest uksest sisse-murdmine.

Eile õhtul teatas vedurimeeste ametiühing, et lükab streigi määramata ajaks edasi. Lõplikult otsustatakse see täna toimival üldkoosolekul. **Äripäev**

I kvartalis laekus Reformierakonnale 3,5 miljonit krooni

■ Reformierakond sai esimeses kvartalis 3,5 miljonit krooni, sellest 2,8 miljonit laekus riigieelarvest, teatas erakond.

Ülejäänud summa annetasid eraisikud, suurimad annetajad olid 100 000 krooniga Toomas Luman, Ando Hagel ja Andres Hermet. **Äripäev**

Einars Repše võlg 18 miljonit krooni

■ Läti ekspeministri Einars Repše võlad küündivad eelmise aasta tuludeklaratsiooni kohaselt kinnisvara- ja aktsiatehingute järel 18,2 miljonit kroonini.

Einars Repše

Muu hulgas kuulub Einars Repšele 58 USA firma aktsiaid 810 089 dollari eest, USA väärtpaberitega teenis ta aastaga tulu 823 dollarit.

Kinnisvaratehinguid tegi ekspeminister eelmisel aastal enam kui 7,14 miljonit krooni väärtuses, kirjutab Business & Baltija. **Äripäev**

Osten Tori majas broneeriti 8 korterit

■ Tallinnasse Pärnu maanteele rajatava uude elamuse broneeriti esimese päeva 8 korterit, 2toalisi 6 tükki ning üks neljatoaline.

Majja rajatakse 147 korterit ja selle valmimine on planeeritud 2005. aasta lõpuks. **Äripäev**

SLK teenindas neljandiku võrra rohkem reisijaid

■ Saaremaa Laevakompanii teatel teenindati märtsis kõikidel ettevõtte hallatavatel liinidel kokku 82 000 reisijat ja 31 000 sõidukit.

Ettevõtte teenindas tänavu märtsis 26 060 reisija ja 10 295 sõiduki võrra rohkem kui möödunud aastal samal ajal. **Äripäev**

Tallinn asub vanalinnas rendihindu tõstma

Rahahädas Tallinna linnavalitsus hakkab üle vaatama kesklinnas magusatel pindadel tegutsevate asutuste rendihindu, et hüvitada linnavara müügist saamata jäävat tulu.

■ **Andres Pöld**
andres.pold@aripaev.ee

Tallinna abilinnapea Aivar Pärna ütles, et kuna linnavara müük lõpeb ükskord ära ja et linna sissetulekud ei kahaneks, kavatsevad nad tõsiselt käsile võtta vanalinna rendipindade hinnad.

“Hind tõuseb kindlasti,” kinnitas Pärna. Tema sõnul tegutseb vanalinnas magusatel pindadel sadu asutusi, kes maksavad ebaloomulise väike renti. “Vajame kindlat ja stabiilset rendisuhet,” märkis abilinnapea.

Kesklinna vanema asetäitja Jüri Lump ütles, et rendilepinguid hakatakse üle vaatama üksikhaaval ja hinna tõstmise otsustatakse igal üksikul juhul eraldi. Mingit kampaaniat hindade tõstmiseks linn ei korralda.

“Eelkõige puudutab lepingute ülevaatamine äripindade rentnike, aga linn on seisukohal, et ka mittetulundusühingud ei peaks tegutsema ärtsoonis,” lausus Lump. Neile kavatseb linn leida odavamad pinnad ja koondada nad kokku ühte kohta.

Toompeal asuva Pika Jala restorani omanik Alar Lillemägi ütles, et hinnatõus on meele ikka väga mõruks teinud. “Hinges on pessimism. Sellise tööga polegi ma lootnud rikkaks saada, aga peret toita küll, nüüd aga tuleb mõeda, kuidas edasi,” lausus Lillemägi.

Ta lisas, et nende puhul on rendihinna tõus juba teoks saanud, aga selle suurus ei soovinud ta avalikustada.

Estonia puisteel asuva mittetulundusühingu Avatud Eesti Fond raamatupidaja Vivika Kruusmägi ütles, et nemad linnavalitsuselt ametlikku teadet rendihinna tõusu kohta pole veel saanud, aga nad on ka-

Toompeal asuva Pika Jala restorani omaniku Alar Lillemägi meel on mõru: tema maksab Tallinnale juba kõrgemat renti.

Foto: Indrek Susi

vandavatavast hinnatõusust kuulnud.

“Praegu maksame umbes 250 ruutmeetri büroo puhul renti 30 krooni ruutmeetrist, kui hinnatõus tuleb, siis ilmselt kordades,” nentis Kruusmägi. “Tänavune eelarve on ju

kinnitatud ja arvestanud oleme senise hinnaga. Kui rent kallineb, saame senistes ruumides tegutseda veel vaid mõne kuu, siis on aastaks ette nähtud raha otsas.”

Kruusmägi kinnitusele pole 30 kroonise ruutmeetri hinna-

ga võimalik Tallinnas bürooruume rentida.

Lumpi sõnul on jutuks olnud linnavalitsuse juurde spetsiaalse komisjoni loomine, mis hakkab rendilepinguid üle vaatama. “Loodame, et sinna kaasatakse ka kinnisvarafirmade

Äriruum hinnaga 2130 krooni ruutmeeter

■ Tallinnale on Mündi 2/ Raekoja plats 10/Saiakang 1 äriruumide eest on valmis maksma kõrgeimat hinda – 2130 krooni ruutmeeter – OÜ Hiiekivi.

Raekoja platsil asuvate ruumide kasutusotstarbeks nimetas firma toitlustamist. Hiiekivi OÜ peab Tallinnas kohvikuid Tristan ja Isolde ning Kehrwieider Chocolaterie & Cofee vanalinnas.

Märtsis lõppenud enam-pakkumisele tuli 12 soovi, keskmine pakutav rendisumma oli 1161,9 kr ruutmeetri kohta kuus, enamik pakkumisi jäi vahemikku 500–600 krooni ruutmeeter.

Linnavalitsuse korralduses on üüri alghinnana kehtestatud 350 krooni ruutmeetri kohta kuus (kokku 16 625 krooni), seega ületas parim pakumine alghinna pea kuuekordselt.

Abilinnapea Aivar Pärna märkis pärast enampakkumist, et linnal on põhjust paljud senised kahjulikud rendilepingud üle vaadata.

Praegu kehtivad sealsamas Raekoja platsil ja kesklinnas mitmed rendilepingud, kus linn saab renditulu heal juhul vaid 50 krooni ruutmeetrit. “Juba 100 krooni ruutmeetrit peetakse kõrgeks hinnaks, mis on tegelikult linnasüdames kauplemise eest ääretult väike summa,” märkis Pärna toona.

Näiteks firma Bankend rendib Raekoja platsil ruume hinnaga 80 krooni ruutmeetri eest kuus. Ruumides tegutseb restoran Molly Malone.

esindajad, kes aitaksid hinda määrata,” ütles Lump. “Samas on ka meie rendiosakonna inimesed selleks pisavalt kompetentsed ja hinna määramisel saab aluseks võtta seniseid enampakkumisi ja erasektorite hindu.”

Merks keeldus Läti jäähalli ehitamise lepingut allkirjastamast

Merko Läti tütarfirma Merks keeldus allkirjastamast lepingut 2006. a jäähoki maailmameistrivõistlusteks kavandatud jäähalli ehitamiseks Riiga.

■ **Sirje Rank**
sirje.rank@aripaev.ee

“Meil ei olnud kindlust, et ehituse maksumuseks hinnatud 26 miljonit eurot (406,6 miljonit krooni) on realistlik hind ehituse lõpetamiseks,” ütles eile Äripäevale Merksi

finantsdirektor Oskars Ozolins.

Isegi kui algselt 2006. a jäähoki maailmameistrivõistluste jaoks kavandatud multifunktsionaalsele jäähallile leitakse alternatiivne lahendus, pole kindel, kas ehitustöödega nõutud ajaks lõpule jõutaks, kirjutab Äripäeva sõsarleht Dianas Bizness.

Jäähokiliit mures

Tuleval nädalal tuleb Läti olukorraga tutvuma rahvusvahelise jäähokiföderatsiooni president Jan Ake Edviison.

Veebruaril lõpus alustas Merks firmaga SIA Multihalle

läbirääkimisi 26 miljonit eurot maksva jäähalli ehitamiseks. Leping nägi ka ette, et Merks saab õiguse kasutada hokiareeni ümber jäävat maa-ala, mille omakorda Riia linnavalitsus rendib Multihallele. Allkirjastamise tähtaeg oli 31. märts.

Selgus aga, et Multihalle esitatud dokumendid olid puudulikud ja et tegelikud ehitamiskulud võivad kujuneda suuremaks, ütles Ozols. Seda enam, et Multihalle tahtis, et Merks võtaks üle osa arhitektuuri- ja konsultatsioonifirmade ees võetud kohustusi. Merks ei nõustunud ja leping jäi allkirjastamata.

Läti valitsus ja Riia linnavalitsus püüavad kiiresti leida alternatiivi, et rahvusvaheline spordiüritus siiski Riias toimuks. Nimetatud on jäähalli ehitust Lucavsalas, kus samuti oleks peatöövõtjaks Merks, ütles Ozols.

Ehitamisega kiire

Ozolsi hinnangul nõuaks ehitus 18 kuud. Valmisolek 2006. a maiks eeldab aga otsuste ja kooskõlastuste tegemist kiirendatud tempos lähema kuu poolteise jooksul, ütles Ozols.

Läti hokiföderatsiooni hinnangul oleks võistluste ärajäämise korral kahju 1,43 miljardit

Eesti krooni, rääkimata löögist Läti maine pihta.

Läti hotellide ja restoranide liidu juht Janis Jendiz leiab, et kahju oleks raske kokku lüüa. “Siia ei kuulu üks tulemata jäänud hokifännid ja turistid. Önnestunud maailmameistrivõistlused oleksid Lätile hea reklaam ning tähendaks korvduvaid külastusi.”

Läti instituudi juht Ojars Kalnins muretseb samuti Läti maine pärast. “Suuremate investimisprojektide puhul oleks edaspidi raskem partnerid veenda, et Läti suudab oma osaga toime tulla,” ütles ta ajalehele Dagens Industri.

Eestile ei saa ELis kehtida Venemaa topeltollid

A Sirje Rank
sirje.rank@aripaev.ee

1. mail liitub Eesti Euroopa Liidu tolliliiduga, millel ei ole kauplemisel Venemaaga topeltolle.

"Tingimused on samad nii Iirimaa kui Saksamaale ja sama kehtib kümne uue liituv riigi kohta," kinnitas eile Tallinnas Euroopa Komisjoni kaubandusvolinik Pascal Lamy.

"Kaubanduspoliitika on sada protsenti Euroopa Komisjoni pädevuses," ütles Lamy. See tähendab, et erinevalt maksupoliitikast, kus iga riik määrab

Paari nädala tagune rajuilm on üle ning mõlemad osapooled on saanud vihmavarju koju jätta.

Pascal Lamy, Euroopa Komisjoni kaubandusvolinik, läbirääkimiste kohta Venemaaga partnerlus- ja koostöö leppe kehtivuse üle

oma maksud ise, sõlmib EL kaubanduslepinguid kõigi oma liikmete nimel. Nii hakkab Euroopa Liidu ja Venemaa suhteid reguleeriva partnerlus- ja koostöö leppe kaubanduse osa kehtima ka kõigile uutele liikmesriikidele.

"See printsiip ei ole läbirää-

kimiste teema," ütles Lamy, ehkki kõnelused Venemaaga lepingu laienemise üle käivad. "Paari nädala tagune rajuilm on aga üle ning mõlemad osapooled on saanud vihmavarju koju jätta," ütles Lamy, keeldudes sanktsioonide teemal spekulatsioonidest. "90% küsimustest

on lahendatud, nüüd keskendume ülejäänud kümnele," ütles Lamy. Viimaste hulgas on Kaliningradiga seotud transiidiküsimused, terasetollid ja sanitaarmõuded. Lamy on veendunud, et needki saavad 1. maiks lahenduse.

Kaubandusvoliniku sõnul ei taha EL oma naabriga riidu kiskuda. Pigem loodab Brüssel kasu lõigata uute liituvate riikide Venemaa tundmisest, et kasutada seda kaubavahetuse elavdamiseks Venemaaga.

Aastal 2002. oli Venemaa ELi suuruselt viies kaubanduspartner.

Maksuvõlglaste tabel täieneb

Oht saada andmekaitse inspeksiioonilt ettekirjutus sundis maksu- ja tolliametit märtsi teisest poolt täiendama koduleheküljel asuvat ametlikku võlglaste edetabelit.

A Anne Oja
anne.oja@aripaev.ee

Inspeksiioon leidis 17. märtsil, et maksu- ja tolliametil tuleb vaideotsused avaldada igähele ilma maksumaksja nõusoleku ja teadmista, kui vaideotsuste koostusse kaebuse tähtaeg on kaebust esitamata möödunud. Lisaks leidis inspeksiioon, et tuleb avaldada maksuotsused selles osas, mis ei kuulu maksumaksjate alla, sh juurde määratud maksumaksjate kaupade maksumaksjate kohta.

"Maksukorralduse seadus ei nimeta seejuures ühtegi kitsendavat sätet maksuotsuste ja nende peale tehtud vaiete lahendamisel tehtud otsuste avaldamisel," seisab andmekaitse inspeksiiooni otsuses. Seadus lubab maksuvõlga avaldada pärast maksuotsuses näidatud tasumise kuupäeva möödumist.

Andmekaitse inspeksiioon põhjendas oma otsust demokraatliku ja sotsiaalse õiguse riigi ning avatud ühiskonna põhimõtete, kus avalikkusel peab olema võimalus kontrollida avalike ülesannete täitmist. Hetkel koostab inspeksiioon andmebaasi, et võrrelda isikukaitset ja avalikustamist Euroopa Liidu liikmesriikides, kus mõnes on kogu informatsioon maksumaksjate kohta avalik.

Andmekaitse inspeksiiooni juht Urmas Kukk ütles, et kontrollib maksuvõlglaste avaldamist maksuametile koduleheküljel iga päev, sest maksuvõlglaste suure arvu tõttu avalikustab maksuamet neid jõudumööda.

„Kontrollime maksuvõlglaste avaldamist maksuameti koduleheküljel iga päev, sest maksuvõlglaste suure arvu tõttu avalikustab maksuamet neid jõudumööda.

Urmas Kukk, andmekaitse inspeksiiooni juht

"Siin ei saa olla mingeid kokkuleppeid andmekaitse inspeksiiooni ja maksuameti vahel," rääkis Kukk.

Maksu- ja tolliameti peadirektori asetäitja Avo Rõõmussaar ütles, et maksuamet avaldab nüüdsest maksuvõlglaste nimekirjas fakti jõustunud vaideotsuse kohta. "Selliste andmete väljastamine on igati kooskõlas meie seisukohaga maksusalduse kaitsest," märkis Rõõmussaar. Ta lisas, et kohtus vaidlustamata maksuotsuste avalikustamine kahjustab maksuhalduri hinnangul maksumaksja õigust maksusalduse kaitsele.

Maksuameti selgituse kohaselt on tavaline maksuvõlg avalik kohe pärast võla tekkimist, kuid maksumaksjate korda saatnud maksumaksjad saavad võrreldes teiste maksumaksjatega soodustusi. Maksudest kõrvalehiilimise või valesti arutamise puhul tõlgendab maksuamet maksuvõlga võlana alles siis, kui maksuotsuses näidatud tasumise kuupäev on möödunud, ehkki nõuab intressi alates maksumaksjate toimumisest.

Varem on maksuamet avaldanud survet, et maksumaksjad juurde määratud maksumaksjad kaebust esitamata kohe ära maksaksid. Vaidlajate puhul avaldas maksuamet võla suuruse ametlikus võlglaste nimekirjas.

kõige ilusam leviala radiolinja

Sinu mobiilne töökoht. Kus iganes. Millal iganes.

Radiolinja-Vodafone Mobile Connect Card. Hind Radiolinja klientidele: **3590.-**

Radiolinjas on nii, et internet on seal, kus oled Sina. Mitte vastupidi, et Sina peaksid olema seal, kus on internet. Paigalda Radiolinja-Vodafone Connect Card oma sülearvutisse ja saad ühe nupuvajutusega lugeda oma e-maile, saata SMS-e, surfata internetis ja luua turvalise ühenduse oma firma sisevõrguga kõikjal üle Eesti. Ükskõik, kas Sa oled reisil, kliendi juures koosolekul või kodus. Sinu töökoht on seal, kus oled Sina.

Helista Radiolinja ärikliendi infotelefonil 681 1958 või loe kõigest täpsemalt internetist www.radiolinja.ee. Soovi korral toome kauba Sinu kontorisse kohe kohale.

radiolinja
vodafone

EMEX
AS ESTI METALLIEKSPOORT

www.emex.ee

Autovrakkide tasuta äravedu

Loosiõnne puhul võidate TELERI!

12. aprill - 15. mai
Tallinnas ja Harjumaal
Info ja registreerimine
15. märts - 12. aprill
tel 625 8666

Betooni 12, 11415 Tallinn
Lõunasadam, 76805 Paldiski

KUUSAKOSKI

Superkeskuse avamine tõi ummiku

Hoolimata erimeetmetest – ajutiselt palgatud liikluse reguleerijatest ja linnavõimude hoiatustest – tekkisid eile Eesti suurima kaubanduskeskuse avamisel ummikud, mis lubab ennustada puudelikaela ka edaspidiseks.

Viiest Äripäeva ajakirjanikust, kes lähenesid Ülemiste keskusele eile õhtul viiest eri suunast, sai kõige kiiremini kohale Tartu maanteed kaudu väljastpoolt Tallinna tulles. Kõige kauem pidi Ülemistele lähemana ida poolt.

Kõik eksperimendis osalejad olid ühel meelel, et suuremast liikluskaosest päästsid seekord ajutiselt tööle võetud liikluse reguleerijad.

Vabadest autokohtadest Ülemiste keskuse parklas võis järeldada, et linnaelanikud võtsid kuulda ka eelnevalt meedia vahendusel hoiatanud Tallinna liiklusteenistuse direktorit Mati Songiseppa, kes ei soovitanud sel nädalal kaubamaja vaatama kiirustada. Seda just liiklusuummiku kartusel.

Liiklusspetsialistid on korduvalt tähelepanu juhtinud niigi suurel koormusel töötava Tartu maantee ning Peterburi

10 min

Tartu mnt

Reguleerijateta oluks suur ummik

Alustasin sõitu Stockmanni Ajuurest 17.45 ja jõudsin kümnekonna minutiga Ülemiste keskusesse. Autode rodu algas Sikupilli juurest, kuid saba liikus kiiresti. Ilma reguleerijateta oleks olnud päris suur ummik.

Raimo Ülavere
raimo.ulavere@aripaev.ee

Tee läks libedalt ja lihtsam oli pääseda ostukeskusesse, kui sealt minema saada. Väljasõit Suur-Sõjamäe teele oli umbes, parem valik oli keerata parklast välja Tartu maanteele.

Näis, et ka Tallinna kesklinn oli rohkem umbes kui tavaliselt, paljud vist püüdsid Ülemiste ristmikku vältida.

ja Järvevana tee ristmiku ummikutele, mida uus, 7 miljonit külastajat aastas ootav superkeskus süvendab. Keskuse juhid on seni olnud optimistlikumad.

Seda oli eile õhtul ka Ülemiste keskuse juht Guido Pärnits. "Sõitsin kella viie paiku õhtul kesklinnast Olümpia juurest Ülemistele 7–8 minutiga," lausus ta. Ta lisas samas, et kindlasti oli oma osa ka liikluse reguleerijatel – vilkuvaa fooritulega ristmikule välja sõitvaid juhte polnud. Äripäev

Autode saba oli kilomeetri pikkune

Järvevana teelt jõudsin umbes kümne minutiga kaubanduskeskusesse, kuigi autode saba oli kilomeetri pikkune. Ummik õgvenes kiiresti ja mulle näis, et suurem probleem oli neil, kes tahtsid Järvevana teelt linna poole sõita.

Kristina Traks
kristina.traks@aripaev.ee

Ülemiste keskuse parkla

Ülemiste järv

Nädalavahetusel võib teine pilt olla

Lähenesin Tartu poolt ja jõudsin linna piirist ostukeskusesse viie minutiga kell 16.40. Ainsa autonoma keerasin vabast reast parklasse, ummik linna sõiduks algas poe parklasse sissepääsu tee eest.

Sõitsin 17.15 uuesti sama teed Tallinna piirist kaupluse ni ja jõudsin kohale kolme minutiga.

Mingeid probleeme polnud. Inimesed, kes elavad linnast

Eda-Liis Kann
eda-liis.kann@aripaev.ee

väljas, ei tule poodi mitte kodust, vaid töölt, nädalavahetusel võib teine pilt avaneda.

hoolimata erimeetmetest

Näis, et foorid ei huvitanud kedagi

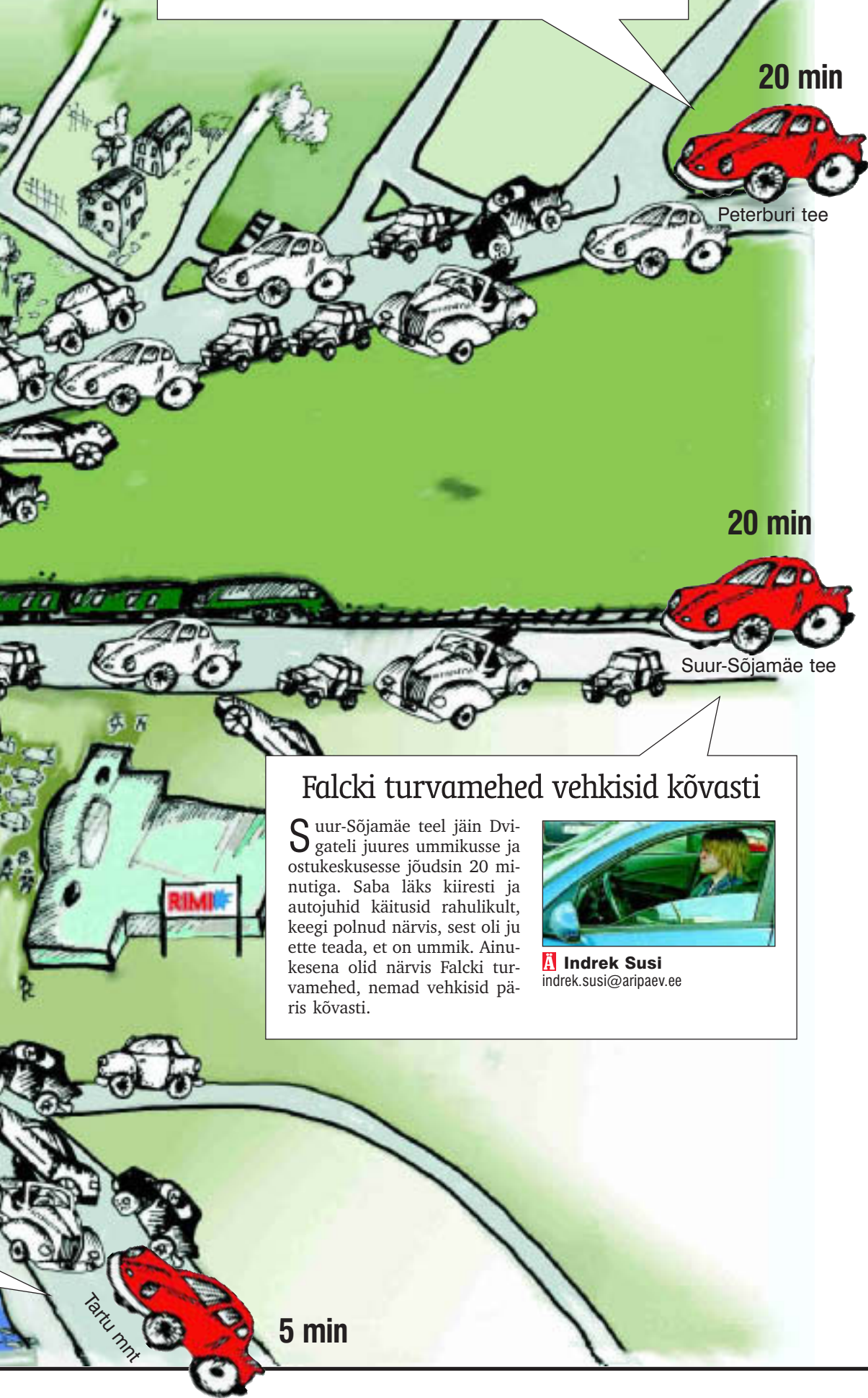
Jäin ummikusse Dvigateli juures ja ostukeskusesse jõudsin 20 minutiga. Autod kulgesid ühtlase voona, kuid jalakäijad ei saanud teest üle ja seiklesid autode vahel. Ristmikel oli palju politseinikke, osa neist vahtis ülevalt viadukti pealt, et kuidas all ristmikul läheb. Hullem kui ristmike ületamine oli kaupluse parklasse sissepääs, sinna pöörab ainult üks rida.

Parklast välja pääsemiseks Suur-Sõjamäe tee poolt kulus omakorda 20 minutit. Ristmi-

Gea Velthut-Sokka
gea.velthut-sokka@aripaev.ee

kul sattusin segadusse. Näis, et foorid ei huvita seal kedagi. Võib olla oli reguleerija, aga mina nägin, et mul on roheline tuli, samas ristmik oli teisest suunast autosid täis.

Reguleerija Ülemiste keskuse parklas riidlemas valesti parkinud inimesega.

Parklast väljumine Tartu maantee pudelikaela. Kohati tuli väljasõitu oodata kümneid minuteid.

Falcki turvamehed vehkisid kõvasti

Suur-Sõjamäe teel jäin Dvigateli juures ummikusse ja ostukeskusesse jõudsin 20 minutiga. Saba läks kiiresti ja autojuhid käitusid rahulikult, keegi polnud närvis, sest oli ju ette teada, et on ummik. Ainukesena olid närvis Falcki turvamehed, nemad vehkisid päris kõvasti.

Indrek Susi
indrek.susi@aripaev.ee

Kõige enam kannatasid Suur-Sõjamäelt tulevate veoautode juhid, kes pidid ootama keskusest väljuvate autode taga.

Seadusemuudatus teeb mobiiltelefoni numbri liikuvuse võimalikuks sügisel

Valitsus otsustas elektroonilise side seaduse ootamise asemel muuta telekommunikatsiooni-seadust, et saaks alates sügisest koos numbriga vabalt operaatorit vahetada.

Villy Paimets
villy.paimets@aripaev.ee

Valitsus kiitis eilsel istungil heaks telekommunikatsiooni-seaduse muutmise seaduse eelnõu. Elektroonilise side seaduse vastuvõtmine võtaks liiga palju aega, seetõttu otsustas valitsus parandada praegu kehtivat telekommunikatsiooni-seadust, mis peaks numbri liikuvuse võimalikuks tegema orienteeruvalt novembris.

“Valitsuse otsus on ainult tervitatav, see näitab, et Radiolinja ja sideameti ühine töö portabiilsuse toomisel mobiilsideks on hakanud kandma reaalseid vilju,” ütles Radiolinja Eesti ASi juhatuse esimees Sami Seppänen. “Kuigi siiani on seda teemat paljuski kas pidurdatud või välditud teiste turul tegutsejate poolt,

Radiolinja Eesti ASi juhatuse esimees Sami Seppänen soovib telefoninumbrite liikuvusel eeskujuks võtta Soomes töötava mudeli.

Foto: Raul Mee

on meie arvates portabiilsus mobiilsideks ainult tervitatav nähtus ja Eesti mobiilsideoperaatorite kliendid võivad sellest kindlasti.”

“Varsti saab mobiilide numbri liikuvuse asjus ehk konkreetseid asjaid paika, seni oleme ju lihtsalt ootel olnud,” ütles EMT avalike suhete juht Kaja Pino.

Numbri säilitamise eelduseks mobiiltelefoniteenuse osutaja vahetamisel on marsruutimise ühtse andmebaasi asutamine. Samuti eeldab numbri liikuvuse täielik rakendamine mobiiltelefoniteenuse osutajate mõningate tehniliste ettevalmistuste tegemist.

Seppänen soovib Soome mudelit. “Ise jalgratta leiuta-

mise asemel võiks Eesti võtta eeskujuna juba praegu edukalt toimivast lahendusest Soomes, seda enam, et Soome mudel on ainult pool aastat vana ja osutunud üliedukaks – Soomes on lühikese ajaga liikunud üle 700 000 numbri,” ütles Seppänen.

“Kui seadusemuudatusega õnnestub Eestis rakendada

EMT klientide arvult kaugel ees

mobiilsidefirmade klientide arv 31. detsembri seisuga

EMT	491 400
Radiolinja	167 750
Tele2	ei avalda

12. märtsil sai EMT-l täis 500 000 klienti

- praegu kasutatavad operaatorid erinevaid numbreid
- EMT 50..., 51..., 52..., 53... ja 59...
- Tele2 55... ja 58...
- Radiolinja 56...
- Top Connect 54...
- tulevikus ei pruugi inimene aru saada, millisesse võrku ta helistab

Allikad: operaatorid, sideamet

mobiilnombrite liikuvus kiirelt ja tehniliselt töökindlalt ning uue elektroonilise side seadusega õnnestub saada paika operaatoritevahelised sidumishinnad, siis on Eesti jõudnud sideturu regulatsioonis samale tasemele naaberriikidega. Siis on juba põhjust ka väita, et Eesti on Euroopa infoühiskondade esireas,” lisas Seppänen.

Valitsuskabinet teeb ettepaneku kinnitada Eesti Raudtee erastajaks BRS

■ Majandus- ja kommunikatsiooniminister Meelis Atonen tutvustas neljapäeval valitsuskabinetis liikmete ASi Eesti Raudtee 66% aktsiate erastamise uue otsuse eelnõu, millega tehakse ettepanek kinnitada parimaks pakkujaks Baltic Rail Service (BRS).

Lõpliku otsuse Eesti Raudtee erastamise kohta peab langetama valitsus.

Riigikohtu halduskollegium tühistas 2002. aasta 20. juunil Eesti Erastamisagentuuri nõukogu otsuse, millega AS Eesti Raudtee 66% aktsiate erastamiseks tehtud pakkumiste hulgast tunnustati parimaks Rail Estonia ApS pakkumine. Erastamisotsuse tühistamise peamiseks põhjuseks oli selle mittevastavus kutse dokumentide nõuetele. Sama otsusega tehti erastamisagentuurile ettekirjutus asi uuesti läbi vaadata.

Kuna Eesti Erastamisagentuuri tegevus lõpetati 2001. aasta 1. novembril, kuulub kohtuotsuse täitmine valitsusele.

Meelis Atonen

Valitsus peab tegema uue, motiveeritud ja kontrollitava erastamisotsuse. Parima pakkumise määramisel saab valitsus lähtuda vaid pakkumistest, mis olid olemas 13. detsembri 2000. aasta seisuga.

Pakkumiste analüüsisist järeldub, et ühegi pakkuja strateegilised investorid ei vasta täielikult esitatud tingimustele.

Kõige enam vastavad esitatud tingimustele BRSi strateegilised investorid. Rail Estonia ApS (RE) puudus strateegiline investor üldse ning Raudtee Erastamise Rahva AS (RER) oli tingimuslik strateegiline investor, mis on aga vastuolus pakkumise kutse dokumentide nõuetele.

Kuigi riigikohus mõnab võimalust, et ükski pakkuja ei vastanud strateegilise investori nõude kõigile või mõnele elemendile, ei pruugi see rikkuda pakkumises osalevate subjektiveid õigusi olukorras, kus kõigil puudus nõuetekohane strateegiline investor.

Arvestades asjaolu, et Rail Estonia ApS pole täitnud lisaks strateegilise investori nõudele ka ühte olulisimat kvalifitseerimisnõuet – tagatise esitamise kohustust erastamislepingu sõlmimiseks – tuleks tema pakkumine mittevastavaks tunnustada.

Lõpliku otsuse Eesti Raudtee erastamise kohta peab langetama valitsus. Äripäev

Lugejamängu võitjad selgunud

■ Äripäeva eilses lehes 1. aprilli puhul korraldatud lugejamängu võitsid Ave Lindberg ja Ago Randorg. Toimetuse võtab tänava võitjatega ühendust.

Eilses lehes oli kokku kaheksa libaartiklit. Nendeks olid: “Esimesed Viru Keskuse külalastajad saavad allahindlust”, “Saaremaa praamiliini lähed Sõõrumaa ja Annuse firmale”, “Siilts ostab Argelt

Premium Motorsi”, “Palts talus riigile 110 miljonit krooni”, “Eesti Telekom tahab osta TeliaSonera aktsiapakki”, “Viirust Norwegian tuleb ise edasi saata”, “EMT ja Elion seekuvad aktiivselt hinnasõtta” ning arvamusväljendusest ilmunud avaldus Äripäeva ja Keskerakonna esimehe Edgar Savisaare kohtuvälisest kokkuleppest.

Äripäev tänab kõiki lugejamängu osalejaid.

Aivar Hundimägi

Pärnu saab mitu uut ristmikku

■ Täna algab remont Pärnus Papiniidu sillal ja ümber ehitatakse Kuninga tänava viie tänava ristmik, teatab linnavalitsus.

Ehitustööd käivad ka Papiniidu ristmikul ning suvel on pärnul plaanis rekonstrueerida Mere tänava ja Riia maantee ristmik.

Pärnu abilinnapea Eino-Jüri Laarmanni sõnul algab 2. aprillist remont Papiniidu sillal.

Tuleval nädalal freesivad ASi Magistraal töömehed üles üsna auklikuks kulunud asfaldi ja sinna pannakse uus asfalt, kinnitas abilinnapea.

Samuti läheb aprilli keskpaigas remonti Kuninga kooli ees olev kurikuulus viie tänava ristmik, mis ehitatakse ümber ringteeks. Keskmise ringi tuleb läbimõõduga 18 meetrit, mille ümber raja-

takse 7 meetrit lai kahene sõidurada.

Ringtee projekteerimisel arvestati liigendbusside põõramisraadiusega ja seetõttu nihkub liiklussõlm Vana paragi poole. Liiklussõlme rajamiseks võib osutada vajalikuks maha võtta kuni seitse erinevas suuruses puud. Abilinnapea Laarmanni sõnul saab liiklussõlm valmis 20. maiks.

Pärnu linnal on tänava suvel plaanis rekonstrueerida ka Mere ja Riia maantee ristmik, kuhu paigutatakse foorid, samuti laiendatakse sõiduradasid.

Seoses uue kaubanduskeskuse rajamisega algasid sel nädalal ümberehitustööd ka Papiniidu ja Riia maantee ristmikul, kus samuti muutub liikluskorraldus ja tulevad lisafoorid. Äripäev

sõnumid

Alkoholi müügi õoppiirangu otsustab rahvas

■ Tallinna linnavolikogu otsustas korraldada 3.–9. mai rahvaküsitluse, mille eesmärk on välja selgitada avalik arvamus öise alkoholimüügi piiramise küsimuses.

Linnavolikogu ei toetanud Toomas Tautsi (Res Publica) eelnõu, mis nägi ette küsida linnaelanikel: “Kas Tallinnas peaks keelustada öise alkoholimüügi?” Eelnõu algataja soovis küsitluse läbi viia 16.–21. juunil

Linnavolikogu otsustas toetada Elmar Sepa (Keskerakond) esitatud eelnõu. Tallinlastele otsustamiseks esitatakse küsimus: “Kas öist alkoholimüüki Tallinnas tuleks piirata?”

Tallinna õpetajate palga alammäär tõuseb 8%

■ Tallinna volikogu võttis eilsel istungil vastu määruse, mis näeb ette linna pedagoogide palga alammäärade 8%lise tõusu.

Kokkuleppe sõlmis Tallinna abilinnapea Margus Allikmaa 20. veebruaril Tallinna Haridustöötajate Ametiühingu Liidu ja Tallinna Koolijuhate Ühendusega.

Põhikooli Margus Allikmaa

õi gümnaasiumi aineõpetaja hakkab nüüd palka saama 5780–8500 krooni kuus sõltuvalt talle atesteerimisel omistatud ametijärgust. Leping tagab vähemalt 8% palgatõusu ka haridus- asutuste juhtidele.

Leping sätestab, et 8% palgatõus hakkab kehtima alates 1. jaanuarist 2004, seega makstakse kõikidele pedagoogidele tagasiulatuvalt ka saamata jäänud tasu.

Kokku tõstab Tallinn haridussüsteemi töötajate palkasid keskmiselt kuni 12 protsenti. Äripäev

Koolijuhti süüdistatakse korruptsioonis

■ Kaitsepolitsei viis lõpule eeluurimise ametiseisundi kuritarvitamises süüdistatava Türi tehnika- ja maamajanduskooli direktori suhtes.

Esitatud süüdistuse kohaselt rikkus Türi tehnika- ja maamajanduskooli direktor aastatel 1996–2003 mitmel korral korruptsioonivastast seadust, tehes keelatud ja huvide konfliktiga seotud tehinguid.

Süüdistuse sõlmis direktor 1996. aastal rendi ja koostöölepingu, millega anti koolile kuuluv kütusehoidla rendile kütuse ja määrdeõlide jaemüügi tegelevale äriühingule, mille juhatusse kuulus tema poeg. Äripäev

Tallink avab täna pidulikult Peterburi laevaliini

■ Tallink Grupp avab täna Peterburis ametlikult Helsingi–Tallinn–Peterburi laevaliini, kus osalevad Peterburi kuberner Valentina Matvienko, Helsingi abilinnapea Pekka Korppinen ja Tallinna linnajuhid Edgar

Savisaar, Maret Maripuu ning Toomas Vitsut.

Tallinki turundusjuhi Tiina Manderi sõnul hakkab liini teenindama reisilaev Fantaasia, mis väljub Tallinnast üle päeva. Äripäev

Laev väljub Tallinnast õhtul 20 ja saabub Peterburi järgmise päeva hommikul kell 9. Päeval on võimalik tutvuda Venemaa kultuuripealinnaga nii omal käel kui pakutavate ekskursioonide kaudu. Äripäev

Altkäemaksu andja süüdistab ametnikke enda provotseerimises

Riigisaladusele viidates tunnistas kohus eile kinniseks tubaka-kaupmees Vahur Jegorovi protsessi osa, kus andsid tunnustusi riigiametnikud, kes Jegorovi väitel olid teda altkäemaksu andmisele õhutanud.

A Peeter Raidla
peeter.raidla@aripaev.ee

Vastavasisulise taotluse esitas süüdistaja rollis olev Tallina prokuratuuri juhtivprokurör Kristel Siitam-Nyiri, kelle arvates oleksid need tunnustused heitnud liigset valgust kaitsepolitsei töömeetoditele, mida saab käsitleda riigisaladusena.

Pärast Tallinna linnakohtu istungi lõppemist sõnas Jegorov, et kohtus tunnustusi andnud varem kapo palgal olnud tolliametnik Janek Litov rääkis end tema arvates sisse.

"Litovi ütlust mööda olevat teda pühapäeval (eelmise aasta 5. mail) kodust välja astudes oodanud maja ees kapo ülemkomissar Tõnu

Miilvee, kellele olevat juba eelnevalt teada minu väidetav kavatsus altkäemaksu anda. Isegi kui mul see kavatsus oleks olnud, ei saanud sellest keegi peale Litovi enda teada," kommenteeris Jegorov tunnustaja sõnu. "Kusjuures Litov ise on sama päeva ülekuulamisel tunnistanud, et ta polevat meie eelmisel päeval aset leidnud kohtumisel päris täpselt aru saanud, mida ma tahtsin," lisas ta.

Enne seda, kui Litov ja maksuametis töötav Kristi Paju kinniste uste taga tunnustusi andsid, vaadati kohtusaalis üle viimased salaja filmitud videolin-

did, kus oli näha kahel korral 100 000 krooni üleandmine Jegorovilt Litovile.

Jegorov tunnistas, et kokuleppel Pajuga pidi ta talle üle andma ühtekokku 450 000 krooni.

Jegorov väitis endiselt, et Litov oli teda altkäemaksu andmisele provotseerinud. Altkäemaksu oli Jegorov andnud seetõttu, et kiirendada tubakafirma TRC suhtes algatatud maksurevisjoni. Jegorovi kinnitusele pole aga maksuametist nüüd juba 11 kuu jooksul tulnud ühtegi kirja selle kohta, millega see revisjon lõppes.

Ühel lindil oli ka salvestus, kus Litov nõudis Jegorovilt oma vahendustegevuse eest miljon krooni. Samuti oli näha Jegorovi tegevus Litovilt saadud arvuti flopicketta kahjustamisel ning see, kuidas Litov andis Jegorovile tagasi maksuameti poolt TRCs korraldatud läbiotsimisel ära võetud kaks vihikut. Kohtuistung jätkub aprilli lõpus ning kohtu määruse kohaselt kutsutakse siis tunnustama ka kapo ülemkomissar Miilvee.

Jegorov on pöördus hiljuti abipalvega Riigikogu julgeolekuasutuste järeleval-

ve erikomisjoni poole, et see aitaks tuvastada kapo provokatiivset tegevust tema suhtes.

Erikomisjoni liige Ain Seppik ütles, et tema ei ole veel Jegorovi avaldust näinud. Samas ta lisas, et Riigikogu erikomisjon võtab oma menetluse üksnes need kaebused, mis puudutavad julgeolekuasutuste jälitustegevust. Kui on aga tegu kuriteo matkimisega, siis peab sellega tegelema prokuratuur. Seega peab komisjon esiti otsustama, kumma juhtumiga on tegu.

Samal teemal ka 13.11.2003 ja 19.02.2004 ÄP

Ametnikele altkäemaksu andnud Vahur Jegorov on teinud avalduse kaitsepolitsei provokatiivse tegevuse kohta.

Foto: Andras Kralla

Peaminister esitab presidendile ministrikandidaadiks Ester Tuiksoo

Peaminister Juhhan Parts teeb presidendile ettepaneku vabastada ametist põllumajandusminister Tiit Tammsaar ning nimetada uueks ministriks Ester Tuiksoo.

Ester Tuiksoo

Peaminister Juhhan Parts kohtus neljapäeval Eesti- maa Rahvaliidu põllumajandusministri kandidaadi Ester Tuiksooga.

Parts andis kohtumise järgselt teada, et ta teeb presidendile täna ettepaneku vabastada ametist põllumajandusminister Tiit Tammsaar ning nimetada põllumajan-

dusministrina ametisse Ester Tuiksoo. Ester Tuiksoo töötab praegu Põllumajandus-Kaubanduskoja juhina.

Ester Tuiksoo on sündinud 1965. aastal Põlvas. Ta on lõpetanud Põlva keskkooli ja Tartu Ülikooli majandus-teaduskonna kaubandusökonoomika erialal. Ühtlasi on ta Põlvamaa Soohara küla Lehessaare talu perenaine.

Ta kuulus paar aastat Reformierakonda, kuid astus sealt välja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja juhatuse esinaise kohale asudes. Äripäev

Riigieelarve tuludest on täidetud üle 20%

2004. aasta riigieelarvesse on esialgsel andmetel kolme kuuga laekunud 9,615 miljardit krooni ehk riigieelarvest on täidetud 20,19 protsenti.

Sellest laekus märtsis 3,106 miljardit krooni ehk 6,5 protsenti. Eelmisel aastal laekus riigieelarvesse kolme esimese kuuga 22,37 protsenti aasta laekumisest, teatas rahandusministeerium.

Läänemere eriti tundlikuks merealaks kuulutamise esimene samm tehtud

Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) istungil anti põhimõtteline heakskiit Läänemere tundlikuks merealaks kuulutamisele.

Läänemere eriti tundlikuks merealaks kuulutamist soovivad kaheksa Läänemeriiki, välja arvatud Venemaa.

Eelarve kuludid on kolme kuuga finantseeritud 9,073 miljardi krooni ehk 19,02 protsenti ulatuses. Seal hulgas märtsis 3,408 miljardi krooni ehk 7,14 protsenti ulatuses.

2004. aasta riigieelarve tulude maht koos toetustega on 47,6 miljardit krooni. Kulude maht koos toetustega on 47,7 miljardit krooni. Äripäev

Keskonnaministeeriumi veesakonna nõuniku Olev Luhteni sõnul mingeid uusi piiranguid Läänemerele selleks veel ei kehtestata. Tundlikuks merealaks kuulamine ei too kaasa kitsendusi tavad liikumisele ja raskete naftasaaduste voole. Äripäev

Soome asfaldikartell ulatuselt klass omaette

Soome asfaldikartell on ulatuselt ja räiguselt Soome ettevõtlike ajaloos pretsedenditu ning selles osalejate käsi oli sügaval maksumaksja taskus.

A Sirje Rank
sirje.rank@aripaev.ee

Kokku teenisid firmad kartellikoostööst Soome konkurentsiameti hinnangul 30 miljonit eurot (470 mln krooni) aastas. Kaheksa aasta jooksul (1994–2002), mil kartell tegutses, tähendas see 3,75 miljardi krooni suurust lisaarvet eelkõige Soome maksumaksjale, kuna enamiku asfalteerimistöde tellijad olid riik ja kohalikud omavalitsused, kirjutasid eile Soome ajalehed.

Asfaldikartellid ka Rootsis ja Norras

"Käsi oli sügaval maksumaksja taskus," ütles Soome konkurentsiameti juht Matti Purasjoki, kes näeb sarnaseid jooni Rootsis avastatud asfaldikartelliga, mille eest Rootsi konkurentsiamet mõistis mullu neljale firmale rekordilised 2,7 miljardit Eesti krooni trahvi. "Kartell toimis sama skeemi alusel," ütles Purasjoki. Kartelli olid segatud Skanska ja NCC (lisaks Peab ja Vägverket Produktion), mis on osalised ka Soome skandaalis. Oma asfaldikartelli uurimine on pooleli Norra konkurentsiametil.

Seni on Soomes konkurent- siseaduste rikkumise eest saanud suurima trahvi – 52 miljonit krooni – telekommunikatsioonifirma Elisa. Asfaldikartellis osalejad tahab konkurentsiamet trahvida 1,5 miljardi krooniga. Sellest 1,06 miljardit krooni on määratud konkurentsiameti andmeil kartelli peaorganisatorile Soome suurimale ehitusfirmale Lemminkäinenile.

Lemminkäineni juht astus tagasi

Mullu sunniti kartelliskandaali paisudes Soome Tööstuse ja Tööandjate Liidu juhi kohalt tagasi astuma Heikki Pentti, kes koos oma kahe vennaga omab 65% Lemminkäineni aktsiatest ning kes oli pikka aega firma tegevjuht.

Lemminkäinen eitab süüd.

Kartellikahtlused ka teistel firmadel

Lisaks asfaldikartellile on konkurentsireeglite rikkumistega viimase kuu jooksul probleeme olnud Outokumpul ja Konel.

Eelmis aasta detsembris määras Euroopa Komisjon Soome metallitootjale Outokumpu 18 miljonit eurot ehk 282 miljonit krooni trahvi kartellikoostöö eest perioodil 1998–2001 Euroopa firmadega Wieland Werke ja KM Europa Metal.

Süüdistus puudutas kondit- sioneerides kasutatavate vask-

Asfaldikartellis osalejad said kokku 1,5 miljardit trahve

	mln kr
Lemminkäinen	1064,0
Valtatie	198,7
Skanska Asfaltti	172,1
Interasfaltti/NCC Roads	72,0
SA Capital	7,8
Rudus Asfaltti	2,2
Super Asfaltti	1,1
Asfaldiliit	0,06
kokku	1517,9

Allikas: Taloussanomata

Lõplikud trahvid määrab Soome majandusküsimustega tegelev kohtuinstants ning protsessimine võib võtta aastaid. Soome konkurentsiamet on aga võidus kindel. "Meil pole kunagi olnud nii tugevaid tõendeid millestki sellises suurusjärgus," ütles uurimist juh- tinud Leena Passi. "Räiguselt ja ulatuselt on asfaldikartell klass omaette."

2002. a alanud uurimine on toonud päevavalgele asfaldifirmade koostöö hinnakuju- nduses, lepingute jagamises ning tootmismahude piiramises. Väiksemad firmad sunniti koostööle – kes tõrkus, sellele tõsteti asfaldi hind mitmekordseks või keelduti müümast. Kokkulepetest kinnipidamist jälgiti. Kui tootja "kvooti" ületas, tuli valuraha maksta neile, kel "kvoot" täitmata jäi. Summad ulatusid 100 000 Soome margast miljoni margani.

Kartell tõi asfalditööde 50protsendilise tõusu

Koostöö tõi pindamistöde hinna 50–60% tõusu, mis sundis omavalitsusi tellitud tööde mahtu vähendama. Kartellisüüdistusega firmade käes on 70% Soome asfalditurust, mille maht oli 2002. aastal 4,5 miljardit krooni.

Kui kohus trahvid kinnitab, kulub Lemminkäinenil trahvi maksmiseks mitme aasta kasum. Mullu oli firma puhaskasum 350 miljonit krooni. Mullu, esimesel aastal kui kartell ei toimunud – kahanes Lemminkäineni asfaldi- ja pindamis- materjalide divisjoni kasum 265 miljoni kroonini eelnenud aasta 485 miljoni kroonilt.

Samal teemal ka eilses Äripäevas lk 3.

torude hindade kokkuleppimist ja turu jagamist.

Outokumpu teatas sel kuul, et katseb otsuse vaidlustada.

Samas möönis teine suur Soome firma, maailma suuruselt neljas liftitootja Kone, et on sisejuurduse käigus avastanud konkurentsi rikkuvat tegevust oma Belgia, Luksemburgi ja Saksamaa tütarettevõtetes.

Jaauaris käivitas kartelli- kahtluse peale uurimise Euroopa Komisjon. Sirje Rank

sõnumid

Soomes suur huvi Tallinna-reiside vastu

Soomelaeafirmad raporteerivad järsult suurenevast reisirühmavist alates maist, mil Eesti ELiga liitub. Tallink on vaoshoitud.

Nordic Jet Line'i juhatuse esimees Mikael Granrot lausus Helsingin Sanomatele, et broneeringute arv reisidele mais on kõigi aegade suurim. Täna katamaraaniga liiklust alustanud Nordic Jet Line'i piletibroneringute arv selleks kevadeks on 50% suurem kui mullu samal ajal. Ettevõtte valmistub suurevat nõudlust rahuldama pühapäevähtuste liinide lisamisega Tallinna ja Helsingi vahel.

Eckerö Line'i juhatuse esimehe Håkan Nordströmi sõnul on mai broneeringud suurenenud võrreldes tavapärasega 20%.

Ka autokauba operaator Seawind Line teatas suuremate sõidukite broneeringute kasvust, mis on ilmselt mõeldud odava õlu, viina ja veini vedamiseks. Äripäev

Nordic Jet Line'i katamaraan. Foto: Rivo Sarapik

Tolli töös võib pühapäeval esineda tõrkeid

Seoses serverite suuremahuliste hooldustöödega esineb pühapäeval katkestusi tolliinfosüsteemide EMTS, MKR, ASYCUDA ja ENCTS töös.

Orienteeruvalt toimuvad katkestused süsteemide kaupa: EMTS kell 12–16, MKR kell 15–19, ASYCUDA ja ENCTS kella 19–23. Äripäev

Reiljan pidurdab kaitsealade erastamist

Lisaks sügisesele otsusele jätta riigi omandusse enamik omanikuta metsamaast soovib keskkonnaminister Villu Reiljan loobuda ka kaitsealuste maatükkide erandkorras erastamisest, et vähendada riigi maaga hangeldamist.

Kristiina Randmaa
kristiina.randmaa@aripaev.ee

Märtsi alguses saadetud kolmeleheküljeline märgukiri ütleb, et kaitsealused maatükid on saanud atraktiivseteks turuaktiivseteks ning nende mitteõiguspärane erastamine on riigi vahendite ebaotstarbekas ja raiskav kasutamine.

Nimelt on maa-ameti andmetel viimase aasta jooksul toimunud umbes kümme tõenäolist hangeldamisjuhtumit. Kaitsealuse maatüki erastanud isikud esitasid kohe pärast tehingu sooritamist avalduse vahetada maa samaväärse riigimaa vastu. Erastaja saab sealt suurt kasu – maa turuhind võib erastamishinnast olla kuni kümme korda kõrgem. Kuna kaitsemaal kehtivad piirangud, siis on maa omanikul vahetuseks seaduslik alus.

Reiljan seisab riigi huvide eest

Reiljani sõnul oli kirja eesmärk erastamisotsuste üle järelevalvet tegevatele maavanematele meelde tuletada, kuidas käituda nii, et riigi huvid ei kahjustuks. "Riik saab maaga äri teha ainult ühe korra." Erastamisest keelamine ei puuduta tagastatavaid või ostueesõigusega erastatavaid maid.

Maareformi seaduse järgi ei tohi kaitsealuseid maid tegeli-

kult üldse erastada, seda saab teha vaid kaitsemaade valitsejate erandloaga.

Ei maa-amet ega keskkonnaministeerium teadnud öelda, kui palju on valitsejad lubanud kaitsealadel erastamist. Mullu esitasid kaitsealade maaomanikud 193 vahetusavaldust, millest vahetati riigi maaga kokku 27 maatükki kogupindalaga 755 000 ha.

Kiri märgib ka, et eriti oluline on pöörata tähelepanu sellele, et erastatavad maad ei ulatuks planeeritavatele kaitsealadele ehk teisisõnu soovib Reiljan erastamistest loobuda ka tulevastel Natura 2000 kaitsealadel.

Hangeldamine pole välistatud

Maa-ameti peadirektor Kalev Kanguri sõnul ei saa välistada hangeldamise võimalust Natura aladel, sest eelvalikualad on avalikult välja kuulutatud. "Ma arvan, et nende julgus, kes võiks Natura eelvalikualasid kokku hakata ostma, on praegu veel piiratud. See hakkab toimuma siis, kui selged otsused on vastu võetud."

Eestimaa Looduse Fondi juhi Toomas Trapido sõnul annab Natura 2000 võimaluse suuremahulisteks spekulatsioonideks. "Ärimehed räägivad praegusele maaomanikule, et niikuinii läheb su maa piirangute alla ja hea kui sa üldse mingi raha selle eest saad. Ostavadki odavalt ära ja pärast proovivad välja vahetada."

Kanguri sõnul peitub hoiatuse põhjus ka riigi nappi maareservis – hetkel on vahetamiseks vaid 20 000 hektarit maad. "Võib juhtuda, et riigil on ühel hetkel näpud põhjas."

Oktoobris otsustas Reiljan jätta riigile lõviosa umbes 500 000 hektarit omanikuta erastamist ootavast metsamaast, et vältida metsa hävimist. Täna-seks pole RMK veel maad haldamiseks enda kätte saanud.

Keskkonnaminister Villu Reiljan soovib maaga hangeldamise vältimiseks peatada kaitsealuste maatükkide erastamise.

Foto: Indrek Susi

„Ma arvan, et nende julgus, kes võiks Natura eelvalikualasid kokku hakata ostma, on praegu veel piiratud. See hakkab toimuma siis, kui selged otsused on vastu võetud.“

Kalev Kangur, maa-ameti peadirektor

Kaitsealade suurus kasvab poole võrra

	hektarit
• praegused kaitsealad	490 000
• sellest riigi omanduses	110 000
• Natura 2000 eelvaliku alad (sh ka praegused kaitsemaad)	ca 720 000
• sellest katastris registreeritud riigi maa	ca 360 000
• lisaks nn jätkuvalt riigi omanduses olev maa (mingi osa võib kuuluda tagastamisele või ostueesõigusega erastamisele)	185 000
• Eesti pindala	4 522 700
• kaetud metsaga	2 200 000
• maakatastris registreeritud eramets	840 000
• RMK majandatav riigimets	830 000
• erastamisele määratud riigimets, millest hetkel teadmata osa jääb riigi omandusse	530 000

Allikas: keskkonnaministeerium, maa-amet, RMK

Gerd Müller: ma ei varjanud end maksuameti eest

Endine Hansapanga juhatuse liige Gerd Müller ütles, et ta pole end maksuameti eest varjanud.

"Maksuamet helistas mulle 30. märtsil, et ma maksuotsusele järele läheks," rääkis Müller. "Kuna ma ei olnud sel päeval Eestis, ei saanud minna."

Samal päeval, 30. märtsil, teatas maksuamet Ametlike Teadaannete kaudu, et Gerd Müller sai maksuotsuse, avaldades tema maksuotsuse numbri, sünniaja, elukoha ja koha, kus Müller maksuotsusega tutvuda saab. Maksuamet lisas, et loeb maksuotsuse kättesaaduks avaldamisele järgneval päeval.

Müller ei osanud kommenteerida, miks maksuamet maksuotsuse avaliku üleand-

Gerd Müller

mise tee valis ja lisas, et ei tunne nii täpselt maksuseadusi, et julgeks hinnata maksuameti teo põhjendatust. Samas ei kommenteerinud Müller ka maksuotsuse võimaliku aegumist juhul, kui maksuamet poleks saanud seda 31. märtsi seisuga maksuametsale kätte toimetada.

"Ma ei tahaks sellest rääkida. Pole maksuotsust veel näinud," ütles Müller juurde määratud maksusumma suuruse ja seotuse kohta Diveci võetusest.

Peale Gerd Mülleri on saadetud maksuotsusele avaldas maksuamet Ametlikes Teadaannetes, et saatis maksuotsuse ka Sangari juhile Gunnar Kraftile.

Anne Oja

Vt ka eilset Äripäeva lk 5.

LEMMINKÄINEN

Lemminkäinen Eesti AS
otsib oma meeskonda

Objektijuhti

Kelle tööülesanneteks oleksid:

- ehitustööde juhtimine ja järelevalve
- erinevate töövõtude koordineerimine
- objekti ajagraafikute koostamine ja jälgimine

Kandidaadilt eeldame:

- ehitusalast kõrgharidust
- vähemalt 5 a töökogemust ehitustööde organiseerimisel töömaal
- soome, inglise, vene keele oskust
- head arvutioskust
- valmidust meeskonnatöös

Pakume

- täiendkoolitust rahvusvahelises kontsernis
- eneseteostuse võimalust
- täiendavat keeleõpet
- võimalust tulevikus töötada kontserni tütarfirmades Euroopas, Aasias ja Ameerikas

Projektiinseneri

Kelle tööülesanneteks oleksid:

- objekti ehitusgraafikute koostamine ja nende jälgimine
- objektsisese kvaliteedisüsteemi juhtimine ja jälgimine
- alltöövõtuhangete korraldamine

Kandidaadilt eeldame:

- ehitusalast eriharidust
- töökogemusi antud valdkonnas
- soome, inglise, vene keele oskust
- head arvutioskust
- valmidust meeskonnatöös

Pakume

- täiendkoolitust rahvusvahelises kontsernis
- eneseteostuse võimalust
- täiendavat keeleõpet
- võimalust tulevikus töötada kontserni tütarfirmades Euroopas, Aasias ja Ameerikas

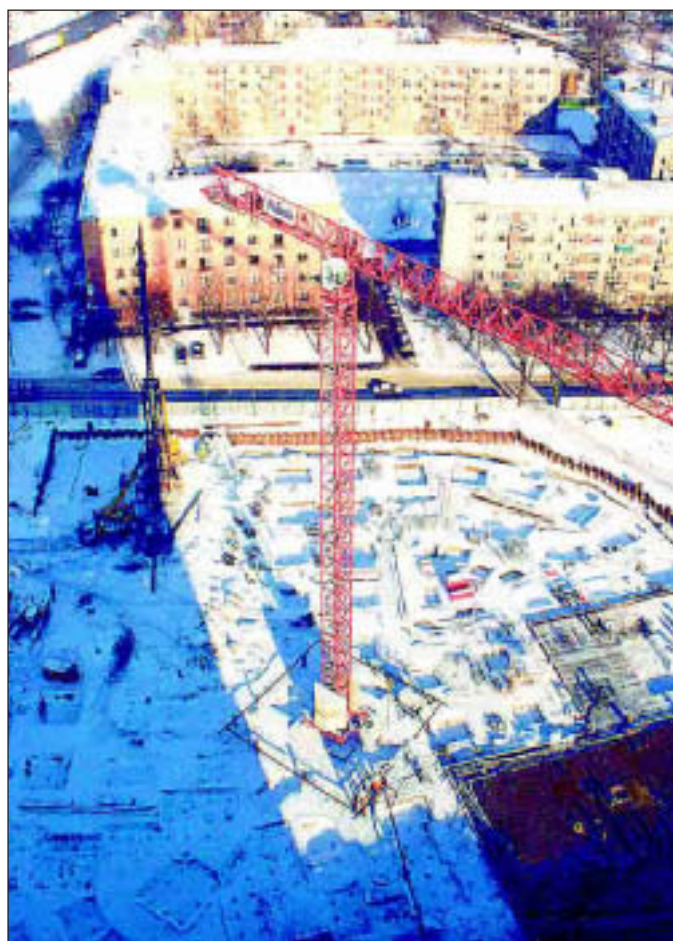
Sooviavaldus ja CV palume saata hiljemalt 15. aprilliks aadressil:

Lemminkäinen Eesti AS, Liivalaia 14, 10118 Tallinn, e-post: lemminkainen@lemminkainen.ee

Fennigeri võlakiri pakub ka erainvestorile ahvatlevat tootlust

Mais peaks Tallinna börsil noteeritama riskialtile erainvestorile sobiv Fennigeri võlakiri, mis pakub tulumaksudokumentatsioonile vaatamata kolme aasta jooksul tähtajalisest hoiusest enam kui kuus korda paremat tootlust.

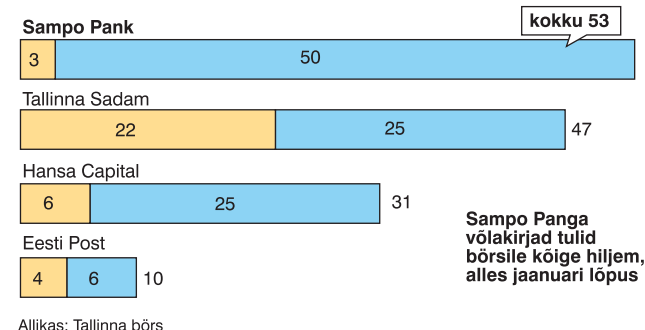
A Annika Matson
annika.matson@aripaev.ee

Fenniger ASi enam kui 30 000 ruutmeetri suurune hoone rajatakse Riia südalinnas.

Kõige enam on tehinguid tehtud Sampo Panga võlakirjadega

tehingud 31. märtsi seisuga

ga" omafinantseeringu ja pangalaenu vahel. Projekti finantseerimiseks kasutatava pangalaenu saamise eeltingimuseks oli piisava omakapitali olemasolu," ütles Saame.

Tema sõnul võtavad võlakirjade omanikud pangaga võrreldes suurema riski. Esmalt tagastatakse pangalaenu ja alles seejärel saavad oma osa võlakirjainvestorid.

Ettevõtte finantseerimist nõustanud LHV ühe omaniku Rain Lõhmuse hinnangul see võlakiri väga kõrge riskiga ei

ole. "Ta sobib hästi sellistesse portfelliges, kus ta moodustaks väiksema osa, 10–20%," ütles Lõhmus.

Hansapanga kohustuslike pensionifondide fondijuht Robert Kitt ütles, et on kursis sellega, et börsile on tulemas Fennigeri võlakiri. "Hansapanga pensionifondidesse ma seda ei võtnud, sest ta on pensionifondide jaoks natuke liiga riskantne," ütles Kitt. Ta lisas, et pakutav tootlus oli küll ahvatlev.

Ka Ühispana Pensionifond

Võlakirju võiks rohkem olla

Gert Tiivas
HEX Tallinna juht

Mullu suvel lootsin, et aasta lõpuks on börsil noteeritud vähemalt kümne ettevõtte võlakirjad. Nii suurt arengut kahjuks ei toimunud.

19. märtsil alustati börsil kauplemist Sampo Panga võlakirjadega. Sampo Pank sai võlakirjabörsi neljandaks liikmeks. Nüüd ootan kümnet võlakirja noteerijat selle aasta lõpuks.

Kauplemisaktiivsus võlakirjadega on madal, sest tegemist on selgelt pensionifondidele suunatud tootega. Pensionifondid ostavad ja hoiavad võlakirju portfelliga kuni lunastamiseni ja see ei ole kauplemisinstrument. Eriskuld on võlakiri täiesti ebahuvitav, sest tulumaksuga maksustatakse võlakirjaintress, kuid ei maksustata näiteks pangahoiuste intresse.

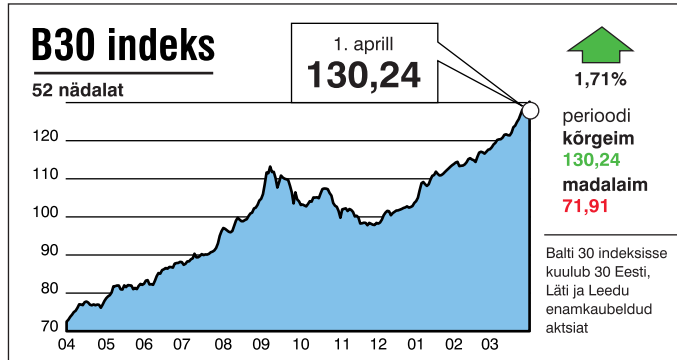
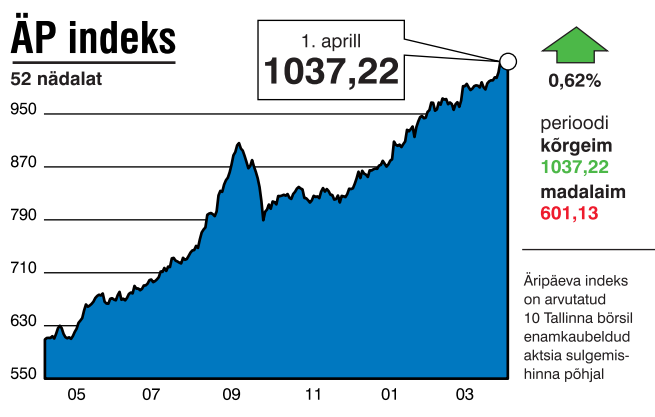
Andres Saame, Fenniger ASi omanik

"Fennigeri võlakirjad sobivad kõrge riskiga taluvatele investoritele."

Täiendav juht Vahur Madisson ütles, et Fennigeri võlakirja ta portfelli ei võtnud, sest risk oleks olnud liiga suur ja maht portfelliga väike.

Hetkel kaubeldakse Tallinna börsil Sampo Panga, Tallinna Sadama, Hansa Capitali ja Eesti Posti võlakirjadega.

Kahjuks ei ole võlakirjadega tänaseni toimunud aktiivset kauplemist, sest riiklik tulumaksupoliitika soosib otseselt eriskuld puhul pangalaenu, ning eriskuld pole soodne panna oma raha võlakirjadesse.

Glikman: Milestonel vähe võimalusi võiduks Kalevi vastu

ASi Kalev esindaja, vandeadvokaat Leon Glikman ütles vastukommentaaris Kalevi vähemusaktsionäri Milestone otsusele kaevata edasi, et ASil Milestone on minimaalsed võimalused võiduks riigikohtus ning veel kolmes hagi Kalevi vastu.

Leon Glikman

haldusmenetluses. Lähim istung toimub Tallinna linnakohtus 12. aprillil.

"Kalevi advokaadi rõõmuhoisked on enneaegsed," ütles Kotkas.

Kalev teatas eile börsile, et sai üleile Tallinna ringkonnakohtus võidu vähemusaktsionäri Milestone omaniku Priit Kotkase üle. "Tallinna ringkonnakohtus otsustas tühistada Tallinna linnakohtu otsuse ning jättis rahuldumata ASi Milestone hagi ASi Kalev 8. detsembril 2002 toimunud aktsionäride üldkoosoleku otsuse nr 4 kehtetuks tunnistamise nõudes," seisis börsiteates.

Pärastlõunal teatas Milestone omanik Priit Kotkas, et kaebab ringkonnakohtu otsuse edasi.

Annika Matson

sõnumid

Nintendo kasum kukkus tugeva jeeni pärast

Jaapani videomängude tootja Nintendo ootab lõppenud majandusaastaks tugeva jeeni pärast analüütikute ootustele alla jäävaid tulemusi, kirjutab Reuters.

Nintendo esitles eile esialgseid, 31. märtsiga lõppenud eelmise aasta majandustulemusi.

Esialgsetel andmetel oli Nintendo eelmise aasta kasum 33 miljardit jeeni. Seni ootas firma tulemuseks 54 miljardit jeeni. Analüütikut ootavad keskmiselt kasumiks 43,3 miljardit jeeni.

Kasumiks enne makse prognoositakse 50 miljardit jeeni, seni ootas Nintendo 85 miljardit jeeni suurust summat. Käibeks ennustatakse 510 miljardit jeeni, mis vastab ka täpselt senistele ootustele.

Äripäev

Sony kaebas Eastman Kodaki kohtusse

Maaailma suurim meelelahutuse elektroonikatootja Sony teatas eile, et esitas USAs New Jersey osariigis patendiõiguste rikkumise hagi Eastman Kodak vastu.

Reuters kirjutab, et Sony, kelle turuosa digikaamerate turul on 20%, heidab USA fotokontsernile ette, et see on rikkunud kümnet Sony patendiõigust digikaamerate toomisel.

Äripäev

investori kalender

R 2. aprill
Saku Õlletehas – aktsionäride üldkoosolek
T 6. aprill
Alcoa – majandustulemused
K 7. aprill
Yahoo! – majandustulemused
E 12. aprill
The New York Times – majandustulemus
T 13. aprill
Intel – majandustulemused
Johnson & Johnson – majandustulemused

Philips – majandustulemused
N 14. aprill
Apple Computer – majandustulemused
Bank of America – majandustulemused
Texas Instruments – majandustulemused
N 15. aprill
Sun Microsystems – majandustulemused
R 16. aprill
Nokia – majandustulemused

OPEC vähendab tootmist hoolimata USA survest

A Tõnis Oja
tonis.oja@aripaev.ee

Naftat Eksportivate Riikide Organisatsioon (OPEC) ei andnud järele USA survele ja otsustas jätta jousse varem kokku lepitud otsuse täna jõustava kvootide alandamise kohta.

Naftakartell alandas alates eilest toodangumahtusid 1 miljoni barreli ehk 4 protsendi

võrra ööpäevas 23,5 miljoni barrelini ööpäevas. Siia ei ole arvestatud Iraagi osa, mis eksportis märtsis keskmiselt rekordilised 1,76 miljoni barreli ööpäevas.

President George W. Bush oli OPECi otsuse pärast pettunud, teatas Bloomberg. Valge maja pressiesindaja Scott McClellani sõnul peab presidendi administratsioon OPECi juhti-

dega aktiivselt läbirääkimiste pidamiseks, teatas agentuur. Kuna autokütuse hind on USAs kerkinud 18 aasta kõrgeimale tasemele, on see saanud presidendivalimiste debati üheks keskmaks teemaks.

Nafta hind OPECi otsusele oluliselt ei reageerinud. Ühest küljest oli kartelli otsus juba suuresti ette teada. Teiseks ilmus OPECi otsusele vastukaa-

luks statistika USA bensiini laoseisu kohta, mis kasvas möödunud nädalal 1,4 miljoni barrelini võrra, 200,9 miljoni barrelini ööpäevas. See võttis osaliselt maha kartused, et suvisel autosõiduhooga võib tekkida autokütuste defitsiit.

Vahetult pärast OPECi otsust teadaandmist, langes nafta hind Londonis 2,9 protsendi võrra, 31,51 dollarini barrel.

kuu sündmus

Hansapanga aktsia murdis 400 kroonist läbi

26. märtsil murdis Hansapanga aktsia Tallinna börsil ajaloos esmakordselt läbi neljasaja krooni piiri. Kuu tõusuks jäi aktsial 9,1%.

403,68 kr
9,1%

olemasoleva pangaaktsia kohta kolm uut aktsiat lisaks. Ehkki emissiooniga midagi paremaks ei muutu, pakuvad sellised tead investoritele tavaliselt rõõmu. Nii ka seekord. Lisaks teatas pank veebruaril lõpus, et laiendab oma liisingutegevust Venemaal ehk turul, kus võiks oodata pangalt kõige suuremat kasvu.

Päev enne ümmarguse joo-ne ületamist avaldas pank oma selle aasta aktsionäride üldkoosoleku päevakorra, mille huvitavaimaks punktiks oli fondiemissioon. Emissiooniga emiteeritakse mai alguses iga

aktsiamäng

7/2004

Kokkuvõte

Äripäeva aktsiamängu 3/2004 lõppkokkuvõte parimad portfelliid 31. märtsi seisuga portfelli muutus protsentides

Tauri Taimre 36,938
Johannes Kohal ... 36,790
Marco Möttus 24,391

Johannes Kohal 22,997
Tiit Kabrits 21,746
Kristi Randma 21,358
Tiit Reinart 21,089
Veiko Reisspass 20,907
Andrus Olt 19,961
Johannes Kohal 19,848

võitja portfelli:

- Saku Õlletehas 25%
- Tin Kaubamaja 25%
- Nokia 25%
- Ericsson 25%

Võitnud portfelli omanikku premeeritakse rahasummaga, mis moodustab 30% juurde kasvanud väärtusest kroonides. Järgmised kaks portfelli saavad auhinna kasulikud raamatud.

reeglid

- Üks mäng kestab kolm kuud.
- Aktsiamäng 7/2004 algab 3. mai Tallinna, Helsingi, Stockholm, NYSE ja Nasdaq väärtapaberibörsi sulgemishindadega ning lõpeb 28. juuli sulgemishindadega. Mitmel börsil noteeritud aktsiate sulgemishinnaks on võetud asukohamaa börsi hind.
- Igal kuul algab uus mäng ja tehakse kokkuvõtteid käimasolevatest.
- Aktsiamängu portfelli tuleb moodustada kupongil nimetatud ettevõtete väärtapaberitest, kusjuures portfelli peab kuuluma vähemalt neli aktsiat. Panus ühele aktsiale ei tohi jääda alla 10% ja ületada 25%. Üks mängija võib osaleda maksimaalselt 5 portfelliga.
- Portfelli tinglik väärtus on 10 000 krooni, kuid panused tuleb teha täisprotsentides (nt IBM 25%, Intel 25%, Ford 25%, Norma 25%).
- Mängu võidab portfelli, mille tinglik väärtus on 3. maist 28. juulini kõige rohkem kasvanud.
- Aktsiamängus osalemiseks tuleb täita juuresolev kupong, lõigata see välja ja saata kupongil näidatud aadressil.
- Kupongid peavad toimetusse jõudma hiljemalt 2. maiks.

Aktsiamäng 7/2004

Amazon.com	
Cisco	
Citigroup	
Coca-Cola	
Dell	nimi
ExxonMobil	
Ford	
General Electric	
General Motors	adress
Hewlett-Packard	
IBM	
Intel	
Microsoft	
Oracle	
Pfizer	telefon
Wal-Mart	
Yahoo	
Baltika	
Eesti Telekom	
Hansapank	e-post
Merko Ehitus	
Norma	
Saku Õlletehas	
Tallinna Kaubamaja	
Viisnurk	
Elcoteq	
Nokia	
TeliaSonera	
Ericsson	
kokku 100%	

nimi

adress

telefon

e-post

Kupong saatke hiljemalt 2. mail aadressil: Äripäev Börsitoetus Pärnu mnt 105 19094 Tallinn

LÕIKA VÄLJA JA SAADA TEELE

Toomase halvim investeering muutub läbipaistvamaks

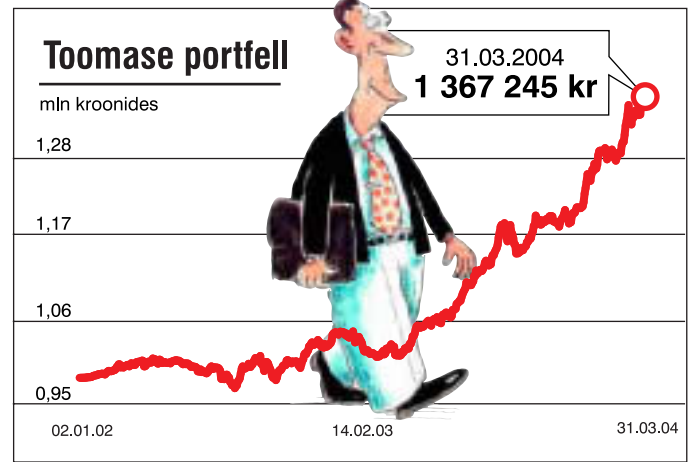
Möödunud kuul tuli investor Toomasel taas oma spordiklubi-investeeringu tõttu pead kratsida ja mõelda, kas ta halvimast investeeringust võib kunagi ka asja saada.

Raivo Sormunen
raivo.sormunen@aripaev.ee

11. märtsil tegi viimase Toomase portfelli kuuluva ettevõttena oma 2003. aasta tulemused teatavaks spordiklubi ketti haldav Bally Total Fitness. Möödunud aasta 953 mln dollarise käibe juures teenis firma kahjumit 646 mln dollarit ehk 19,78 dollarit aktsia kohta. Päril muljetavaldav ettevõtte kohta, mille aktsia turuhind kõigub 6 dollari all! Näiliselt megasuure kahjumi põhjustas raamatupidamisaruandluse muutmine. Kui senini arvestati pikaajalisi spordiklubi liikmetasusid käibena juba siis, kui nad polnud laekunud,

siis uue süsteemi järgi muudeti aruandlus kassapõhiseks. Kui vana süsteemi järgi pidi ettevõtte kandma kuludesse kahjumeid, kui pikaajalised liikmed oma liikmestaatuse üles ütlesid, siis nüüd seda muret pole. Kuna tegemist polnud otse reaalsete kaotustega, jäi ettevõtte rahavoog möödunud aastal 15,7 mln dollariga positiivseks ning loodetakse, et käimasoleva aasta rahavoog tuleb veelgi parem.

Ettevõtte võlakoorumus on praegu tohutu. Firma aruandluse muutus tegi omakapitali aasta lõpus koguni 158 mln dollariga negatiivseks. Laenu on spordiklubil nii palju, et möödunud aastal kulus intressikuludeks 61 mln dollarit, mis tähendab, et praktiliselt iga viieteistkümnend teenitud dollar läks laenu teenindamiseks. Lisaks müüs päev pärast 2003. aasta tulemuste avaldamist kõik oma Bally aktsiad maha ettevõtte tegevjuht Stephen Swid. Tavaliselt ei vaadata sellele positiivselt kui keegi firma juhtkonnast oma aktsiaid maha müüb, kuna see näitab ettevõtte nõrkust. Kui mitte pi-

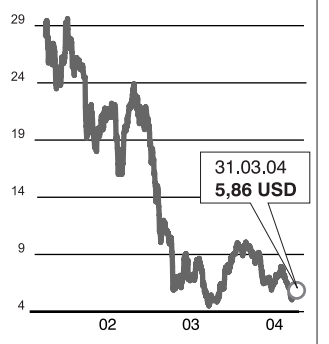
kas, siis vähemalt lühiajalises plaanis kindlasti.

Hulludele uudistele vaatamata tõusis aktsia hind majandustulemuste järgsel päeval 11% ja seda viimase nelja aasta suurima käibe juures! Tõusu põhjendati sellega, et selgem aruandlus (olgu see nii kole kui tahes) annab investoritele ettevõtte tegelikust olukorrast parema pildi.

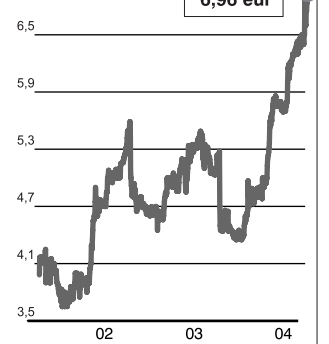
Positiivse poole pealt tuleb öelda, et Bally suutis oma möödunud aasta käivet ka 5% kasvatada.

Neli investeeringut

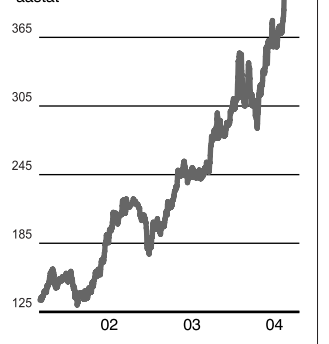
Bally Total Fitness
aktsia hind kolm viimast aastat

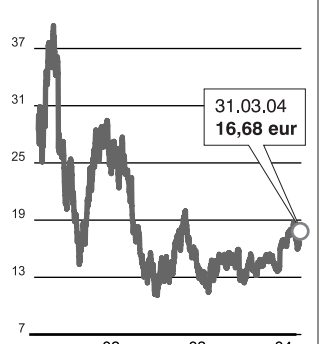
Rakentajain Konev. OY
aktsia hind kolm viimast aastat

Hansapank
aktsia hind kolm viimast aastat

Nokia
aktsia hind kolm viimast aastat

Investeeringuportfelli

päeva lõpu seisuga

	kogus	osa-kaal	soetus-hind	turu-hind	turu-väärtus	muutus
investeeringuportfelli						
• raha arvelduskontol	6,5%		89 101		89 101	-
investeeringud						
lühiajalised:						
• Hansa Intressifond	3800	37,7%	125,317	135,590	515 242	39 039
aktsiaportfelli						
• Hansapank	550	16,2%	187,824	403,680	222 024	118 721
• Norma	1300	10,5%	61,389	110,620	143,806	64 001
• Tulikivi	1500	13,0%	65,185	118,289	177 433	79 655
• Rakentajain Konev.	1280	10,2%	79,664	108,901	139 393	37 423
• Nokia	250	5,3%	237,712	260,986	65 246	5 818
• Bally Total Fitness	200	1,1%	207,948	74,998	15 000	-26 590

kulud -7 830,450

kokku 100,0% 1 049 178 1 367 245

- kogus – soetatud väärtapaberite arv
- soetus-hind – soetatud väärtapaberite keskmine hind koos soetamiskuludega
- turu-hind – väärtapaberite turuhind
- turu-väärtus – soetatud väärtapaberite turuhind
- kulud – kõik kulud, v.a väärtapaberite soetamiskulud

Bally Total Fitness Holding Corp

olulised näitajad, mln USA dollarites

prognoos: First Call	2004 progn	2003	2002	2001	2000
• müügi käive	990,5	953,51	911,33	852,04	785,86
• puhaskasum	-646,00	-11,07	80,71	78,61	
• kasum aktsia kohta (USD)	-0,24	-19,78	-0,34	2,70	2,84
• dividend aktsia kohta (USD)					
• bilansimaht	1453,3	1771,9	1717,0	1561,0	
• kohustused	1611,6	1242,4	1204,0	1263,0	
• omakapital	-158,3	529,5	513,0	298,0	

Hansapank

olulised näitajad, mln kroonides

	2003	2002	2001	2000
• intressitulud	4957	4906	4605	3390
• komisjoni- ja teenustasud	2038	1777	1395	1087
• tegevuskasum enne provisjone	2757	2043	1829	1652
• puhaskasum	2049	1874	1693	1200
• kasum aktsia kohta (kr)	25,82	23,47	21,60	15,43
• dividend aktsia kohta (kr)	7,00*	6,00	4,00	1,00
• bilansimaht	100 273	81 984	72 018	45 596
• omakapital	10 494	9029	7520	5758

*ettepanek

Rakentajain Konevuokraamo OY

olulised näitajad, mln eurodes

	2003	2002	2001	2000
• müügi käive	58,73	61,04	67,97	53,96
• puhaskasum	8,02	9,73	10,83	8,82
• kasum aktsia kohta (EUR)	0,56	0,69	0,83	0,64
• dividend aktsia kohta (EUR)	0,50*	0,50	0,45	0,34
• bilansimaht	86,21	75,52	74,02	69,89
• kohustused	33,41	22,44	27,83	29,85
• omakapital	52,80	50,08	46,18	40,04

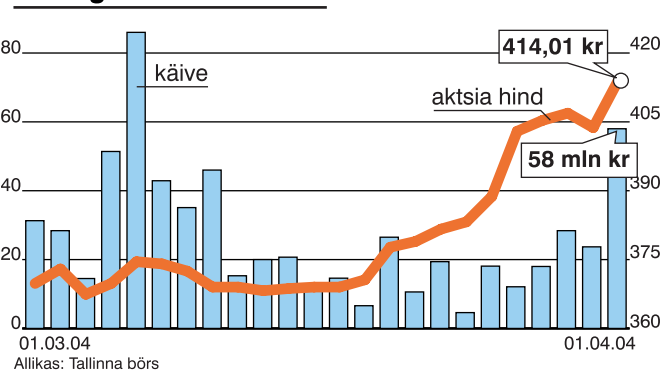
*ettepanek

Nokia Corp

olulised näitajad, mld eurodes

prognoos: Fim Securities, pro forma	2004 prog	2003	2002	2001	2000
• müügi käive	30,99	29,46	30,02	31,19	30,38
• puhaskasum	4,28	3,59	3,38	2,20	3,94
• kasum aktsia kohta (EUR)	0,91	0,75	0,71	0,79	0,85
• dividend aktsia kohta (EUR)	0,30	0,28	0,27	0,28	
• bilansimaht	23,92	23,33	22,43	19,89	
• kohustused	8,77	9,05	10,22	9,08	
• omakapital	15,15	14,28	12,21	10,81	

Hansapanga aktsia jõudis korraliku käibega uue rekordini

Hansa väärtus kasvas päevaga 820 miljonit

Hansapanga aktsia sulgus eile uuel rekordtasemel 414,01 kroonil. Päevaga kasvas aktsia hind 2,6% ning panga turuväärtus 820 miljoni krooni võrra.

Raivo Sormunen
Äripäev

Aktsia vedas üles viimase nelja nädala suurim, 58 mln kroonini ulatuv käibe. Viimase neljateistkümnepäevajooksul on Hansapanga aktsiaal olnud vaid üks kaotuspäev (see oli üleile). Kokku on periood kosutanud aktsia hinda 12,3%. Ehkki aktsia hinnatõus tundub suur, võib meelde tuletada, et juba seitse kuud tagasi liikus Hansapanga aktsia 350 krooni juures ehk vaid viiendiku võrra praegusest madalamal.

Sellega ei taha ma öelda, et panga aktsiahind oleks madal. Ettevõtte üle kuuetiiskümne töusnud P/E (hinna/tulu) suhe on küllalt kõrge, eriti kui arvestada panga möödunud sügisel esmargiks seatud 10protsendilist maksude-eelset tegevuskasumi kasvuprognosi.

Kui pank seda konservatiivset prognoosi ei suuda lähtulevikus oma kvartalitulemustega ületada, võib aktsiaal hinnatase hoidmisega probleeme tekkida. Vaevalt, et aktsiat praegu ostvad investorid nii madala kasumikasvuga aastast lepivad. Samas pole ettevõttevaeselt Tallinna börsilt välisinvestoritel peale Hansapanga

aktsia suurt midagi endale kahmata. Eesti Telekomilt oodatakse õige pea börsilt lahkumist ja ülejäänud börsiettevõtteid on paljudele suurtele fondidele liialt väikesed ja ebalikviidsed. Näiteks Tallinna börsi turuväärtuselt kolmas firma Merko Ehitus (väärtus 130 mln eurot) poleks Helsingi börsiindeksisse kuuluva 114 ettevõtte hulgas mingi tegija. Seetõttu ootaks endiselt, et Eesti Raudtee või mõni teine suurem ettevõtte börsile tuleks ja investoreid rõõmustaks. Alles üle eile kurvastas Taani kinnisvarafirma Baltic Property Trust Secura investoreid sellega, et nende Tallinna börsile tulekut pärsvivad probleemid Eesti seadustega. 2004. aastal neid seega kohalikul aktsiaturul vaevalt enam loota võib.

Tallinna börsil noteeriti viimane ettevõtte 1999. aasta veebruaris, kui börsile tuli Eesti Telekom. Lisaks on viimaste aastate jooksul börsil noteeritud neli võlakirja, kuid need ei rahulda isegi tavainvestorite, veel vähem siis välisinvestorite nälga.

Tallinna börs

01.04.

käibe 69,13 mln kr

algühik	muutus	ost	müük	tehingu	käibe	P/E	div. akt.
hind kr	eelm (%)			guid	kr	suhe*	kohta**

PÕHINIMEKIRI

Baltika	22,69	-3,33	21,91	22,69	2	12 067	-
Eesti Telekom	121,57	0,00	121,26	121,73	18	9 315 516	16,1
Hansapank	414,01	2,56	413,85	414,48	30	57 976 622	16,0
Harju Elekter	128,30	0,00	123,61	128,30	0	0	4,0
Merko Ehitus	227,66	0,34	227,66	234,70	1	3 870	4,20
Norma	110,47	-0,14	110,31	110,62	6	238 276	11,4
T. Kaubamaja	106,40	0,74	102,49	114,22	1	53 199	10,9

I-NIMEKIRI

Estiko	13,14	0,00	12,99	0,00	0	0	5,2
Kalev	42,09	0,00	40,99	43,03	0	0	27,9
Klementi	28,95	0,00	28,16	30,04	0	0	-
Rakvere LK	16,43	0,00	16,43	16,90	0	0	15,6
Saku Õlletehas	118,76	0,00	117,66	118,76	0	0	17,3
T. Farmaatsiatehas	28,32	0,00	24,25	32,08	0	0	3,5
Viisnurk	27,07	0,00	27,38	28,32	0	0	-

VÕLAKIRJADE NIMEKIRI

Hansa Capital	10 442,00	0,00	0,00	0,00	0	0	5,74%***
Eesti Post	10 192,00	0,00	0,00	0,00	0	0	4,23%***
Sampo Pank	15 744,90	0,10	0,00	0,00	2	1 527 255	-
Tallinna Sadam	10 332,00	0,00	0,00	0,00	0	0	3,50%***

VABATURG

EVP	0,956	0,00	0,947	0,962	0	0	-
-----	-------	------	-------	-------	---	---	---

* P/E suhe on arvutatud viimase 4 kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal
** viimase majandusaasta kohta teavitatud (maksud) dividendi suurus (kroonides)
*** tulus viimase tehingu põhjal

Aktsiate ostu-müüginoteeringud

01.04.

aktsia	valuuta	ostuhind	müüghind	noteerija
--------	---------	----------	----------	-----------

EVP	EEK	0,925	0,975	Ühispank
-----	-----	-------	-------	----------

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

aktiivseim aktsia

Hansapank 57,98 mln krooni

indeksid

Talse	345,00	1,48%
ÄP tööstusindeks	128,64	0,01%
Pensioniindeks	114,55	0,00%
EPI 100	108,07	0,00%
EPI 75	111,94	0,00%
EPI 50	116,49	0,00%

Investeeringufondid

fond	kuupäev	ost kr	müük kr	NAV	riski-aste***	aasta tootlus (p.a.)%				fondi maht kr	haldav ettevõtte	
						algusest %	12 kuud	3 aastat	5 aastat			
II PENSIONISAMBA FONDID												
ERGO Tuleviku Pensionifond	01.04	11,6900	12,1600	11,8100	-	5,45	18,29	-	-	39 127 719	AS ERGO Varahaldus	
ERGO Rahulik Pensionifond	01.04	10,5900	11,0200	10,7000	-	2,29	4,16	-	-	16 761 401	AS ERGO Varahaldus	
Hansa Pensionifond K1	01.04	10,8700	11,1400	10,9800	-	2,62	4,67	-	-	68 944 144	Hansa Investeeringufond	
Hansa Pensionifond K2	01.04	11,2200	11,5000	11,3300	-	4,14	12,07	-	-	240 318 536	Hansa Investeeringufond	
Hansa Pensionifond K3	01.04	11,7800	12,0800	11,9000	-	5,97	21,18	-	-	342 744 893	Hansa Investeeringufond	
LHV Aktsiapensionifond	01.04	11,5200	11,7600	11,6400	-	6,20	20,62	-	-	37 915 590	LHV Varahaldus	
LHV Intressipensionifond	01.04	11,0700	11,2900	11,1800	-	2,29	6,48	-	-	8 963 837	LHV Varahaldus	
Sampo Pension 25	01.04	11,0088	11,2312	11,1200	-	3,83	6,41	-	-	25 678 996	Sampo Varahaldus	
Sampo Pension 50	01.04	11,6721	11,9079	11,7900	-	6,41	11,44	-	-	144 216 399	Sampo Varahaldus	
Sampo Pension Intress	01.04	10,4643	10,6757	10,5700	-	1,25	2,22	-	-	9 883 208	Sampo Varahaldus	
Seesami Kasvu Pensionifond	01.04	10,3600	10,6700	10,4600	-	4,18	11,63	-	-	18 801 309	Seesam Varahalduse AS	
Seesami Optimaalne Pensionifond	01.04	10,3400	10,6500	10,4400	-	2,45	5,35	-	-	18 822 468	Seesam Varahalduse AS	
Seesami Võlakirjade Pensionifond	01.04	10,6100	10,8300	10,7200	-	1,71	2,58	-	-	13 939 257	Seesam Varahalduse AS	
Ühispanga Pensionifond Konservatiivne	01.04	10,5900	10,8600	10,7000	-	2,05	3,21	-	-	74 859 880	Ühispanga Varahaldus	
Ühispanga Pensionifond Progressiivne	01.04	11,6300	11,9300	11,7500	-	6,66	15,45	-	-	261 103 363	Ühispanga Varahaldus	
III PENSIONISAMBA FONDID												
Hansa Pensionifond V1	31.03	14,7600	15,1300	14,9100	4,25	4,63	17,31	10,56	-	493 401	Hansa Investeeringufond	
Hansa Pensionifond V2	31.03	10,4500	10,7200	10,5600	-	4,97	-	-	-	11 921 625	Hansa Investeeringufond	
Hansa Pensionifond V3	31.03	10,9100	11,1900	11,0200	-	8,79	-	-	-	8 876 501	Hansa Investeeringufond	
LHV Täiendav Pensionifond	01.04	10,9500	11,1700	11,0600	-	7,59	24,27	-	-	6 736 510	LHV Varahaldus	
Sampo Pensionifond	01.04	12,8997	13,1603	13,0300	4,18	7,07	14,00	-	-	14 118 900	Sampo Varahaldus	
Ühispanga Pensionifond Täiendav	01.04	13,3700	13,6500	13,5100	3,27	6,86	17,53	11,14	-	45 267 459	Ühispanga Varahaldus	
AVATUD INVESTEERINGUFONDID												
Hansa Balti Kasvufond	31.03	314,3400	322,2800	317,5200	7,17	13,55	42,83	22,61	18,97	258 198 516	Hansa Investeeringufond	
Hansa Ida-Euroopa Aktsiafond	31.03	89,0700	91,3200	89,9700	-	11,23	48,69	-	-	71 714 874	Hansa Investeeringufond	
Hansa Venemaa Aktsiafond	31.03	890,5000	912,9800	899,4900	22,55	40,26	120,01	44,91	45,24	133 047 418	Hansa Investeeringufond	
Mandatum Neutral	01.04	345,7371	356,3209	352,7929	-	0,56	1,72	2,58	-	3 419 072 082	Sampo Rahastoyhtiö	
Mandatum Omega	01.04	342,7633	353,2560	349,7584	-	0,64	1,31	-	-	1 597 886 787	Sampo Rahastoyhtiö	
Nordea Euroland*	31.03	1,9327	1,9718	1,9522	15,74	1,75	36,23	-10,00	-	190 100 000	Nordea Rahastoyhtiö	
Nordea Optima.fi*	31.03	0,2376	0,2424	0,2400	5,88	3,92	12,95	-2,80	-0,20	520 300 000	Nordea Rahastoyhtiö	
Nordea Euro Obligatio*	31.03	0,2637	0,2664	0,2651	3,62	2,35	4,30	5,90	4,50	314 900 000	Nordea Rahastoyhtiö	
Sampo Balti IF	01.04	3,9932	4,1154	4,0747	11,68	20,33	56,59	36,71	-	660 092 552	Sampo Rahasto./Sampo Varah.	
Sampo Kasvufond	01.04	15,0084	15,3116	15,1600	16,23	21,77	46,90	-	-	42 176 666	Sampo Varahaldus	
Trigon Balti Aktsiafond	01.04	232,4975	238,3985	236,0381	11,13	15,67	65,57	33,52	-	16 426 833	Trigon Funds	
Trigon Keski- ja Ida-Euroopa Fond	01.04	139,3744	142,9119	141,4969	-	14,60	46,70	-	-	692 191 180	Trigon Funds	
Ühispanga Kasvufond	01.04	3,8360	3,9134	3,8747	11,06	20,68	54,75	34,20	25,02	154 937 744	Ühispanga Varahaldus	
VÕLAKIRJAFONDID												
Hansa Intressifond	01.04	135,5900	135,5900	135,5900	0,35	1,13	3,53	4,08	-	1 199 460 280	Hansa Investeeringufond	
Kapitalikaitsefond	01.04	1 205,7504	1 208,7723	1 208,7723	0,31	1,02	3,00	3,77	-	30 783 805	Trigon Funds	
Ühispanga Võlakirjafond	01.04	12,0462	12,0462	12,0462	1,32	1,56	5,04	5,25	-	293 687 344	Ühispanga Varahaldus	
RAHATURUFONDID												
Hansa Rahaturufond	01.04	-	-	1 000,0000	0,05	1,74	1,78	1,93	-	1 299 225 389	Hansa Investeeringufond	
Hansa USD Rahaturufond**	01.04	-	-	59,4322	-0,04	0,49	0,53	0,61	-	11 657 285	Hansa Investeeringufond	
Sampo Rahaturufond	01.04	-	-	1 165,5000	1,25	1,88	1,91	2,17	-	337 901 625	Sampo Varahaldus	
Ühispanga Rahaturufond	01.04	-	-	100,0000	1,80	2,59	2,29	2,32	-	1 797 399 733	Ühispanga Varahaldus	

kuupäev	ost	müük	NAV	tootlus (p.a.)				fondi maht	haldav ettevõtte
				1 päev	1 kuu	3 kuud	12 kuud		
01.04	-	-	1 000,0000	0,05	1,74	1,78	1,93	1 299 225 389	Hansa Investeeringufond
01.04	-	-	59,4322	-0,04	0,49	0,53	0,61	11 657 285	Hansa Investeeringufond
01.04	-	-	1 165,5000	1,25	1,88	1,91	2,17	337 901 625	Sampo Varahaldus
01.04	-	-	100,0000	1,80	2,59	2,29	2,32	1 797 399 733	Ühispanga Varahaldus

* noteeringud ja fondide mahud eurodes; ** noteeringud ja fondide mahud USDdes; *** investeeringufondi tootluse viimase 24 kuu standardhälve

Maaklerifirmad

Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0941, faks 661 6038
Eesti Ühispank Tornimäe 2, Tallinn tel 665 6622, faks 665 6802
Hansapank Liivalaia 8, Tallinn tel 613 1659, faks 613 1545
LHV Roosikrantsi 2, Tallinn tel 611 0300, faks 611 0310
Sampo Pank Narva mnt 11, Tallinn tel 630 2104
Suprema Pärnu mnt 10, Tallinn tel 640 5784, faks 640 5701
Trigon Securities Pärnu mnt 15, Tallinn tel 667 9233, faks 667 9201

Fondivalitsejad

ERGO Varahalduse AS Lauteri 5, Tallinn, tel 667 9200, faks 667 9201
Hansa Investeeringufondide AS Liivalaia 8, Tallinn 15 038, tel 631 0336, faks 626 0636 e-post: fondid@hansa.ee
LHV Varahalduse AS Roosikrantsi 2, Tallinn 10 119, tel 611 0308, faks 611 0310, e-post: tonno.vahk@lhv.ee
Nordea Rahastoyhtiö Hobujaama 4, Tallinn 10 151, tel 628 3344
Sampo Varahalduse AS Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2295, faks 630 2275 e-post: funds@sampopank.ee, kodulehekülj: http://www.sampo.ee
Trigon Funds Pärnu mnt 15, Tallinn 10 141, tel 667 9208 faks 667 9221, e-post: fond@trigon.ee, kodulehekülj: http://www.trigon.ee
Ühispanga Varahalduse AS Tornimäe 2, 1

indeksid

Dow Jones	10 357,70	-0,10
Nasdaq	1 994,22	0,36
Helsingi	6 773,41	0,56
Stockholm	700,49	1,48
London	4 393,20	0,17
Frankfurt	3 879,60	0,59
Pariis	3 641,39	0,45
Tokyo	11 683,42	-0,27

USA börsid 31.03.

aktsia	sulgemis- muud		52 nädala		p/e
	hind	%	max	min	
Advanced Micro Dev	16,23	1,25	18,50	5,80	-
Alcoa	34,69	-1,03	39,44	18,86	29,2
Altria Group	54,45	0,37	58,96	27,75	11,8
Amazon.com	43,28	-1,19	61,15	24,13	72,1
Apple Computer	27,04	-3,15	28,14	12,72	81,9
AT&T	19,57	-1,21	23,18	13,45	8,0
Bristol Myers Squibb	24,23	0,08	31,30	21,30	13,7
Caterpillar	79,07	-1,16	85,70	48,98	24,6
ChevronTexaco	87,78	0,80	91,42	62,13	12,5
Cisco Systems	23,57	-1,50	29,39	12,80	36,3
Citigroup	51,70	-0,46	52,05	34,46	15,1
Coca-Cola	50,30	0,14	52,78	39,00	25,8
DaimlerChrysler	41,74	-0,62	49,85	28,55	-
Delta Air Lines	7,92	2,19	16,05	7,00	-
Dell	33,62	-0,88	37,18	27,15	33,0
Du Pont	42,22	-0,61	46,25	38,56	25,6
Eastman Kodak	26,17	0,93	32,46	20,39	11,3
eBay	69,28	-0,83	72,04	42,76	88,3
Exxon Mobil	41,59	0,10	43,40	34,20	16,3

FedEx	75,16	0,72	78,05	54,40	24,2
Flextronics	17,09	-0,35	19,62	8,05	48,8
Ford Motor	13,57	-0,59	17,34	7,30	12,0
General Electric	30,52	-0,55	34,57	25,50	19,7
Gillette	39,10	-0,48	39,95	29,75	29,2
Hewlett-Packard	22,84	-1,25	26,28	15,20	18,6
Home Depot	37,36	-0,13	37,89	23,98	20,0
IBM	91,84	-0,52	100,43	78,12	21,1
Intel	27,20	-0,84	34,60	16,28	30,6
International Paper	42,26	-0,38	45,01	33,17	52,8
JP Morgan Chase	41,95	-0,07	43,84	23,75	12,8
JDS Uniphase	4,07	-1,69	5,89	2,60	-
Johnson & Johnson	50,72	0,60	59,08	48,05	19,1
Juniper Networks	26,02	-1,96	31,25	8,10	162,6
Lucent Technologies	4,11	-0,48	5,00	1,41	-
McDonalds	28,57	-0,31	29,98	13,88	19,8
Merck	44,19	0,20	60,10	40,57	14,4

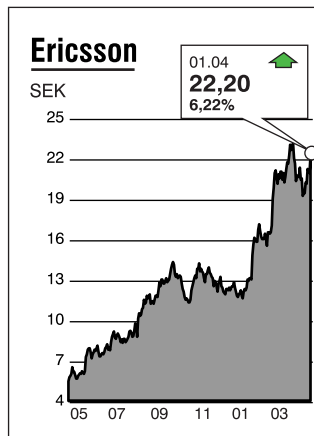
Merrill Lynch	59,56	0,20	64,89	35,30	15,1
Microsoft	24,93	-1,07	30,00	23,60	23,3
3M	81,87	0,23	86,20	60,26	26,5
Morgan Stanley	57,30	0,24	62,83	38,40	16,1
Motorola	17,60	0,40	18,90	7,59	70,4
Oracle	12,00	-0,66	15,03	10,65	25,0
PepsiCo	53,85	1,07	54,00	38,06	26,4
Pfizer	35,05	-0,26	38,89	29,43	20,0
Procter & Gamble	104,88	-1,04	107,21	86,51	23,9
SBC Communications	24,54	0,74	27,73	19,65	15,8
Starbux	37,87	-0,42	39,68	22,80	51,2
Sun Microsystems	4,17	-1,65	5,93	3,13	-
Texas Instruments	29,22	0,59	33,98	15,96	46,4
Time Warner	16,86	-0,12	19,30	10,80	29,6
Wal-Mart Stores	59,69	-0,52	61,31	50,50	29,1
Walt Disney	24,99	-0,75	28,41	16,92	31,2
Wells Fargo	56,67	-0,28	59,18	45,01	15,5
Verizon Communications	36,54	0,63	41,35	31,10	14,2
Yahoo!	48,47	-0,66	50,41	22,52	131,0

sulgemishinnad, USD, allikas Bloomberg

Maailma väärtpaberiturud 01.04.

Indeks	viimane	muutus eelmisest %	52 nädala	
			kõrgeim	madalaim
Ameerika				
Standard & Poors 500	1126,21	0,25	1163,23	847,85
Euroopa				
Oso	201,28	-0,34	215,72	109,46
Kopenhagen	258,36	-0,15	282,29	185,86
Madrid	843,77	0,27	875,21	616,52
Milano	27183,00	0,13	28492,00	21802,78
Amsterdam	340,37	0,44	365,93	248,27
Kesk- ja Ida-Euroopa				
Varssavi WIG	23883,68	0,06	24271,29	13755,41
Praha PX50	829,90	0,74	832,00	490,00
Moskva RTS-Interfax	748,95	-0,49	755,43	358,47
Vilnius LITIN-10	-	-	-	-
Riia RICI	585,88	-0,50	590,27	283,16
Aasia				
Hongkong Hang Seng	12676,25	-0,04	14058,21	8331,87

indeksid kella 18 seisuga, allikas Bloomberg

Helsingi börs 01.04.

aktsia	sulgemis- muud		52 nädala		p/e
	hind	%	max	min	
Aidata Solution	2,04	0,49	2,24	0,91	113,3
Comptel	2,04	3,55	2,52	0,71	53,7
Elisa Comm	14,10	2,92	14,50	5,51	-
Elcoteq Network	16,68	1,40	21,50	9,76	23,8
Elektrobit Group	0,56	0,00	0,69	0,29	43,1
F-Secure	1,45	2,84	1,88	0,66	120,8
Nordea	5,34	-3,09	6,04	4,02	-
Nokia	16,79	0,66	19,09	12,33	22,3
Outokumpu	11,50	1,32	11,72	6,87	21,4
Pohjola Yhtymä	23,99	-0,04	24,44	11,80	6,9
Perlos	8,89	3,61	8,89	3,49	53,9
Sampo	9,51	0,11	9,76	5,65	14,9
Stonesoft	0,80	0,00	1,07	0,38	-
Stora Enso	10,44	1,95	12,42	8,30	62,1
Teleste	5,65	0,53	7,06	2,52	-
TeliaSonera AB	3,63	2,83	4,42	2,60	-
Tietoator	24,94	0,61	27,70	12,50	31,6
TJ Group	0,28	-3,45	0,43	0,13	-
UPM Kymmene	14,99	0,60	17,10	11,05	21,3

kella 18 seisuga, EUR, allikas Bloomberg

Stockholmi börs 01.04.

aktsia	hind	muud %	52 nädala		p/e
			max	min	
ABB	44,60	0,68	47,20	15,63	-
Autoliv	309,00	0,65	333,00	162,00	-
Assa Abloy	92,00	0,00	104,00	67,00	383,3
AstraZeneca	355,50	0,57	382,00	288,00	-
Electrolux	156,50	1,62	194,50	131,00	10,3
Ericsson	22,20	6,22	23,50	5,25	-
Föreningssparbanken	140,50	0,36	144,50	98,00	11,7
Hennes & Mauritz	204,00	0,49	207,50	161,50	26,2
Holmen	213,50	0,71	241,45	171,39	11,8
Investor	77,00	1,99	82,50	48,50	-
Sandvik	245,00	1,87	262,00	183,50	22,0
Skandia	30,60	2,68	35,20	16,80	21,8
Skanska	62,00	-3,13	68,50	38,10	9,4
SKF	275,00	0,73	313,00	205,00	15,4
SEB	112,00	1,36	113,50	73,00	13,6
Securitas	110,00	0,92	123,00	72,50	32,3
Svenska Handelsbanken	142,00	-0,35	149,50	118,50	12,1
Tele2	348,00	0,29	425,00	246,00	21,4
TeliaSonera	33,50	2,76	40,20	24,00	20,4

hinnad kella 18.00 seisuga, SEK, allikas Bloomberg

Moskva kauplemissüsteem 01.04.

aktsia	sulgemis- muud	52 nädala		p/e	
		hind	%		
Lukoil	30,6500	-1,29	31,2300	13,8400	13,5
Rostelekom	2,5000	1,63	2,5000	1,3230	104,3
Surgutneftegaz	0,7555	-0,72	0,7700	0,2870	64,6
UES	0,3133	-0,85	0,3469	0,1296	9,7
Yukos	15,0700	-0,26	16,3500	9,4000	10,6

kella 18.00 seisuga, USD, allikas Bloomberg

Londoni börs 01.04.

aktsia	hind	muud %	52 nädala		p/e
			max	min	
Barclays	478,25	-0,21	539,25	359,00	11,3
British Airways	283,00	2,35	343,00	102,00	-
BP	453,24	-0,60	465,75	392,00	18,2
BT	177,00	0,00	210,25	157,00	5,5
HSBC Holdings	809,83	0,12	919,00	647,00	15,7
Lloyds TSB	414,75	0,30	486,00	322,50	11,2
Marks & Spencer	283,64	1,89	339,00	266,00	13,5
mm02	101,75	1,24	117,75	44,75	-
Reuters	398,00	2,84	445,00	99,00	128,4
Royal Bank of Scotland	1675,00	1,03	1794,00	1410,00	21,2
Shell Trans & Trading	353,53	-0,49	440,00	346,25	10,9
Unilever	532,50	-1,11	636,50	473,00	18,8
Vodafone	130,25	1,17	150,25	112,00	-

kella 18 seisuga, GBP, allikas Bloomberg

Frankfurdi börs 01.04.

aktsia	sulgemis- muud	52 nädala		p/e	
		hind	%		
Allianz	89,75	1,29	112,24	42,47	-
Bayer	19,86	0,25	25,82	11,96	-
BMW	33,38	0,88	38,69	25,31	11,6
Commerzbank	14,09	2,10	17,58	6,17	-
DaimlerChrysler	34,01	0,09	39,57	24,99	-
Deutsche Bank	68,76	1,64	77,77	37,20	32,0
Deutsche Lufthansa	13,68	3,17	15,32	7,64	-
Deutsche Post	18,62	2,31	19,81	9,03	15,8
Deutsche Telekom	14,51	-0,75	16,87	10,14	50,1
HVB	16,35	2,57	21,36	5,35	-
Infineon	11,99	0,76	14,18	6,04	-
SAP	128,85	0,16	143,94	68,50	37,1
Siemens	60,20	0,22	68,90	36,56	20,5

hinnad kella 18 seisuga, EUR, allikas Bloomberg

Tokyo börs 01.04.

aktsia	sulgemis- muud	52 nädala		p/e	
		hind	%		
Bridgestone	1609	-1,47	1743	1321	21,9
Hitachi	802	-0,62	835	366	96,6
Honda Motor	4660	-2,92	5510	3570	23,8
Matsushita	1580	-1,74	1660	860	132,0
Mitsubishi Motors	259	-1,52	312	205	60,9
NEC	848	-0,93	1030	333	222,7
Nissan Motor	1143	-1,89	1455	776	40,

Hõbeda hind tõusis 1988. aasta tasemele

Hõbeda hind tõusis eile Euroopas viimase kuuteistkümne aasta kõrgeima tasemeni ning ka kuld püüdis saavutada oma kõrgeimat taset pärast 1989. aastat. Põhjuste väärismetallide tõusuks andis nõrgenev dollar, mis kannustas fonde väärismetalle ostma. "Hõbe käis peaaegu ära 8 dollaril (101,50 krooni/unts), aga mitte päris. Fondid aitasid hõbedal tõusta, kuna nad otsivad turgu, mis liigub ning kus saab raha teha," ütles uudistegagentuurile Reuters üks maakler. Hõbedaga kaubeldi eile päeval 7,93-7,95 dollaril, mis on kõrgeim tase pärast 1988. aasta juulikuud, mil metall katvus ära 8,05 dollari tasemele.

Analüütikute sõnul võib olla turg võimsaks hõbeda müügiks küps, kuna spekulatiivne risk on kõigi aegade suurim. Samas aga ei välistata, et lähiajal metalli tõus veel jätkub.

"Kuna spekulatiivselt on hõbedat palju ostetud, võib metalli tabada kiire müügilaine,

kui hõbeda olukord muutub," kirjutas UBS Investment Banki metallianalüütik John Reade oma päevakommentaaris, ütlemata millal selline sündmus võib toimuda.

Samas näeb Reade metalli müüjatena hõbedatootjaid.

Kullal rekordist puudu veel gramm

Kullaga kaubeldi eile stabiilselt 425-426 dollaril untsist. 6. jaanuaril 2004. saavutatud viieteistkümmene aasta kõrgeimast tasemest lahutab säravat metalli vaid viis dollarit.

Kuna kulda peetakse väärt-paberiks, mida ostetakse segasel ajajärgul, on hiljutised pomiplahvatused ja jätkuvalt ärev olukord Iraagis kulla kõrget hinda hoidnud. Samuti aitab kullal kerkida euro tugevnemine dollari vastu, kuna metalli kauplemisvaluutaks on dollar.

Eilne Euroopa Keskpannga otsus mitte langetada baasintresse peaks samuti eurot tõstma ja kulla hinda kergitama.

Raivo Sormunen

Põhivaluutade kursid 01.04.

ÜLEKANNE	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Krediidipank	12,6804	12,8079	15,6040	15,6900	1,6776	1,6945
Ühispank	12,6934	12,8209	15,6000	15,6940	1,6784	1,6953
Tallinna Äripank	12,6369	12,7563	15,6232	15,6701	1,6807	1,6966

SULARAHA	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Krediidipank	12,6420	12,8590	15,5700	15,7000	1,6620	1,6950
Ühispank	12,6844	12,8273	15,5700	15,6995	1,6751	1,6962
Tallinna Äripank	12,6331	12,7601	15,5800	15,6800	1,6506	1,6979

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Muude valuutade kursid 01.04.

UAH / EEK	ost	müük	PLN / EEK	ost	müük	HKD / EEK	ost	müük
Ühispank	2,3100	2,4100	3,2862	3,3259	1,6126	1,6617		

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Kommertspankade intressitooted

pank	jooksev hoius %			tähtajaline hoius %							
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	min püsijääk	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	min summa
Sampo Pank	0,25	0,25 ⁽⁴⁾	-	1,75	1,80	1,85	2,05	2,35	2,55	2,60	1000/5000 ⁽⁶⁾
Sampo Pank ⁽⁵⁾	0,30	-	-	2,05	2,05	2,05	2,20	2,45	2,70	2,75	1000/5000 ⁽⁶⁾
Krediidipank	0,50	-	1000**	2,10	2,15	2,20	2,50	2,65	3,00	3,15	1000
Ühispank	0,20	0,25	-	1,70	1,75	1,80	2,00	2,30	2,55	2,55	2000*
Hansapank	0,20	-	-	-	-	1,75	1,95	2,25	2,50	2,50	1000/100 000 ⁽⁶⁾
Tallinna Äripank	0,30	-	-	2,00	2,05	2,10	2,40	2,70	3,00	3,10	1000
Nordea Pank	kuni 2,10 (vt tabel ülal)	-	-	1,90	1,90	1,90	2,05	2,25	2,50	2,50	5000 EEK

pank	tähtajaline hoius %, USD								tähtajaline hoius %, EUR							
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa		
Sampo Pank	0,80	0,85	0,85	0,90	1,00	1,10	-	2,05	2,05	2,05	2,10	2,15	2,20	100		
Krediidipank	0,90	0,95	1,00	1,15	1,30	1,50	100 USD	2,10	2,15	2,20	2,35	2,50	2,70	100 EUR		
Ühispank	0,70	0,72	0,74	0,80	0,86	0,90	600 USD	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	640 EUR		
Hansapank	-	-	0,65	0,75	0,80	0,90	225 USD	-	-	1,80	1,90	1,95	2,10	195 EUR		
Tallinna Äripank	0,90	0,95	0,95	1,00	1,10	1,40	100 USD	2,15	2,15	2,15	2,20	2,20	2,45	65 EUR		
Nordea Pank	0,50	0,50	0,50	0,60	0,75	0,85	5000 EEK	2,02	2,05	2,04	2,08	2,14	2,20	5000 EEK		

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 99 999 EEK ** nii era- kui jur. isikutele ⁽⁴⁾ alla 3 kuu 30 000 kr, alates 3 kuud 3000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ⁽⁵⁾ juridilise isik ⁽⁶⁾ personaalpankanduse klientidele ⁽⁷⁾ kontoris

Euribor	01.04.2004	1,936	1 kuu	2,022
6 kuud	02.10.2003	2,102	2 kuud	1,986
	-0,166%		3 kuud	1,960
			6 kuud	1,936
			9 kuud	1,946
			12 kuud	1,978

Eesti Pank 01.04. Börsikaubad 01.04

valuuta	tähis	EEK
Austraalia dollar	AUD	9,69042600
Bulgaaria lev	BGN	8,03794500
Euro	EUR	15,64664000
Hiina jüaan	CNY	1,53273500
Hongkongi dollar	HKD	1,62842100
Horvaatia kuna	HRK	2,08793700
IMF arveldusühik	SDR	18,78755000
Islandi kroon	ISK	0,17670170
Jaapani jeen	JPY	0,12192500
Kanada dollar	CAD	9,68715300
Korea won	KRW	0,01106572
Küprose nael	CYP	26,70022000
Leedu lilt	LTL	4,53158000
Läti lilt	LVL	23,80835000
Malta liir	MTL	36,70019000
Norra kroon	NOK	1,84393900
Poola zlott	PLN	3,29129700
Rootsi kroon	SEK	1,68756900
Rumeenia leu	ROL	0,00037996
Shveitsi frank	CHF	10,03742000
Singapuri dollar	SGD	7,58273500
Slovakkia kroon	SKK	0,38998780
Sloveenia talaar	SIT	0,06567264
Suurbritannia nael	GBP	23,45379000
Taani kroon	DKK	2,10152800
Tai baht	THB	0,32284770
Tšehhi kroon	CZK	0,47583730
Türgi liir	TRL	0,0000967
Ukraina grivna	UAH	2,37860600
Ungari forint	HUF	0,06279103
USA dollar	USD	12,68630000
Uus-Meremaa dollar	NZD	8,44082600
Valgevene uus rubla	BYR	0,00589101
Venemaa rubla	RUB	0,44494580

Kütused Rotterdami sadamates (CIF)	USD/t
nafta*	31,80
kerge kütteõli	297,75-299,75
Masaüt	133-135
Bensiin	370-376
Diisel	313,75-315,75

Väärismetallid	USD/t
Kuld	427,25
Hõbe	7,9400
Plaatina	908,00
Palladium	290,00

Värvilised metallid	30.märts metall	ühik	ost	müük
Alumiinium	USD/t	1 688,0	1 668,5	
Nikkel	USD/t	13 880,0	13 885,0	
Plii	USD/t	828,0	829,0	
Tina	USD/t	8 540,0	8 545,0	
Tsink	USD/t	1 086,0	1 086,5	
Vask	USD/t	3 067,0	3 067,5	

Kohv	Arabica (USc)/LB	Robusta(USD/t)
Arabica (USc)/LB	73,75	
Robusta(USD/t)	733,00	
1 LB = 453,59 g		

Suhkur	valge(USD/t)	toor-(USc/LB)
valge(USD/t)	218,50	
toor-(USc/LB)	6,47	

Läti, Leedu ja Vene valuuta kursid	01.04.					
RUB ost	RUB müük	LTL ost	LTL müük	LVL ost	LVL müük	
Krediidipank	(sular) 0,4460 ... 0,4630	4,4950 ... 4,5770	23,5250 ... 24,0970	(üle) 0,4441 ... 0,4497	4,5157 ... 4,5474	23,6800 ... 24,0400
Ühispank	(sular) 0,4450 ... 0,4600	4,5000 ... 4,5700	23,7092 ... 24,0149	(üle) 0,4450 ... 0,4500	4,5157 ... 4,5474	23,7427 ... 24,0029
Tallinna Äripank	(üle) 0,4411 ... 0,4495	4,5069 ... 4,5558	23,6837 ... 23,9539	(sular) 0,4437 ... 0,4613		

Arvelduskonto intressid			
Nordea Pank, EEK, EUR,% päevasaldolt			
pank	panka klient	püsiklient	võtmeklient
kuni 50 000 kr	0,4%	1,0	1,25
50 000-250 000 kr	1,75	1,75	2,0
üle 250 000 kr	2,1	2,1	2,1

Välidi ülemäärast stressi

Äripäev esitleb

Sirje Niitra

Stress

Räägivad juhid ja hingetohtrid

Psühholoogiharidusega ajakirjaniku Sirje Niitra raamat annab vastused küsimustele:

- Millal muutub motiveeriv pingeseisund negatiivseks stressiks?
- Kuidas stressi ära tunda?
- Mida teha läbiplõlemise vältimiseks?
- Kuidas ülemääraseid pingeid maandada?

Raamatu teises osas on juttu, kuidas said stressiga hakkama Jaan Kallas, Margus Leivo, Urmas Lepik, Lea Niinepuu, Aadu Luukas, Toivo Ninnas, Aivar Riisalu, Monika Salu, Edgar Savisaar, Aivar Sõerd, Raivo Vare.

Äripäev

Hind 329.-
Tellimine klubi@aripaev.ee
või telefonil 667 0108

Äripäev Majandusleht Äripäev võtab reklaamiosakonda lepingulisele tööle tehnilise toimetaja

kelle tööülesandeks on trükkikotta saadetavate materjalide lõplik kontroll ja lehepõognate elektrooniline saatmine trükkikotta.

Nõutav: väga hea kujundusprogrammide (Adobe PageMaker, CorelDraw, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Adobe Indesign, FreeHand, Adobe Acrobat) tundmine

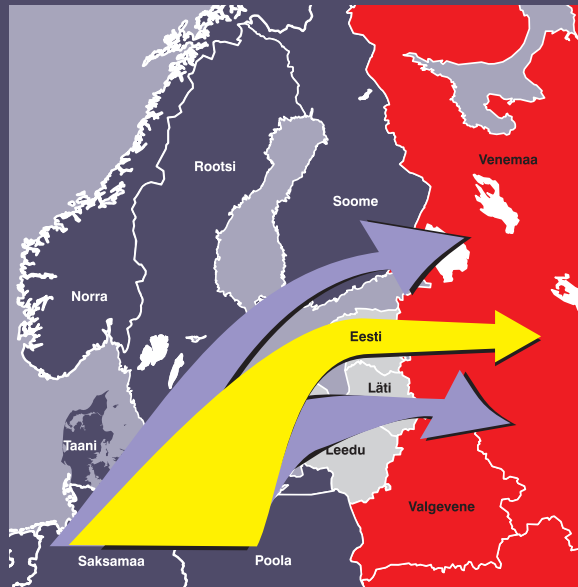
Eeldused: õppimisvalmidus ja taiplikkus, koostöövalmidus ja pingetalumus, hea suhtlemisoskus

Kasuks tuleb eelnev töökogemus

Pakume: tööd sõbralikus meeskonnas, tänapäevast töökeskkonda

Tööaeg: 20 tundi nädalas, esmaspäev-neljapäev kl 17-21, pühapäev kl 17-21

Sooviavaldus ja CV saata hiljemalt 2. aprilliks Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn, e-postiga malle.heerde@aripaev.ee või faksil 667 0165 Märgusõna "Tehniline toimetaja"

13. aprillil hotellis Radisson SAS

Eesti Esimene Transiidikonverents

Milliseks kujuneb Eesti transiiditurg?

Kuidas riik aitab kasvatada Eesti konkurentsivõimet Euroopa transiiditurul?

Majandusminister Meelis Atonen

SAKi uuring „Eesti transiidikoridori konkurentsivõime tõstmise võimalused“

Tulevikuuuringute Instituudi direktor Erik Terk, Sadamaoperaatorite Liidu tegevdirektor Ago Tiiman

Kas Eesti on valmis muutuvateks transiidimahtudeks?

Kütus – transiidiekspert Raivo Vare**Puistkaubad** – Petromaks Stiviori juhatuse esimees Robert Lepikson**Toidukaubad** – Veterinaar- ja Toiduameti Piiriteenistuse direktori asetäitja Regina Pihlakas**Tarbekaubad** – Logistikaühingu juhatuse esimees Illimar Paul

Kas Eesti laopindade turul on tarbekauba voogude kasvades piisavalt ressursi?

RRK juhataja Toivo Külaviir

Milline on Eesti vedajate valmisolek transiidituru võimalusteks?

ERAA peasekretär Toivo Kuldklipp

Milline on Eesti raudteevõrgu valmisolek transiidivoogudeks?

Raudteeameti peadirektor Oleg Epner

Sadamate tulevik ja nende roll transiidis?

Tallinna Sadama juhatuse esimees Riho Rasmann

Sillamäe Sadama ja vabatsooni arenguplaanid

Silmeti Grupi juhatuse esimees Tiit Vähi

Päeva kokkuvõte ja diskussioon

Kõigil on võimalik kaasa rääkida teemal, millised saavad olema Eesti edasised tegevussuunad transiiditurul. Kokkuvõtte teeb ja diskussiooni juhib Eesti Sadamate Liidu tegevdirektor Viktor Palmel. Kommentaare annavad kogu päeva jooksul majandusministeeriumi transpordi ja transiidi teenindamise asekanstler Andres Tint ja transpordi arengu ja logistika osakonna juhataja kt Anti Moppel. Konverents lõpeb piduliku õhtusöögiga

NB! Vajadusel sünkroontõlke võimalus vene ja inglise keelde

Äripäev

Toetab:

Radisson SAS
HOTELS & RESORTS

Soodushind kuni 6. aprillini k.a registreerijatele 2700 krooni (km-ga 3186), hiljem 3200 krooni (km-ga 3776).

Mitme osaleja puhul ühest firmast on soodustus 10%.

Õhtusöögi hind 500 krooni (km-ga 590) osaleja kohta.

Lisasoodustus, kui registreerute aadressil: www.aripaev.ee/seminar/

Tõlkimise, õhtusöögil osalemise soovist teatamine ja muu info telefonil 667 0233 (Merle Kumari)

Kaubikud. Väikebussid.

Tarbesõiduk - auto, mida on vaja!
www.rotal.ee

Paldiski mnt. 247
Autokauplus Tel 6560 960

A1

Lihtne ja kindel autoliising

Tel 628 3373
www.a1.ee

Reaalne elu paneb hinnad paika

Meil tekib pruugitud autode müüjameestel vähemalt kord päevas oma vana autot sissemaksuks pakkuvate klientidega diskussioon sellesama turuhinna pinnal. Praegusel momendil – aprillis 2004 – ületab pruugitud autode pakumine Eestis tunduvalt nende nõudlust.

Enamaltjaolt kipub olema nii, et oma auto eest turuhinda sooviv klient on lapanud läbi mõned kuulutusteheled või müügi-pakkumised internetis ning neis leiduva info järgi kujundanud oma arusaama oma auto turuhinnast. Ja otse loomulikult lähtudes kõige kõrgemat hinda küsivatest kuulutajatest. Paraku teadvustamata seda, et tegemist on küsija hinnaga, mitte reaalse tehinguhindadega, millega needsamad autod tegelikult kaubaks lähevad.

Niisamuti ei arvestata asjaolu, et liisingu sissemaksuks minev pruugitud sõiduk muutub reaalseks rahaks liisingu sissemaksuna kohe, kui müügisala on toimunud tehing – uus auto läheb kliendile, vana müüjale tagasi.

Kuid vaatamata kõigele tasub kliendil arvestada seda, et ta ei pea ühtegi päeva olema autota, kliendil ei tule oma raha, aega ega närve kulutada vana auto müümiseks ega registritoiminguteks. Tema ainus mure on oma pruugitud auto automüüja juurde kohale tuua ja uuega minema sõita.

Tiit Lillipuu
ASi Info-Auto turundusdirektor

Nii nagu igas muus äris on ka automüügis oluline kapitali käibe kiirus. Milline automüüja sooviks enda õuele pikki, kuid uut omanikku ootavate pruugitud autode ridu? Sissemaksuks võetavatele pruugitud autodele pakub müügi-firma seetõttu tavapärast nn kiirmüügi hinda, mille baasil saaks keskeltläbi paari kuu jooksul pruugitud auto jälle ringluse lasta.

Teoreetiliselt oleks autofirmal kõige lihtsam keskenduda ainult uute autode müügil ja üldse loobuda pruugitud autodega tegelemisest, jättes kliendi mureks oma vana auto realiseerimise. Praktikas pole sellisel viisil tegutsemine siinsetele suurtele autofirmadele aga enam ammu mõeldav.

2003. aastal müüdi Info-Autos iga kolme uue sõiduki kohta üks pruugitud sõiduriist. Inimesele, kes on nõuks võtnud liisida uus auto ning kasutada esmaseks sissemaksuks oma pruugitud sõiduriista, soovitaks suhtuda kuulutuslehtedes märgitud hindadesse suure reservatsiooniga. Seal on pahatihti tegemist soovunelmatega, kuhu on arvestatud priske tingimisvaru ning kõik see läbi korrutatud nn Tambovi koefitsiendiga.

„ Milline automüüja sooviks enda õuele pikki, kuid uut omanikku ootavate pruugitud autode ridu? ”

Ehkki kasutatud sõiduvahendile pakutakse samuti järelmaksuvõimalusi, eelistavad kliendid üha enam uusi sõiduvahendeid. Fotol takseerib uudistaja Smarti E-Autoline'i platsil.

Foto: Raul Mee

Vanast autost vabanemine on raskem kui kunagi varem

Üleküllastunud autoturg on viinud olukorran, mil vanast autost on üliraske vabaneda ja liisingu sissemaksuks pakutav auto hinnatakse loodetust poole odavamaks.

Tõnu Tramm
tonu.tramm@aripaev.ee

Kui veel mõni aeg tagasi kutsusid automüüjad ise rahvast üles n-ö vahetama oma vana auto uue vastu ehk teema liisingu sissemaksut vana autoga, siis tänaseks on olukord sealmaal, et enamik autofirmasid ei soovi hea meelega vana autot liisingu sissemaksena näha.

Kui ollaksegi nõus vana auto vastu võtma, siis pea poole odavamalt, kui omanik ise on rehkendanud. Näiteks hinnati 1993. aasta täiesti korras Nissan Primera ühes firmas 15 000, teises 20 000 krooni vääriliseks. Selle auto turuhind on keskmiselt 30 000–35 000 krooni, küsitakse ka 46 000, kõige odavam sama aasta Primera müügikuulutus oli 27 000kroonine. Tolle auto läbisõit oli aga üle veerand miljoni kilomeetri.

„Oleme soovitanud inimestel püüda vana auto ise maha müüa, nii saab ta ka kõige

normaalsema hinna. Mõnel üksikul korral oleme teinud erandi ja aktsepteerinud vana masinat liisingu sissemaksena, kuid siis oleme selle auto ise BRCsse müüki andnud,“ lausub ASi Kia Auto turundusjuht Eva-Pello Raudsik, kelle sõnul on nende peamiseks probleemiks pruugitud autode müügi-platsi puudumine.

Üheks peamiseks põhjuseks on aga ilmselge üleküllastumine pruugitud autodest. ASi Vilojett kasutatud autode müügi-konsultant Andrus Peedimaa sõnul osteti 4–5 aastat tagasi kliendi auto sisse peaaegu turuhinnaga ning müüdi seejärel sama hinna eest edasi, kuna uue auto müügist saadav kasum kaalus tehingu üles. Täna on aga ka uute autode turul juba konkurents nii suur, et minimaalne müügikate ei anna enam selleks määruumi.

Ometi on Vilojett tema sõnul püüdnud ostjatele vastu tulla ja võtab võimaluse korral vana auto turustamise enda õlule.

„Turustuskanalite leidmine, reklaam, ettevalmistus müügiks, tehniline korrastamine ja muu nõuavad aga üksjagu kulutusi, mis mõjutavad suuresti sisseostetava auto hinda. Kokkuvõttes on kliendil siiski mugavam see töö meie hooleks jätta, sest need kulutused tuleb ka tal endal endal nii ehk naa teha,“ selgitas Andrus Peedimaa.

„ Kõik automüüjad on sõlminud tagasiostukohustusega liisingulepinguid aastatel 2001, 2002, 2003 ja käes on aeg, mil tuleb reaalset neid kohustusi täitma hakata. ”

Margus Mikk, ASi Korea Auto tegevdirektor

Kliendid eelistavad uusi autosid kasutatud sõidukitele

ASi Korea Auto tegevdirektor Margus Mikk nendib, et tekkinud olukorda ilmes-tavad hästi kaks numbrit: kasutatud sõidukite import 2002. aastal, mis oli veidi alla 16 000 ning import 2003. aastal, mis oli ligi 27 000.

Samal ajal kasvas uute sõidukite müük 2002. aastal 14 protsenti, 2003. aastal aga vaid 6 protsenti.

Lisaks on automüüjatel kohustused oma klientide ees. „Kõik automüüjad on sõlminud tagasiostukohustusega liisingulepinguid aastatel 2001, 2002, 2003 ja käes on aeg, mil tuleb reaalset neid kohustusi täitma hakata,“ lausub Mikk.

2002. aasta oli liisingfirmadele edukas, sõlmiti palju lepinguid ja automüüjad lubasid suuri jääkväärtuseid lootuses, et turg hiljem neid autosid ka ostab ja müüb.

Aktsiisi kadumine tõi aga turule suure koguse madala hinnaga pruugitud sõidukite ja turul olevad autod muutusid liiga kalliteks.

„Mida peab tegema aus automüüja olukorras, kus aasta äriideeks kuulutatakse nn hall autokaubandus, mis müüb ülisoodsa hinnaga uusi autosid, lubades garantiid, mis ei kehti,“ on Mikk nõrindinud.

Seega peavad autoesindused, et üldse hinges püsida, tegema uue auto müügile allahindlust ja võtma samas tagasi liisingus oleva suhteliselt kõrge jääkväärtusega vana ja kasutatud auto.

Kui siia lisada veel uusi ja kulukaid kohustusi sisseostetavate autode näol, võiksid automüüjad varsti oma äri üldse lõpetada, on enamik müüjatest veendunud.

Äripäev

予備部品

Japanparts

WORLDWIDE QUALITY REPLACEMENT PARTS FOR JAPANESE AND KOREAN CARS
JAAPANI JA KOREA AUTODE VARUOSAD

KIA MAZDA HONDA SUZUKI NISSAN TOYOTA SUBARU HYUNDAI CHRYSLER MITSUBISHI

ELEKTRI- JA SÜÜTE-SÜSTEEMIDE OSAD

Tallinn, Kadaka 86c Tel. 672 0000 www.taket.ee
Tartu, Kreutzwaldi 56 Tel. 73 133 05
Pärnu, Riia mnt. 29 Tel. 44 399 90

Eurost Auto

Akadeemia tee 35, Tallinn Avatud: E-R 9-18, L 10-15 Tel 671 0900 www.eurostauto.ee

Audi A6 Avant 2,5 TDI Tip. 110 kW, 2000, automaat, tumesinine met., kliimaautomaatik, valveljed (16"), naastrehtid, suverehvid, kesklukustus puldiga, ABS, 4x turvapadi, 4x ASR, signaalsatsioon, stereo, sn 67 840 km Hind 299 000.- kuumakse 3124.-	Opel Vectra Caravan 2.0 Edition 100 kW, 2000, must, konditsioneer, spoileriring, roolivõimendi, kesklukustus puldiga, ABS, 2x turvapadi, veojõukontroll, sn 64 384 km Hind 155 000.- kuumakse 1620.-	Peugeot Partner XT 1.9D 50 kW, 2003, roheline met., hooldusraamat, suverehvid, kesklukustus puldiga, turvapadi, signaalsatsioon, stereo, immobilisaator, ARK + ohutuspakett + AutoAbi, sn 12 485 km Hind 189 000.- kuumakse 1975.-	VW Passat Variant 1,9 TDI 85kW 2000, sinine, konditsioneer, roolivõimendi, kesklukustus puldiga, ABS pidurid, 4x turvapadi, ESP, signaalsatsioon, originaal stereo, sn 77842 km Hind 195 000.- kuumakse 2038.-	VW Passat Variant 1,9 TDI 85 kW, 2000, sinine, konditsioneer, roolivõimendi, kesklukustus puldiga, ABS, 4x turvapadi, ESP, signaalsatsioon, immobilisaator, sn 64 461 km Hind 195 000.- kuumakse 2038.-	VW Passat Variant 1,9 TDI 66 kW, 2000, sinine, kliimaautomaatik, roolivõimendi, ABS-pidurid, 4x turvapadi, navigats., ESP, veojõukontroll, stereo, kompuuter, sn 81 731 km Hind 199 000.- kuumakse 2080.-	VW Passat Variant 1,9 TDI 66 kW, 2000, sinine, kliimaautomaatik, kesklukustus, ABS-pidurid, 4x turvapadi, ESP, veojõukontroll, stereo, immobilisaator, sn 72 411 km Hind 189 000.- kuumakse 1975.-	VW Passat Variant 1,9 TDI 66 kW, 2000, sinine, konditsioneer, roolivõimendi, kesklukustus, ABS-pidurid, 4x turvapadi, ESP, stereo, sn 81 331 km Hind 185 000.- kuumakse 1933.-

TEHNOHOOLDUS • MOOTORI DIAGNOSTIKA • SILDADE REGULEERIMINE • REHVIVAHETUS • POLEERIMINE • SALONGIPESU • SIGNALISATSIOONI PAIGALDUS

Aprill lisab turule praktilisi autosid

Tõnu Tramm
Äripäeva toimetaja

Suur osa aprillis müügile jõudvaid uudismudeleid on need, mida esitleti Motorexil, kuid mille reaalse müük läheb lahti alles nüüd.

Sestap väärivad ehk rohkem tähelepanu need uudised, mida autonäitusel väljas ei olnud: universaalkerega Volvo V50, soodsama hinnaga väikekaubik ja mahtuniversaal Ford Transit Connect SWB ning uuenenud Chrysler Voyager, mis peaks rõõmustama neid autoostjaid, kes on huvitatud mahukast mahtunivesaalist, mida viib edasi säästlik diiselmootor ja mille käigud vahetuvad automaatselt.

Aprilli uudistereale võib kirjutada ka tõsiasja, et veel selle nädala jooksul jõuavad Eestisse esimesed diiselmootori ja universaalkerega X-Type Jaguarid uue esindaja, ASi Info-Auto juures.

Ehkki nii mõnegi Briti autotööstuse kummardaja hinnangul on tegemist sõna otseses mõttes pühaduse-rüvetusega, on elu näidanud, et hästi viimistletud luksuslik, kuid samas praktiline universaal-Jaguar ja Fordilt pärit kaheliitrine diiselmootor on moodustanud igati sümpaatse koosluse.

Tegemist on odavaima Jaguariga, mis siiani müüdnud. Ka Äripäeval õnnestus seda kooslust mõni aeg tagasi proovida. Mis mulje asjast jäi, sellest saab lähemalt lugeda järgmise nädala autorubriigist.

Aprill toob müügile mahukad pereautod

Volvo V50

Ford Transit Connect SWB

Chrysler Voyager

Fotod: autofirmad

Volvo uus universaal jõuab Eestisse

Hind: täpsustamisel
Maaletooja: AS Info-Auto, Pärnu mnt 232, Tallinn

Volvo uus universaalkerega V50 on märtsi keskel Eestis esmaesitletud sedaankerega S40 sõsarauto, mille eelmise põlvkonna mudelitähiseks oli V40. Viimasega pole aga uuel autol midagi ühist, ta on kasvanud nii laiuselt, kõrguselt kui telgede vahelt. Mootorivalikusse kuulub esialgu kolm viiesilindrilist turboga bensiinimootorit (võimsaim 220 hj) ja kaheliitrine turbodiisel. Hiljem on oodata ka 1,6- ja 1,8-liitrist bensiini- ning 1,6-liitrist turbodiiselmootorit.

Äripäev

Ford Transit Connect saab odavamaks versiooni

Hind: alates 199 900 kr
Maaletooja: AS Info-Auto, Pärnu mnt 232, Tallinn

Fordil jõuab Eestisse soodsama baashinnaga Transit Connect SWB. Seni oli saada vaid pika teljevahega mudelid, kaubaruumi mahuga 4,8 kuupmeetrit ja mille baashind algas 217 900 kroonist. Kaubik Connect Van 200 SWB 1,8 (115 hj) hakkab maksma 199 900 krooni ja tema kaubaruumi maht on 3,7 kuupmeetrit. Skohaline Connect Kombi 200 SWB 1.8 baashinnaks tuleb 213 900 krooni.

Äripäev

Uuenenud Voyager jõuab Eestisse

Hind: täpsustamisel
Maaletooja: AS Silberauto, Järvevana tee 11, Tallinn

Aprillis jõuab müüki uuenenud Chrysler Voyager, mis Motorexi ajaks paraku Eestisse ei jõudnud. Autol on uuenenud esiosa, mis oma suure iluvõrega meenutab uuenenud Sebringit ning 2,8-liitrine diiselmootor kombinatsioonina automaatkäigukastiga. Siiani sai osta vaid 2,5-liitriste diiselmootoriga versiooni koos 5käigulise manuaalkäigukastiga. Automaatkäigukasti sai üksnes 3,3-liitriste bensiinimootoriga.

Äripäev

autouudised

Land Roveril on enne uue Discovery tulekut saadaval Discovery TD5 Adventurer versioon, mis sisaldab varustuses automaatkäigukasti, metallikvärvi, nahkrooli ja -sisu, difereentsiaalilukku, parkimisabi, püsikiirushoidikut ja muudki. Tavahind sellise varustusega oli 677 000 krooni, Adventureri hinnaks on 635 000 krooni.

Ford Focus C-Maxi saab aprillist seniste 1,6- ja 1,8-liitriste bensiinimootorite kõrval osta ka kaheliitriste 145 hj bensiinimootoriga, mis hakkab maksma alates 309 900 kr.

15. aprillini kehtivad Ford Focustele soodushinnad, mis algavad 159 900 kroonist.

Alates 12. aprillist asub Mazda müüja AS Vilojett Tallinnas uuel aadressil Akadeemia tee 35, s.o Kadaka ja Akadeemia tee nurgal. Kõik muud andmed jäävad ettevõtte samaks, kaasa arvatud telefoninumbrid.

Aprilli lõpus jõuavad kohale esimesed Nissan Primastar kaubikud, kahe erineva diiselmootori (80 ja 100 hj), telgede vahe ja kõrgusega. Primastari hinnad algavad 264 900 kroonist. Baasvarustuses on elektriaknad, elektriripeglid, distantsjuhtimisega keskkustust, ABS, CD-raadio, istmesoojendus, roolivõimendi ja palju muud.

Mercedes-Benzil Motorexi uudised kupeekabriolett SLK ja uuenenud C-klass on aprillist kõigile ostjaile kättesaadavad. Ja ehkki viimane on saanud juurde ohtralt erinevat lisavarustust ja uusi tehnoloogilisi lahendusi, on tema baashind pigem langenud. Sedaankerega C-klassi hinnad algavad 418 900 kroonist, SLK hinnad 536 900 kroonist.

Äripäev

KASKO

KASKO KINDLUSTUS
1 AASTA TASUTA
Sampo autoliising
5.5% (3 aastat)

Aga seest?

Uue disainiga armatuurlaud. Ergonoomilised juhtimissüsteemid ja roolilt juhitud CD-stereo. Avarad aknad annavad suurepärase nähtavuse igas suunas. Kõrge ja ruumikas salong. Lai, sügav ja lihtsasti ligipääsetav pagasiruum. Nimekiri võiks pikalt jätkuda – aga tule parem ise tutvuma.
Uus Suzuki Liana.

Toyota Yaris
1,3 VVT-i Linea Sol 5 ust
Soodushind 168 897.–
Liisinguintress 5,9%

64 kw/87 hj, kombin. kütusekulu 5,6 l/100 km; ABS-EBD pidurid, SRS-turvapadjad, esiturvavööde eelpingutus, turvakere ja -talad ustes, esim. el. aknad, kaugjuhitav kesklukustus, esiistmete soojendus, soojendusega el. küljepesid, integr. tehase CD-raadio 4 kõlariga, kere garantii 12 aastat

Elke Auto AS
Mustamäe tee 22/Forelli 2, Tallinn
Tel 650 5700
www.elkeauto.ee **ELKE AUTO**
 TOYOTA

Škoda Fabia
-19 000.–
kuni autosid jätkub!

Kliimaseade, tehaseaudio, metallikvärv, 2 turvapatja, turvatalad esi- ja tagaustes, ABS-pidurid, ASR veojõu kontroll, rooli-võimendi, rooli reguleerimine 4 suunas, elektrilised *comfort*-funktsiooniga, pardakompuuter, toonitud klaasid, kere värvi stanged ja peeglid.

ARX Eesti
Peterburi tee 50a, Tallinn
Tel 606 1616

 ARX

Opel Meriva
Hind alates 154 900.–,
liisingumakse 1595.– (+km)

Stiilne, paindlik, mahukas – enam praktilisemaks minna ei saa! Tule proovisõidule!

Viking Motors AS
Tammsaare tee 51, Tallinn
Tel 665 2600, Faks 665 2601
Paldiski mnt 135, Tallinn
Tel 656 2590, Faks 656 2669
info@vikingmotors.ee
www.vikingmotors.ee

Saab 9-5
Pilot pakett kuni
20. maini 19 000.–
(normaalhind 49 700.–)

– Saab Sentronic automaatkäigukast
– Isereguleeruvad Bi-Xenon tuled
– Metallikvärv

Vaata lähemalt www.saab.ee

Saab **95**

Land Rover Discovery
Hind alates 592 300.–

Nüüd saadaval erimudel Discovery TD5 Adventurer, mis sisaldab lisaks rikkalikule põhivarustusele soodushinnaga lisavarustuse paketti: metallikvärv, nahkrool ja -sisu, diffrilukk, parkimisabi, püsikiirushoidik, Adventureri tagavararatta kate jpm.

Info-Auto AS
Pärnu mnt 232, Tallinn Tel 6710 120
www.land-rover.ee

INFO-AUTO

VOLVO
for life

Uus Volvo S40
Hind alates 355 000.–

Uus Volvo S40 on jõudnud Eestisse! Auto muudavad eriti ihaldusväärseks ainulaadsed tehnilised lahendused, kaunis disain ja tipp-turvalisus. Mootorivalikus 2,4-liitrised (140 hj ja 170 hj) ning T5 (220 hj kõrgsurevturbo) jõuallikad. Tulge Info-Auto müügisalongidesse uue Volvo S40 proovisõidule!

Info-Auto AS
Pärnu mnt 232, Tallinn Tel 671 0000
Turu 1, Tartu Tel 737 1890
Tallinna mnt 89a, Pärnu
Tel 443 3393
www.volvo.ee

INFO-AUTO

Ford Focus
Soodushind NÜÜD alates
159 900.–

WRC kogemused on aidanud täiustada Focus'e sõiduomadusi ja viinud need tipp-tasemele. Ford Focus on mugav auto, kus jätkub ruumi perele ja asjadele. Soodushind kehtib piiratud aja jooksul. Ootame Teid muljetavaldavale proovisõidule!

Info-Auto AS
Pärnu mnt 232, Tallinn Tel 671 0000
Turu 1, Tartu Tel 737 1890
Tallinna mnt 89a, Pärnu
Tel 443 3393
www.ford.ee

INFO-AUTO

Škoda Fabia Instyle
Hind 166 900.–

Turvapadjad, ABS, udulatarnad, immobilaiser, alarm, kaugjuhtimisega kesklukustus, rooli-samba kõrguse reguleerimine, matkakompuuter (kahe mälu), CD-raadio 8 kõlariga, juhiistme kõrguse reguleerimine, lasteistme ISOFIX kinnitus, 60/40 langetav tagaistme seljatugi, valuveljed 14".

Eesti Helkama-Auto AS
Kadaka tee 84, Tallinn
Tel 671 1590

SIMPLY CLEVER

BMW 3-seeria
www.bmw.ee
Sõidurõõm

BMW 316i 1.8
374 300.-
(norm. hind 421 834.-)

Erihinnaga heas varustuses laoadut. Erinevad varustused, hind üks! Autosid piiratud koguses, esimestel kiiretel parem valik.

United Motors AS
Paldiski mnt 108, Tallinn
Tel 659 3720
Võru 242, Tartu
Tel 730 2875
www.bmw.ee

Lada 110
Hind 93 000.-
Sissemakse alates 9300.-

Nüüdisaegne euroopalik disain, piisava valgustusega mahukas salong, eeskujulikud sõidumadused, traditsiooniline vastupidavus, odav eksploatatsioon

LADA EESTI
Peterburi tee 50a, Tallinn
Tel 606 1536
www.lada.ee

Chrysler Sebring LX 2,0L Automaat
Erihind 319 000.-
Liisinguintress 1,5%

Standardvarustuses: automaatkäigukast, nahksisu, valuveljed, konditsioneer, udutuled, CD-raadio, külgmised turvapadjad ja elektrilised aknad.

Chrysler ja Jeep peaesindus Eestis AS Silberauto, Järvevana tee 11, Tallinn
www.chrysler.ee

5 aastat garantiid

Erimudel Getz
Hind 139 900.-
Liisingumakse 1968 kr

Getz 1,3 GL, 5 ust, juhi turvapadi, roolivõim, rooli kõrguse regul., el-aknad, el-peeglid, istmesoojendus, signal., kesklukk, tagaklaasi soojendus ja pesu, 14" veljed, raadio. Kaasa naelrehvid. Aasta säästuauto 2003, TM väikeautode testivõitja '03. Garantii 5 a/150 000 km

Korea Auto AS
Kadaka tee 72a, Tallinn Tel 650 2801
Pärnu mnt 139c1, Tallinn
Tel 650 2626
info@hyundai.ee
www.hyundai.ee

FIAT PANDA
Hind alates 115 000.-

Euroopa aasta auto 2004 nüüd müügil ka Eestis! Automaailma ühe hinnatuima tiitli võitnud mahtuniversaali Fiat Panda müük Eesti esindussalongides on alanud! Hinnad algavad 115 000 kroonist. Automaatkäigukasti, ABS-i ja elektrilised varustatud Panda 1,2 Dynamic Selespeed maksab 139 000 krooni.

Edasimüüjad:
www.fiat.ee

Toyota Yaris
Soodushind alates 146 718.-

Suur valik erineva varustustasemega mudelid kohapeal. Hinnavõit kuni 25 000 krooni. Ülevaate soodushindadega mudelitest leiata meie kodulehelt või müügisalongist.

Amserve Auto AS
Pärnu mnt 232, Tallinn
Tel 650 2112
www.amservauto.ee

Mazda6
Hind alates 265 000.-

Kliimaseade, sõidukompuuter, nahkrool, püsikiirusehoidja ja raadio juhtimine roolilt, veojuurkontroll, külglisemisjõu kontroll, ABS EBDga, 4 turvakardinat, el-aknad, el-peeglid, moodulraadio ja muud lisad. Võimalus anda olemasolev auto sissemaksuks. Auto hindamine kohapeal.

Esmas Auto AS
Paldiski mnt 100, Tallinn
Tel 6 800 300
www.esmaauto.ee

Esmas Auto Mazda

Popcorn 50
Hind 19 900.-

Ilmselt soodsaim kvaliteetmotoroller Eestis! Juhiluba pole vaja, parkimise pärast pole vaja muretseda ja isegi käiku pole vaja vahetada – variatorülekanne teeb seda sinu eest. Hüppa selga ja naudi vabadust.

Küsiige Automaailmast Tallinnas, Tartus, Pärnus, Kuressaares ning teistest hästi varustatud kauplustest.
Lisainfo: www.automaailm.ee

Eesti ettevõtjad ei usalda messiluuret

Ettevõtjad peavad Eesti Väliskaubanduse Liidu messiluure teenust kalliks ja liidu spetsialiste eba-pädevaks esindama nende firmat.

Eda-Liis Kann
eda-liis.kann@aripaev.ee

Alates märtsist pakub Eesti Väliskaubanduse Liit (EVL) oma Saksa esinduse kaudu messiluure teenust Saksamaal, Beneluxis ja Prantsusmaal. EVLi pakutav messiluure teenus on sobivaim väike- ja keskmise suurusega ettevõtetele, kes on orienteeritud eksporditurgudele, kuid kel napib messil osalemiseks raha või väliskaubanduse alaseid kogemusi.

EVLi esindajad hangivad ettevõtetele messilt infot uudistoodete kohta ja kontakteeruvad võimalike koostööpartnerite, hankijate, edasimüüjate või klientidega.

Luuraja edastab kogutud info kirjaliku raportina, kus on sees nii messil kogutud infomaterjalid kui ka messiluurel kogutud kontaktibaas.

Tellijal tasub messi külastusega kaasnevad otsesed kulud sh messi päevapilet, kataloog ja kohalik transport. Lisaks veel tunnitasu otseselt messil veedetud tundide eest. Tunnitasu ühe liikme kohta on 800 krooni, kusjuures miinimum on kuus tundi.

GNT Eesti tegevdirektor Anti Kuiv nendib, et tõepoolest on messidel käimine väga kulukas ja selle tasuvus pole alati üheselt mõõdetav, kuid siiski pole messiluure lahendus: "Minu isiklik kogemus näitavad, et võõras inimene ei suuda kunagi mind

kui ettevõtjat huvitavat kontaktinfot messidelt ära tuua. Ja loomulikult ei suuda vahendaja kunagi anda adekvaatset pilti potentsiaalse kliendi koostööhuvist."

Mõistlik ettevõtja messi reklaammaterjalide äratoomise ja kolme A4-lehekülje eest küll nii palju raha ei tohiks maksta, arvas Kuiv.

GNT Eesti käib käib messidel ka näiteks kohtumas juba olemasolevate partneritega – hea võimalus kohtuda ühes kohas paljude partneritega korraga. Selle asemel, et sõita Hollandisse, Rootsi, Saksamaale, Soome või mujale, saab kohtuda kõikide partneritega ühel messil.

"Kuna nendel kohtumistel arutatakse üsna konkreetseid probleeme ja koostööd puudutavaid teemasid, siis ka siin ei saa messiluure abiks olla. Ilmselt tasub ikka ise ära käia, inimestega kohtuda ja siis oma äri ajada," lisas Kuiv.

Ka Euroopa üks suurimaid montaaživahtude ja vuugihermeetikute tootjaid OÜ Krimelte kommertsdirektor Jaanus Paeväli ütles, et nemad messiluure teenust ei ostaks. Ükski n-ö palgatud agent ei tunne ega tea ühe ettevõtte vajadusi, nii nagu seda oma töötaja teab. Paevälja arvates ei pruugi agent uskuda sellise ettevõtmise edukusse.

Lisaks on kõigi maade kõik messid olemas ka internetis, mille kaudu on võimalik võtta ühendust ükskõik millise messikorraldajaga ja paluda ürituse kataloogi, kus kõik eksponeeritud on.

Seda on võimalik kas või raha eest tellida, kuid reeglina saab tasuta. Kataloogi alusel läheb lahti tõsine töö ja potentsiaalsete tarnijate, klientide või konkurentide läbitöötamine.

EVLi esindaja hangib messilt infot uudistoodete kohta ja kontakteerub võimalike koostööpartnerite, hankijate, edasimüüjate või klientidega.

Foto: Koelnmesse Bilddatenbank

Messiluure hind ei ületa 5000 krooni

Vastab Oliver Loode, Eesti Väliskaubanduse Liidu (EVL) esindaja Saksamaal

Messiluure teenuse hind algab 4000 kroonist ning reeglina ei ületa 5000 krooni.

Ettevõtjad nendivad, et EVLi esindaja ei suuda kunagi huvitavat kontaktinfot messidelt ära tuua. Kuidas tagate, et töö oleks tulemuslik?

EVLi esindaja valmistub messiluureks professionaalselt ette ning teeb neljasilmaintervjuusid messil osalejatega, muu hulgas tutvustades messiluure tellinud Eesti firmat, koostöövõimalusi Eesti firmaga ja selgitades sektoritrende.

EVLi esindaja ei valda tõenäoliselt piisaval hulgal infot näiteks ettevõtte toodete, hindade ja tehniliste võimaluste kohta. Kuidas kavatsete ettevõtet esindada?

Kindlasti mitte samaväärselt kliendi juhtkonna või spetsialistidega, kuid tihti peale on eri-

alastest teadmistest tähtsam oskus kontakte algatada ning eesti firma vastu huvi tekitada, mis on EVLi tugevaid külgi.

Mida arvate ettevõtjate kahtlusest, et EVLi esindaja ei suuda kunagi anda adekvaatset pilti potentsiaalse kliendi koostööhuvist.

Suudab küll, selleks on vajalik professionaalne ettevalmistus ning hea suhtlemisoskus, mis kehtib EVLi puhul.

Asjal on ettevõtte seisukohast ka teine pool: mess ei ole ainult kontaktide sõlmimise koht, vaid seal on hea võimalus vaadata ja kuulata, mida teised samas valdkonnas tegutsevad firmad pakuvad, millised on trendid, millised on teiste tootjate hinnad, probleemid. Üldjuhul jääb see info firmaväliselt esindajat kasutades saamata.

Katalooge saab ka Eestist osta. Miks peaks maksma selle eest veel tunnitasu?

Saab tõepoolest, kataloogi

üleandmine ei olegi messiluure teenuse tuum, vaid osa EVLi poolt pakutavast terviklahendusest.

Kas tänase seisuga on juba mõni ettevõtte pöördunud Teie poole sooviga kasutada messiluure teenust?

Messiluure on tehtud ettevõtetele erinevatest sektoritest, nagu näiteks ehitusmasinate, toiduainetööstuse, kodutekstiili ja mööbli tegelejatele.

Peamiselt on küsitud infot sektori trendide kohta.

Kui suur on olnud huvi selle teenuse vastu, lihtsalt päringuid?

Huvi on olemas, kuid – arvestades teenuse uudsust – pigem mõõdukas kui suur. Peame tõestama reaalse näidete varal, et messiluure teenus tasub ära. Oleme selles suhtes paremas positsioonis kommentaare andma poole aasta jooksul.

Eda-Liis Kann

UPEX LS

LOGISTILISED ERILAHENDUSED

MESSIDE, NÄITUSTE EKSPEDIERIMINE JA TOLLITEENUSED

UPEX LS Ltd

Pirita tee 28, IV paviljon, Tallinn

Telefon 613 7433

Faks 613 7429

e-post upex@upex.ee

Firma hingeelu tunneme vaid ise

Teet Anier
ASi Balbino turundusjuht

Oma ettevõtte hingeelu tunneme ikka ise paremini ja oma võimalusi suudame alati paremini presenteerida. Samuti tunnetame potentsiaalsete klientide ning turgude vajadusi ja nišše kontaktide loomisest ka alati paremini.

Potentsiaalse partneri soov saab mõista ja paremini täita ikka siis, kui oled temaga vahetult kohtunud ning vastava kontakti loonud.

EVLi abi kasutaks äärmise vajaduse korral, kui väga vajalik messiga samale ajale on sattunud samuti väga vajalik tegevus ning oma ettevõtte pole võimalik kedagi komandeerida. Või siis trendinfo ja brošüüride hankimiseks.

Ei usu teenuse edukusse

Priit Tamm
ASi Standard müügi- ja marketingidirektor

Ma ei usu teenuse edusse, sest VKLi esindaja ei saa olla kõige spetsialist. Inglise keele oskus ei too kaasa teadmisi mööbliaari.

Ettevõtteid ei vaja messidelt katalooge, sest niikuinii saab neid postiga iga päev. Lisaks otsustatakse see, kas sinuga kusagil boksis suheldakse või mitte, alles peale visiitkaartide vahetust. Messil osalejatel pole lihtsalt aega kõigiga niisama suhelda.

Lisaks tundub teenuse hind liiga kallis. Näiteks Kölni mööblimessist ei saa tervikpilti kümne tunniga, aga kümme tundi maksab juba 8000 krooni. Selle eest saame saata messile oma professionaalse disaineri.

Pole vaja messiluuret

Taimi Margus
ASi Mecro turundusjuht

Taoline teenus on kindlasti turul teretunud, aga Mecro ei ole sellest huvitatud. Oleme turul tänaseks tegutsenud pea 13 aastat ja meil on püsivad koostööpartnerid, kellelt kaup tarnime.

Külastame nimetatud regioonis korraldatavaid erialaseid messe eesmärgiga kohtuda olemasolevate partneritega ja saada ülevaade tootjate uue hooaja plaanidest ja uutest toodetest.

Messiluuraja otsib sobivaid kontakte

- Sektoritrendide selgitamine
- Info hankimine uudistoodete kohta (fotod, brošüürid, intervjuud konkurentidega)
- Kontakteerumine võimalike koostööpartnerite, hankijate, edasimüüjate või klientidega
- Messi sobivuse hindamine enda firma osalemiseks tulevikus
- Muud firmaspetsiifilised eesmärgid

Luurele järgneb raport

- Kirjalik raport (reeglina 2–3 lk) messikülastusest, lähtudes algsest eesmärgipärasusest
- Messil kogutud infomaterjalid (nt messikataloog, konkurentide brošüürid, erialased ajakirjad)
- Messiluure käigus moodustunud ning kommenteeritud kontaktibaas (MS Excelis)
- Järgmiste sammude arutelu messi külastanud EVLi Saksamaa esindajaga

Hinnad algavad 4000 kroonist

- tellija tasub messi külastamisega kaasnevad otsesed kulud (sh messi päevapilet ning kataloog, transport)
- teenustasuna maksab otseselt messil veedetud tundide eest (min 6 tundi). Tunnitasu sõltub liikmelisusest: mitteliikmetele on tunnitasu 800 krooni/tund, liikmetele kehtivad samasugused allahindlused nagu kõigi EVLi teenuste puhul: 2000 krooni – liikmetele 5% (760 krooni/tund), 5000 krooni – liikmetele 25% (600 krooni/tund) ja 10 000 krooni – liikmetele 50% (400 krooni/tund).

Allikas: Eesti Väliskaubanduse Liit

Personalijuhtimine otsis Tartus piire

Kord aastas, märtsi alguses muutub Tartu Vanemuise Kontserdimaja iga töötaja istumise lobipaigaks. Nimelt on just sel ajal personalitöötajate konsultatsioon seal kõige kõrgem – peetakse personalikonverentsi.

Seekordne, arvult viies konverents kandis koondnime "Piirideta organisatsioon". Euroopa Liiduga liitumise ja peatse vaba töötajaturu valguses oli konverents oma teemade ja ülesehitusega enam kui ajakohane.

Naelapea pihta tabas päeva esimene ettekanne muutustest

Tiina Saar
CV-Online Grupi
Baltikumi turundusjuht

selline, mis tõmbaks väärt spetsialiste enda juurde. Sinna juurde kuulub paindlik hüvede süsteem, mis võimaldaks valida oma eluga kooskõlas olevaid boonuseid. Harmoonilise elu õhkkond toob inimese siiski tööle kaasa.

Veel tõi Nielsen välja ühe valusa probleemi siinses personalijuhtimises: kuidas tagada olukord, et inimese lahku-

des jääks vähemalt 70 protsenti teadmistest firmadesse. Õige vastus – mentorluse kaudu, aga seda juhtimisvahendit praktiseeritav Eestis suhteliselt kaotiliselt. Kohati on usk asendamatuksse töötajatesse saanud isegi kultuseks.

Sarnast sõnumit kandis endas Hewitt Associates konsultandi Wolf-Bertram von Bismarcki ettekanne Euroopa parimatest tööandjatest. Selleks, et saada töötajad pühenduma, peavad nad saama rääkida oma ettevõttest hästi, tunda, et on organisatsiooni osad, ja tajuma oma väärtuslikku panust organisatsiooni.

roopa parimatest tööandjatest. Selleks, et saada töötajad pühenduma, peavad nad saama rääkida oma ettevõttest hästi, tunda, et on organisatsiooni osad, ja tajuma oma väärtuslikku panust organisatsiooni.

Bismarcki väide, et parimad tööandjad valivad vaid õigeid inimesi ja hoiavad neid nii kaua kinni kui võimalik, oleks pannud arusaamatusest kulmu kortsutama nii mõnegi juhi, kelle deviisiks on: "Järjekord ootab ukse taga!" Personalijuhtimise vajab eelkõige isikupära, pani saali heameelest kahisema.

Nielsen veenvas esitluses sai selgeks ka see, et pehmed väärtused ei kao personalijuhtimisest kuhugi. Töötajat ei saa näha tööriistana, vaid eelkõige inimesena, kellel on perekond, vaba aeg ja huvid, mida tuleb arvesse võtta.

Firma kultuur peab olema

Personalijuhtimise konverents 2004

- aeg: 5. märts
- koht: Tartu, Vanemuise Kontserdimaja
- osalejate arv: 350
- teema: Piirideta organisatsioon
- korraldaja: PARE, Eesti Konverentsikeskus
- hind: 6900 krooni
- lisainfo: www.pare.ee/konverents/

Allikas: Äripäev

Paljulubatud interaktiivsusega töötoad jäävad endiselt alla ootustele. Nii ka seekord, tunnistas konverentsil osalenud Tiina Saar.

Foto: personalijuhtimise konverents 2004

Töötoad konverentsikultuuri Eesti Nokiaks!

Personalijuhtimise konverentsi "Piirideta organisatsioon" halvima mälestuseks jäi töötubade tegevus. Parima mälestuse aga jättis parimate personaliprojektide valimine.

Töötoad konverentsikultuuri Nokiaks – see võiks olla loosung korraldajatele järgmiseks aastaks. Nimelt üllatab personalikonverents juba mitmendat aastat teemade paljususe ja sisukusega, mille eestvedamisega ja kokkupanemisega tegeleb Eesti parimatest spetsialistidest koosnev töögrupp.

Ent paljulubatud interaktiivsusega töötoad jäävad endiselt alla ootustele. Nii ka seekord. Armas on ju istuda ja kuulata edukate firmade näiteid ja kogemusi, ent kui äratundmist ja emotsionaalset mõlki ei teki isetegemise kaudu, siis on tulemus suhteliselt kasin.

Tegemist on justkui vahvate, humoorikate ringvaa-

detega (reklami)filmile, mida ei linastu (ostmine).

Konverentside töötubades võiks tohtu enesekeksuse asemel kasutada rohkem mängulisust ning kogemuste üldistamist ka väiksemate firmade tarbeks. Lisaks võiks anda nõuandeid ja suuniseid, mida saaks ise rakendada.

Konverentsi üheks naelaks on kahtlemata juba neljandat aastat parimate personaliprojektide valimine. Seekordne töötoad konverentsikultuuri Nokiaks – see võiks olla loosung korraldajatele järgmiseks aastaks. Nimelt üllatab personalikonverents juba mitmendat aastat teemade paljususe ja sisukusega, mille eestvedamisega ja kokkupanemisega tegeleb Eesti parimatest spetsialistidest koosnev töögrupp.

Võitjaks osutus nii publiku kui žürii üksmeelsel hinnangul Sampo Pank. Praktika, mis on kergesti rakendatav ja annab kiiresti mõeldavaid tulemusi.

Konverentsi üheks võtme- esinejaks planeeritud Lynda

Gratton jäi küll perekondlikel põhjustel tulemata, kuid tema ettekanne demokraatlikust ettevõttest jõudis põhjalikus esitluses osalejateni dr Pentti Sydänmaanlakka vahendusel.

Üsna suure väljakutsena tundus kujutleda firmat, kus inimesed saavad vabalt arenada oma potentsiaali, kus vanemad saavad vastutada oma laste eest, kus inimesed saavad töötada siis, kui seda ise tahavad.

Just selline järeldamine jäi personalikonverentsilt. See on koht, kus paljastatakse õnnelikkude firmade saladusi. See on koht, kus innustatakse personalijuhte leidma vahendeid selle saavutamiseks – eelarvamusteta, piirideta ja tulemuslikult.

Kui iga personalijuht mõnegi konverentsilt saadud mõtte aasta jooksul ellu viib, on põhjust rääkida üleüldisest ettevõttekultuuri soojenemisest juba järgmisel personalikonverentsil.

Tiina Saar

Personalikonverentsi keskmine hinne 8 punkti

Personalikonverentsi hindamispunktid 10 punkti skaalas

- 1. programm, esinejad**
 - teemade uudsus – 9 p
 - programmi terviklikkus ja läbimõeldus – 8 p
 - konverentsi sõnumi kaalukus – 9 p
 - sisu kasutatavus – 8 p
 - esinejate ettevalmistus – 7 p
- 2. konverentsi juhtimine**
 - ajakavast kinnipidamine – 9 p
 - tehniline korraldus – 8 p
 - toitlustus – 7 p
 - ruumid – 8 p
- 3. üldmulje**
 - korraldus – 8 p
 - sisuline kasu – 7 p
 - kontaktid – 8 p
 - vastas ootustele – 8 p

Allikas: Tiina Saar

Liiga palju telereklaami

Külli Kanter
ASi Connecto
personalidirektor

Ei meeldinud reklaamiklipid audio-visuaalsete presentatsioonidena – tunne oli, nagu istuksid kontserdisaali asemel kodus telesa. Ka konverentsimapp oluks nendeta oluliselt õhem.

Ei meeldinud alkoholireklaami ettekanne ajal ja korraldatud SMS-loosimine.

Väga meeldis esimene sisenemine konverentsile (presidendi vastuvõtt), kõik kohale tulnud tundsid, et neid oodatakse väga isiklikult.

Väga meeldisid teleülekan- ded vaheaegadel.

Meeldisid videoklipid eurooplastega tehtud intervjuudest, kuigi nende näitamisest võinuksid korraldajad teavitada ka esinejaid. Sisuline külg oli keskmiselt hea, kuigi ettekanne tase kõikus nõrga ja väga hea vahel ning esinejate tase jäi keskmiselt rahuldavale tasemele.

Väga meeldis võimalus kolleegidega kokku saada – üks- haaval ja ühekorraga.

21. aprillil ilmub Delovõje Vedomosti erileht

Infotehnoloogia

- juhtmeta infoside "wireless" uued võimalused
- digitaalkaamerate mälukaardid
- ettevaatust - tasuta programm
- pihuarvutid
- "digitaalne kodu" Eestis

Reklaami projektijuht Triin Voldek telefonil 667 0144

MESSIREISID EUROOPASSE

VALGUSTITE, ELEKTRIKAUPADE JA HOONEAUTOMAATIKA MESS

LIGHT+BUILDING

FRANKFURT AM MAIN 18.–22.04.
Reisipaketi hind al 6900 kr
e-post: vadim@karol.ee

TÖÖSTUSMESS

HANNOVER MESSE

HANNOVER 19.–24.04.
Reisipaketi hind al 8200 kr
e-post: anu@karol.ee

TRÜKI-, PABERI- JA PAKENDUSE MESS

DRUPA

DÜSSELDORF 06.–19.05.
Reisipaketi hind al 9650 kr
e-post: kristiina@karol.ee

LIHATÖÖSTUSE JA LIHATOODETE MESS IFFA/IFFA DELICAT

FRANKFURT 15.–20.05.
Reisipaketi hind al 5500 kr
e-post: vadim@karol.ee

KATUSE-, SEINA- JA ISOLATSIOONIMATERJALIDE MESS

DACH+WAND

MÜNCHEN 19.–22.05.
Reisipaketi hind al 4900 kr
e-post: vadim@karol.ee

PUIDUTÖÖTLUSE, MÖÖBLITÖÖSTUSE JA MÖÖBLITARVIKUTE MESS

XYLEXPLO/SASMIL

MILANO 26.–30.05.
Reisipaketi hind al 13 200 kr
e-post: anu@karol.ee

AS KAROL Narva mnt 13, 10151 Tallinn
tel 614 3085, 614 3086, 614 3087 faks 614 3088,
e-post info@karol.ee, www.karol.ee

EESTI MESSIKALENDER 2004

Aprill						
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info	
ANTIIGIMESS	10.04.	11.04.	Tallinna Lillepaviljonis		korraldaja A. Laiverik	
METSATEHNIKA DEMONSTRATSIOON	14.04.		Tartumaal Tiksoja metsas		AS Tartu Näitused tel 742 1662, aare@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee/maamess	
EESTI EHITAB 2004	14.04.	17.04.	Eesti Näituste messikeskus	VIII rahvusvaheline ehitusmess	Eesti Näituste AS, projektijuht Epp Sultsmann tel 613 7335, epp@fair.ee	
MAAMESS 2004	15.04.	17.04.	Tartu Näituste messikeskus		AS Tartu Näitused tel 742 1662, aare@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee/maamess	
METS 2004				rahvusvaheline puidutöötlemis- ja metsandusnäitus		
AGRO TARTU 2004				rahvusvaheline põllumajandusnäitus		
TARTU TOIDUMESS				toidukaubad, poe- ja restoranitarbed		
AIAS & ÕUES				aiandusnäitus		
VÕTI TULEVIKKU 2004	22.04.		Eesti Näituste messikeskus	ettevõtete ja tudengite vahelist infovahetust koordineeriv personalimesse presentatsioonide ja seminaridga	tudengiorganisatsioon BEST-Estonia tel/faks 620 3625, 556 98 308 vt@best.ee, www.vt.ee	

Mai						
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info	
IDEAALKODU 2004	06.05.	09.05.	Eesti Näituste messikeskus	inimväärne ja keskkonnasõbralik kodu	Eesti Näituste AS, projektijuht Ingrid Pihela tel 613 7318, ingrid.pihela@fair.ee	
AIANDUS 2004	06.05.	09.05.	Eesti Näituste messikeskus	aiandusmess ja lillenäitus	Eesti Näituste AS, projektijuht Igor Pihela juunior, tel 613 7316, igor.pihela@fair.ee	
XI KESK-EESTI MESS 2004	07.05.	08.05.	Jõgeva kultuuri-keskus ja selle ümbrus	segamess, mis ühendab erinevad eluvaldkonnad, kus luuakse kasulikke ärikontakte ning tutvustatakse/müüakse lõpptarbijale oma tooteid ja teenuseid	projektijuht Katrin Polli tel 56 611 639, mess@jogevaevk.ee, www.vooremaa.ee, korraldajad: Jõgevamaa Ärikubi, Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus, Jõgeva maavalitsus, Jõgeva linnavalitsus, Jõgeva valla- valitsus, AS Seitung	
BALTIC BOOK FAIR 2004	13.05.	15.05.	Saku Suurhall	Balti raamatumess	Eesti Kirjastuste Liit tel 644 9866, astat@eki.ee, Taveco Disain tel 650 5097, vilve.virro@taveco.ee, www.estbook.com	
ÖLLELAGER 2004	14.05.	15.05.	Tartu Näituste messikeskus	õllefestival – parim pidu linnas!	AS Tartu Näitused tel 742 1662, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee/ollelager	
27. TÜRI LILLELAAT & 12. TEHNIKA- JA EHITUSNÄITUS	21.05.	23.05.	Türi, Kalevi tänava väljak	istikud, taimed, seemned, väetised, aiatehnika, käsitöö, põllumajandusmasinad, ehitusmaterjalid, transpordivahendid ja laiatarbekaubad	Türi Aianduse ja Mesinduse Selts, OÜ Fragmentor, laad tel/faks 387 9735, 517 9340, näitus tel/faks 631 1316, 564 90180	
EESTI TURISMI- JA KÄSITÖÖLAAT EHE 2004	22.05.	23.05.	Eesti Vabaõhumuuseum	Eesti turismi- ja käsitöömess	Eesti Vabaõhumuuseum, Eesti Õkoturismi Ühendus	
MEREMESS 2004	28.05.	30.05.	Tallinna TOP Jahisadam	esindatud on enamik Eestis toodetud ja müüdavatest meresõidukitest; merendusega seotud väljapanekud	Bell-Marine OÜ tel 621 2105, Toomas Lijenbach tel 53 417 613, Sulev Paakspuu tel 50 44 188, bellmarine@bellmarine.ee	
XII VÕRU KEVADLAAT	29.05.	30.05.	Võru linn	segamess	korraldaja Võru Lions Klubi tel 58 153 554, faks 782 3231, voru.kevadlaad@mail.ee	

Juuni						
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info	
MULGI MESS 2004	04.06.	05.06.	Viljandi Spordikeskus	segamess: toit, jook, kodu- ja tööstuskaup, ehitus, sisustus, info, rahandus, tööriistad, seadmed, autod, masinad, sport, kultuur, puhkus, vaba aeg	Tõnu Kaasik tel 502 2690, mess@hetika.ee	
13. MAAELU- JA TEHNIKANÄITUS AGRI 2004	11.06.	13.06.	Särevere, Türi Tehnika- ja Maamajanduskooli staadion	põllu- ja metsamajandustehnika, tarbe- ja lemmikloomad, keskkonnatehnika, transpordivahendid, seemned, väetised, aiatarbekaubad	Türi Tehnika- ja Maamajanduskool, OÜ Fragmentor tel/faks 631 1316, 505 7444	

September						
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info	
ÖLLEPRALLE	10.09.		Tartu Näituste messikeskus	pidu heade sõpradega!	AS Tartu Näitused tel 742 1662, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee/ollepralle	
TARTU SÜGISLAAT	11.09.	12.09.	Tartu Näituste messikeskus	aia- ja põllusaadused, põllutehnika, lemmikloomad	AS Tartu Näitused tel 742 1662, aare@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee	
MOTOSHOW 2004	24.09.	26.09.	Tartu Näituste messikeskus	autod, varuosad, lisaseadmed, tuuning, autode audiosüsteemid	AS Tartu Näitused tel 742 1662, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee/motoshow	
MEDIFAR 2004	29.09.	01.10.	Eesti Näituste messikeskus	X rahvusvaheline meditsiini- tehnika-, farmaatsiatoodete ja tervisemess	Eesti Näituste AS, projektijuht Olga Tsõgankova tel 613 7325, olga@fair.ee	

Oktoober						
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info	
TARTU EHITUSMESS 2004	14.10.	16.10.	Tartu Näituste messikeskus	ehitusmaterjalid ja -seadmed	AS Tartu Näitused tel 742 1662, margus@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee/ehitusmess	

TÖÖRIIST	14.10.	16.10.	Tartu Näituste messikeskus	tööriistad ja -seadmed, turvatehnika	AS Tartu Näitused tel 742 1662, aare@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee
ILU SÕNUM 2004	15.10.	17.10.	Eesti Näituste messikeskus	VIII rahvusvaheline kosmeetika, juuksehooldus-, stiili, moe ja moelisanidite, ehete- ja pesumess	Eesti Näituste AS, projektijuht Keete Puri tel 613 7449, keete@fair.ee
KESKKOND 2004	26.10.	28.10.	Eesti Näituste messikeskus	VII rahvusvaheline keskkonnatehnika- ja -tehnoloogiamess	Eesti Näituste AS, projektijuht Reet Sink tel 613 7450, reet@fair.ee
CLEANEST 2004	26.10.	28.10.	Eesti Näituste messikeskus	IX puhastus- ja korrashoiu mess "Elu- ja töökeskkonna kvaliteet"	Eesti Näituste AS, projektijuht Reet Sink tel 613 7450, reet@fair.ee

November						
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info	
TALLINN FOODFEST 2004	04.11.	06.11.	Eesti Näituste messikeskus	toit, jook, seadmed, esitlused ja võistlused toidualalt	OÜ Profexpo tel 626 1347, foodfair@profexpo.ee	
INSTRUTEC 2004	17.11.	19.11.	Eesti Näituste messikeskus	X Tallinna rahvusvaheline tootearenduse, tootmistehnika-, tööriista, alhanke- ja tehnoloogiamess; ametlik toetaja Eesti Masinatööstuse Liit	Eesti Näituste AS, projektijuht Epp Sultsmann tel 613 7335, epp@fair.ee,	
PUIDUTEHNOLOOGIA 2004	17.11.	19.11.	Eesti Näituste messikeskus	puidu- ja saetööstuse tehnoloogia, masinate, seadmete, tööriistade mess	Eesti Näituste AS, projektijuht Epp Sultsmann tel 613 7335, epp@fair.ee	
KEEMIA 2004	17.11.	19.11.	Eesti Näituste messikeskus	keemiatauduse, keemiatööstuse aparatuuride ja seadmete mess	Eesti Näituste AS, projektijuht Epp Sultsmann tel 613 7335, epp@fair.ee	

Detsember						
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info	
JÕULULAAT & SISUSTUSPÄEVAD 2004	17.12.	23.12.	Tartu Näituste messikeskus	jõulumüük ja reklaampäevad, mööbel, sisekujundus, sisekujunduselemendid	AS Tartu Näitused tel 742 1662, aare@tartunaitused.ee, www.tartunaitused.ee	

VÄLISMESSIKALENDER 2004

Aprill						
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info	
Oma suvila 2004 **	01.04.	04.04.	Helsingi	suvilad ja kõik nendega seonduv	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee	
Oma kodu 2004 **	01.04.	04.04.	Helsingi	kodu ehitus, remont, uuendamine	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee	
Oma aed 2004 **	01.04.	04.04.	Helsingi	uus mess: aia rajamine ja hooldamine	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee	
Handarbeit & Hobby	02.04.	04.04.	Köln	käsitöö ja hobid	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de, www.handarbeit-hobby.de	
ILE China	06.04.	09.04.	Shanghai	valgustitemess	Karol AS	
Expo Building China	06.04.	09.04.	Shanghai	ehitusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee	
Russia Building Week	06.04.	09.04.	Moskva	ehitusmess	Karol AS	
Design & Advertising	06.04.	10.04.	Moskva	reklaaminduse, turunduse ja trükitööstuse mess	Karol AS	
China Refrigeration	08.04.	10.04.	Shanghai	külmatehnika, kliima- ja ventilatsiooniseadmete mess	Karol AS	
Custom Motor Show	09.04.	12.04.	Jönköping	autode ja mootorrataste mess	Karol AS	
Vinitaly	10.04.	14.04.	Verona	veinimesse	Karol AS	
InterFood	12.04.	15.04.	Sankt-Peterburg	toidu- ja toiduainete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee	
Toy & Game	12.04.	15.04.	Moskva	mänguasjade mess	Karol AS	
InterSource Hardware Asia	13.04.	16.04.	Hongkong	rauakaupade ja tööriistade mess	Karol AS	
Metallurgy	13.04.	16.04.	Sankt-Peterburg	metallimesse	Karol AS	
Tools	13.04.	16.04.	Sankt-Peterburg	tööriistade mess	Karol AS	
MWTE	13.04.	16.04.	Sankt-Peterburg	metallitööstusmess	Karol AS	
Hong Kong Electronics Fair Spring	14.04.	17.04.	Hongkong	koduelektronika, kodumasinade ja telekommunikatsiooni mess	Karol AS	
Libro per Ragazzi	14.04.	17.04.	Bologna	lasteraamatute mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee	
Sunkom	14.04.	17.04.	Moskva	õuemööblimesse	Karol AS	
AMS	14.04.	17.04.	Moskva	mänguautomaatide mess	Karol AS	
China Cycle	14.04.	17.04.	Shanghai	jalgrattamesse	Karol AS	
Intercharm Professional	14.04.	18.04.	Moskva	kosmeetika, parfümeeria ja juuksehooldusvahendite mess	Karol AS	
Salone del Mobile/Eurocucina/Eimu	14.04.	19.04.	Milano	köögi-, kodu-, kontorimööblimesse, mööbliaksesuaarid	Karol AS, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee	
CECF Spring I. Phase	15.04.	20.04.	Guangzhou	ekspordimesse	Karol AS	
Baselworld	15.04.	22.04.	Basel	kellade, juveelide ja vääriskivide mess	Karol AS	
Marathon-Sport-Schau	16.04.	18.04.	Hamburg	sporditarvete ja -varustuse mess	Saksa Majanduseseindus Eestis (messiesindus)	
Südback	17.04.	21.04.	Stuttgart	pagaritööstuse mess	Karol AS	
Amitec	17.04.	21.04.	Leipzig	rahvusvaheline autovaruosade, hoolduse ja tanklate tehnika mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus tel 501 7505, faks 600 9824, leipzigiger-messe@anet.ee, www.leipzigiger-messe.de, Karol AS	
Automobil International	17.04.	25.04.	Leipzig	rahvusvaheline sõiduautode ja veoautode mess	Leipzigigi Messi Eesti esindus	
Light + Building	18.04.	22.04.	Frankfurt	valgustite mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee	

Medtehnika	19.04.	23.04.	Moskva	meditsiinitehnikamess	Karol AS
Interkama	19.04.	24.04.	Hannover	automaatikamess	Karol AS
Hannover Messe	19.04.	24.04.	Hannover	maailma suurim tööstusmess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Karol AS, Reisikeskus
Semicon Europa	20.04.	22.04.	München	rahvusvah. pooljuhttoodete ja -materjalide aastanäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.semi.org
Rehabilitation and Care	20.04.	22.04.	Stockholm	invatarvete mess	Karol AS
Semicon Europa	20.04.	22.04.	München	elektronikakomponentide mess	Karol AS
Dental Salon	20.04.	23.04.	Moskva	hambaravi ja hambatehnika mess	Karol AS
Exponatec	20.04.	23.04.	Köln	esitlustehnika mess	Karol AS
Furniture Industry	20.04.	23.04.	Kiiev	mööblitööstuse mess	Karol AS
Infosystem	20.04.	23.04.	Poznan	infotehnoloogiamess	Karol AS
Intertool Kiev	20.04.	23.04.	Kiiev	tööriistade mess	Karol AS
Machine-Building & Metal-Working	20.04.	23.04.	Kiiev	masinaehituse mess	Karol AS
Woodprocessing	20.04.	23.04.	Kiiev	puidutööstusmess	Karol AS
Exponatec	20.04.	23.04.	Köln	esitlustehnika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.exponatec.de
Interstroyexpo	20.04.	24.04.	Sankt-Peterburg	ehitusmess	Karol AS
IBF	20.04.	24.04.	Brno	ehitusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
SHK-Brno	20.04.	24.04.	Brno	sanitaartehnika, kütte- ja ventilatsiooniseadmete mess	Karol AS
Envibrno	20.04.	24.04.	Brno	keskkonnakaitse ja jäätmekäitluse mess	Karol AS
Urbis	20.04.	24.04.	Brno	linnaplaneerimise mess	Karol AS
Hong Kong Houseware Week	21.04.	24.04.	Hongkong	kodusisustuse, majapidamistarvete ja lauanõude mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
IFH/Intherm	21.04.	24.04.	Nürnberg	sanitaartehnika, kütte- ja ventilatsiooniseadmete mess	Karol AS
Stone Tech	21.04.	24.04.	Shanghai	looduskivitootluste ja -toodete mess	Karol AS
KunstKöln	21.04.	26.04.	Köln	kunstimess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de, www.kunst-koeln.de
Westdeutsche Kunst Messe Köln	21.04.	26.04.	Köln	kunstimess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de, www.kunstmesse-koeln.de
Hanseperd Hamburg	23.04.	25.04.	Hamburg	ratsahobuste ja ratsutamisarvustuse mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Karol AS
Antiquariatsmesse	23.04.	25.04.	Köln	antikvaarmess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de, www.antiquariatsmesse-koeln.de
Laps 2004 **	23.04.	25.04.	Helsingi	kogupere mess	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Hoga München	25.04.	28.04.	München	hotellinduse ja toitlustuse mess	Karol AS
Interbuild	25.04.	29.04.	Birmingham	ehitusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
CECF Spring II. Phase	25.04.	30.04.	Guangzhou	ekspordimess	Karol AS
Resale	26.04.	28.04.	Karlsruhe	tööstusseadmete mess	Karol AS
Cebit Asia	26.04.	29.04.	Shanghai	infotehnoloogiamess	Karol AS
Rehatech	26.04.	29.04.	Moskva	taastusravi ja invatarvete mess	Karol AS
Elcom Ukraine	27.04.	30.04.	Kiiev	energeetika mess	Karol AS
Elcom Light	27.04.	30.04.	Kiiev	valgustite mess	Karol AS
Windows, Doors, Roofs	27.04.	30.04.	Minsk	akende, uste ning katuse- ja seinakattematerjalide mess	Karol AS
Machine-Building and Metal-Working	27.04.	30.04.	Kiiev	masinaehituse mess	Karol AS
Hong Kong Gifts & Premium Fair	28.04.	01.05.	Hongkong	äriringituste mess	Karol AS

WindEnergy	11.05.	14.05.	Hamburg	rahvusvaheline tuuleenergiames	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Karol AS
Control	11.05.	14.05.	Sinsheim	kontrolliseadmete mess	Karol AS
Euroexpofurniture	11.05.	15.05.	Moskva	mööblimess	Karol AS
Intervitis Interfructa	11.05.	15.05.	Stuttgart	rahvusvaheline veini ja puuviljamahlade tootmise tehnoloogia mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de, Karol AS
Smart Cards + Smart Label China	12.05.	14.05.	Shanghai	magnetkaarditehnoloogia, vöötkooditehnoloogia ja etikettide mess	Karol AS
Aqua-Therm Kiev	12.05.	15.05.	Kiiev	veeseadmete mess	Karol AS
Lamiera	12.05.	15.05.	Bologna	lehtmatalitööstusmess	Karol AS
Scandinavian Furniture Fair	12.05.	16.05.	Kopenhaagen	mööblimess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee, Reisikeskus
Interzoo	13.05.	16.05.	Nürnberg	lemmikloomatarvete mess	Karol AS
Cosmetica**	15.05.	16.05.	Leipzig	rahvusvaheline kosmeetikamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
ICFF	15.05.	18.05.	New York	mööblimess	Karol AS
Iffa/Iffa-Delicat	15.05.	20.05.	Frankfurt am Main	lihatööstusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee, Reisikeskus
Hardware, Tools & Housware Show	16.05.	19.05.	Dubai	rauakaupade mess	Karol AS
ISH Gulf Kitchen + Bathroom	16.05.	19.05.	Dubai	sanitaartehnika, kütte- ja ventilatsiooniseadmete mess	Karol AS
London International Wine & Spirits Fair	18.05.	20.05.	London	veinide mess	Karol AS
Expo-Electronica	18.05.	21.05.	Moskva	elektronikakomponentide mess	Karol AS
Industria	18.05.	21.05.	Budapest	tööstusmess	Karol AS
Orthopädie + Reha-Technik	19.05.	22.05.	Leipzig	rahvusvaheline ortopeedia ja invatehnika mess	Leipzigi Messi Eesti esindus, Karol AS
Dach+Wand	19.05.	22.05.	München	katuse- ja seinamaterjalide mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
N.I.C.E./Ideal Beauty	19.05.	23.05.	Sankt-Peterburg	kosmeetika, parfümeeria ja juuksehooldusvahendite mess	Karol AS
Simac Lisbon	19.05.	23.05.	Lissabon	ehitusmess	Karol AS
Casatextil	20.05.	23.05.	Porto	kodutekstiili mess	Karol AS
Automobil	20.05.	30.05.	Madrid	autode mess	Karol AS
Ceramics, Marble & Stone China	21.05.	24.05.	Shanghai	keraamiliste plaatide mess	Karol AS
International Building & Construction Trade Fair	21.05.	24.05.	Shanghai	ehitusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Coating & Painting China	21.05.	24.05.	Shanghai	värvide ja lakkide mess	Karol AS
Forestry, Timber & Wood China	21.05.	24.05.	Shanghai	metsatehnikamess	Karol AS
Domo China	21.05.	24.05.	Shanghai	kodumasinade mess	Karol AS
Heating, Ventilation, Boiler, Air-Conditioning, Plumbing & Water China	21.05.	24.05.	Shanghai	kütte-, vee- ja ventilatsiooniseadmete mess	Karol AS
Kitchen & Bath China	21.05.	24.05.	Shanghai	vannitoamööbli mess	Karol AS
Security & Automation Shanghai	21.05.	24.05.	Shanghai	turvaseadmete mess	Karol AS
City & Building Intelligent & Automation	21.05.	25.05.	Shanghai	hooneautomaatikamess	Karol AS
Lighting China	21.05.	25.05.	Shanghai	valgustimess	Karol AS
Traktorama	22.05.	23.05.	Sinsheim	traktorite mess	Karol AS
SHK-Moscow	24.05.	27.05.	Moskva	sanitaartehnikamess	Karol AS
Metalloobrabotka	24.05.	29.05.	Moskva	metallitööstusmess	Karol AS
Eurocargo	25.05.	27.05.	Köln	transpordimess	Karol AS
Media Tech Expo	25.05.	27.05.	Frankfurt	meediatehnikamess	Karol AS
Intermedica/Hospital Expo	25.05.	28.05.	Pariis	meditsiinitehnikamess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Mir Stelka Minsk	25.05.	28.05.	Minsk	klaasitööstuse mess	Karol AS
Shopfittingexpo	25.05.	28.05.	Moskva	kauplisesisustus- ja -seadmete mess	Karol AS
Stomatology	25.05.	28.05.	Sankt-Peterburg	hambaravi- ja hambatehnikamess	Karol AS
Technohimia	25.05.	28.05.	Sankt-Peterburg	keemiatööstuse mess	Karol AS
Vegworld	25.05.	28.05.	Moskva	taimetoidumess	Karol AS
Cottage, Interior & Furniture	25.05.	28.05.	Minsk	elamuehitusmess	Karol AS
Snackexpo	25.05.	28.05.	Moskva	toidu- ja toiduaine mess	Karol AS
Svarka	25.05.	28.05.	Sankt-Peterburg	keevitustehnika mess	Karol AS
Foodtech	25.05.	28.05.	Moskva	toiduainetööstusmess	Karol AS
Xylexpo	26.05.	30.05.	Milano	puidutööstusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee, Reisikeskus tel 627 7600, faks 627 7601, info@travelcentre.ee, www.travelcentre.ee
Sasmil	26.05.	30.05.	Milano	mööblitarvikute mess	Karol AS
Intercharm Polska	28.05.	30.05.	Varssavi	kosmeetika, parfümeeria ja juuksehooldusvahendite mess	Karol AS
China International Sporting Goods Show	29.05.	01.06.	Shanghai	spordikaupade mess	Karol AS
South China Plastic & Packaging Exhibition	31.05.	03.06.	Guangzhou	plastitööstuse mess	Karol AS

Mai					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Expomovel	01.05.	09.05.	Porto	mööblimess	Karol AS
European Seafood Exposition	04.05.	06.05.	Brüssel	kalatoodete ja mereandide mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Seafood Processing Europe	04.05.	06.05.	Brüssel	kalatööstusmess	Karol AS
Holzbau+Ausbau	06.05.	09.05.	Friedrichshafen	puitehituse ja puidutööstuse mess	Karol AS
Drupa	06.05.	19.05.	Düsseldorf	trükitööstusmess	Karol AS, Reisikeskus
Mido	07.05.	10.05.	Milano	optikamess	Karol AS
Ifsec	10.05.	13.05.	Birmingham	ohutustehnika mess	Karol AS
ILA	10.05.	16.05.	Berliin	rahvusvaheline lennundus- ja kosmonautikamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-berlin.de, Karol AS, Reisikeskus
Analytica	11.05.	14.05.	München	rahvusvaheline tööstusliku analüütika, laboritehnika ja biotehnoloogia erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.analytica.de, Karol AS, Reisikeskus
FinnTec 2004 *	11.05.	14.05.	Helsingi	metalli- ja masinaehituse Soome suurim mess	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Domexpo	11.05.	14.05.	Poznan	kodutekstiili- ja kodusisustuse mess	Karol AS
Drema	11.05.	14.05.	Poznan	puidutööstusmess	Karol AS
Meble	11.05.	14.05.	Poznan	mööblimess	Karol AS
Interclean	11.05.	14.05.	Amsterdam	puhastusteenuste mess	Karol AS

* Spetsialistidele ** Külalisüritus

Juuni					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
PulPaper 2004 *	01.06.	03.06.	Helsingi	tselluloos, paber, kartong; tootjate ja allhankijate mess	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee, Karol AS
Expo Chemistry	01.06.	03.06.	Sankt-Peterburg	keemiatööstuse mess	Karol AS
Ecwatech	01.06.	04.06.	Moskva	veeseadmete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Computex	01.06.	05.06.	Taipei	infotehnoloogiamess	Karol AS
Autotec	04.06.	10.06.	Brno	autoremondi ja hooldusseadmete mess	Karol AS
Texcare	06.06.	10.06.	Frankfurt	tekstiilitööstusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Cottage	07.06.	11.06.	Moskva	elamuehitusmess	Karol AS
Elektro	07.06.	11.06.	Moskva	elektrotehnikamess	Karol AS
Mir Stekla	07.06.	11.06.	Moskva	klaasitööstusmess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
GPEC 2004	08.06.	10.06.	Leipzig	rahvusvaheline politsei ja eri turvavarustuse mess	Leipzig Messi Eesti esindus
China Seafood Exposition	08.06.	10.06.	Shanghai	kala-, kalatoodete ja mereandide mess	Karol AS
Compressors.Pumps	08.06.	11.06.	Sankt-Peterburg	hüdraulika- ja pneumaatikaseadmete mess	Karol AS
Engines	08.06.	11.06.	Sankt-Peterburg	masinaehituse mess	Karol AS
Hi-Tech	08.06.	11.06.	Sankt-Peterburg	tootearenduse mess	Karol AS
Reifen	08.06.	11.06.	Essen	rehvide ja remondiseadmete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Pack-Mat	08.06.	11.06.	Bologna	pakendusmess	Karol AS
Privex	08.06.	11.06.	Sankt-Peterburg	automaatikamess	Karol AS
Baltica-Lifestyle	09.06.	12.06.	Sankt-Peterburg	tarbekaupade mess	Karol AS
Vicenzaoro 2	12.06.	17.06.	Vicenza	ehete mess	Karol AS
Rosupak	14.06.	18.06.	Moskva	pakendusemess	Karol AS
Eurosatory	14.06.	18.06.	Pariis	kaitsetehnikamess	Karol AS
SMT/Hybrid/Packaging	15.06.	17.06.	Nürnberg	mikroelektronikakomponentide mess	Karol AS
Asian Elenex	15.06.	18.06.	Hongkong	elektrotehnika mess	Karol AS
Ceramics China	15.06.	18.06.	Guangzhou	keraamikatööstuse mess	Karol AS
CeBIT America	16.06.	18.06.	New York	infotehnoloogiamess	Karol AS
CBB China	16.06.	19.06.	Guangzhou	ehituskeramikamess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
ART Basel	16.06.	21.06.	Basel	kunstmess	Karol AS
Food Taipei	17.06.	20.06.	Taipei	toidu- ja toiduainete mess	Karol AS
Neftegaz	21.06.	25.06.	Moskva	õlitööstuse mess	Karol AS
Reallocation	22.06.	23.06.	Leipzig	investeeringute, tööstus- ja kinnisvaraarenduspiirkondade kongressmess	Leipzig Messi Eesti esindus
Z 2004 – Die Zuliefermesse	22.06.	24.06.	Leipzig	masinatööstuse allhankemess	Leipzig Messi Eesti esindus
Optatec	22.06.	25.06.	Frankfurt	optilise elektroonika mess	Karol AS
Inröbprom	22.06.	26.06.	Sankt-Peterburg	kala-, kalatoodete ja mereandide mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Chemspec Europe	23.06.	24.06.	Amsterdam	keemiatööstuse mess	Karol AS
Eltec	23.06.	25.06.	München	elektrotehnika erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ghm.de, Karol AS
FHC South China	23.06.	25.06.	Guangzhou	toidu- ja toiduainemess	Karol AS
China EleComm	23.06.	26.06.	Shanghai	telekommunikatsioonimess	Karol AS
June Hong Kong Jewellery & Watch Fair	24.06.	27.06.	Hongkong	juveelide ja väärikivide mess	Karol AS
Pitti Immagine Uomo	24.06.	27.06.	Firenze	meesterõivaste mess	Karol AS
ProPet	25.06.	27.06.	Brno	lemmikloomatarvete mess	Karol AS
ISPO-Sommer	27.06.	29.06.	München	rahvusvaheline sporditarkite ja spordimoe erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ispo.com, Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Cleanrooms Europe	29.06.	01.07.	Stuttgart	puhastusteenuste mess	Karol AS
Chinaplas	29.06.	02.07.	Shanghai	plastitööstusmess	Karol AS
IFAT China	29.06.	02.07.	Shanghai	keskkonnakaitse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee

Juuli					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
CBD	06.07.	09.07.	Guangzhou	ehitusmess	Karol AS
Summer Sourcing Show for Gifts, Houseware & Toys	06.07.	09.07.	Hongkong	kingituste mess	Karol AS
Electrical China	07.07.	10.07.	Peking	elektrotehnikamess	Karol AS
IFT Food Expo	12.07.	16.07.	Las Vegas	toidu- ja toiduainemess	Karol AS
ProPak/MetalPak/PlasPak China	13.07.	17.07.	Shanghai	pakendusmess	Karol AS
Hong Kong Book Fair	21.07.	26.07.	Hongkong	raamatute mess	Karol AS
Eurocheval	21.07.	27.07.	Offenburg	ratsahobuste ja ratsutamisarvustuse mess	Karol AS
OutDoor	22.07.	25.07.	Friedrichshafen	vaba aja tarvete mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Fashion Look & Body Look *	24.07.	26.07.	Leipzig	rõivamess	Leipzig Messi Eesti esindus, Karol AS
Cosmoprof North America	28.07.	31.07.	Las Vegas	kosmeetikamess	Karol AS

* Spetsialistidele ** Külalisüritus

August					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Exhibition on Doors, Windows, Glass Curtain Wall and Components	03.08.	06.08.	Peking	akende, uste ning katuse- ja seinakattematerjalide mess	Karol AS
CIFF Autumn	05.08.	08.08.	Kopenhaagen	rõivamess	Karol AS
Food Expo	12.08.	16.08.	Hongkong	toidu- ja toiduainemess	Karol AS
Formex Autumn	19.08.	22.08.	Stockholm	kodusisustuse mess	Karol AS
Textile Exhibition	19.08.	22.08.	Stockholm	tekstiilimess	Karol AS
GC – Games Convention	19.08.	22.08.	Leipzig	I Euroopa interaktiivsete mängusüsteemide mess	Leipzig Messi Eesti esindus
Kabo Autumn	24.08.	26.08.	Brno	jalatsite mess	Karol AS
Styl Autumn	24.08.	26.08.	Brno	rõivamess	Karol AS
Print + Pack Expo	26.08.	28.08.	Hongkong	trükitööstuse mess	Karol AS
Pet Fair Asia	26.08.	29.08.	Shanghai	lemmikloomatarvete mess	Karol AS
Tendence Lifestyle	27.08.	31.08.	Frankfurt	kodusisustuse mess	Karol AS tel 614 3086, info@karol.ee, www.karol.ee
Mood II/2004 **	21.08.	23.08.	Helsingi	sügisene moemess	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee, Karol AS
DU UND DEINE WELT	27.08.	05.09.	Hamburg	rahvusvaheline tarbekaupade müügist, käsitöö, kunst, kinkeartiklid, sport, sisustus jne	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Bathroom & Kitchen	30.08.	02.09.	Moskva	sanitaartehnikamess	Karol AS
CeBIT Bilisim Eurasia	31.08.	05.09.	Istanbul	infotehnoloogiamess	Karol AS

September					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
e/home	01.09.	03.09.	Berliin	intelligentne kodu	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-berlin.de
Spoga/gafa	05.09.	07.09.	Köln	sporditarbed, vaba aeg, aiandus	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.spoga-cologne.de, www.gafa-cologne.de
FloraSax**	05.09.		Leipzig	floristikamess	Leipzig Messi Eesti esindus
Wasser + Gas Spezial	08.09.	10.09.	Berliin	vesi ja gaas – spetsiaalne kontaktmess uutele ELI liikmesriikidele, ettevalmistav mess 2006. a vee- ja gaasimessile	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-berlin.de, Reisikeskus
Sweet & Snack Factory India	10.09.	13.09.	Hyderabad	magusamess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Dairy Universe India	10.09.	13.09.	Hyderabad	piimanduse alane mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Midora Leipzig Uhren- & Schmucktage *	11.09.	13.09.	Leipzig	kellade ja juveelide mess	Leipzig Messi Eesti esindus
Comfortex *	11.09.	13.09.	Leipzig	sisekujundusmess	Leipzig Messi Eesti esindus
CADEAUX Leipzig *	11.09.	13.09.	Leipzig	kingitused ja sisustusideed	Leipzig Messi Eesti esindus
AMB	14.09.	18.09.	Stuttgart	rahvusvaheline metallitöötlemise mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de
Gym & Spa 2004 *	15.09.	17.09.	Helsingi	ujulad, saunad, spad ja treeningusaalid	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Nord Elektro	15.09.	17.09.	Hamburg	elektro-, informatsiooni- ja valgustehnika erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Keskkond, linnahoidus, vesi ja heitvesi, jäätmed, jäätmekäitlus 2004 *	15.09.	17.09.	Helsingi	keskkond, linnahoidus, vesi ja heitvesi, jäätmekäitlus	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Intermot	15.09.	19.09.	München	rahvusvaheline mootorrataste ja rolleritemess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.intermot-muenchen.de
IFMA Cologne	16.09.	19.09.	Köln	rattamess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.ifma-cologne.de
Kind + Jugend	17.09.	19.09.	Köln	laste ja noorte rõivamood	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.kindundjugend.de, Karol AS
art forum	18.09.	22.09.	Berliin	rahvusvaheline juhtivate kunstigaleriide väljapanek	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-berlin.de
InnoTrans	21.09.	24.09.	Berliin	rahvusvaheline liiklustehnikamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-berlin.de
Fachdental	24.09.	25.09.	Leipzig	hambaravi tehnoloogia- ja seadmete mess	Leipzig Messi Eesti esindus
Philatelia & MünzExpo 2004	24.09.	26.09.	Leipzig	rahvusvaheline filateliameess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.philatelia.de, Leipzig Messi Eesti esindus
Materialica	28.09.	30.09.	München	rahvusvaheline innovatiivsete materjalide, meetodite ja kasutamisiiside erialamess koos kongressiga	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.materialica.de
SMM	28.09.	02.10.	Hamburg	rahvusvaheline mess ja kongress – laevad, masinad, meretehnik	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Photokina	28.09.	03.10.	Köln	fototehnika	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.photokina.de, Reisikeskus
popkomm	29.09.	01.10.	Berliin	rahvusvaheline muusikatööstusemess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-berlin.de
Interbad	29.09.	02.10.	Stuttgart	rahvusvaheline erialamess: ujulad, ujulate tehnika, saunad, füsioteraapia, kehakultuur	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-stuttgart.de
FinnBuild 2004 *	29.09.	03.10.	Helsingi	ehitus ja ehitusteenused	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee

Oktoober					
üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Golf Europe	03.10.	05.10.	München	rahvusvaheline golfispordi erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.golf-europe.com

Äripäev ei vastuta võimalike muudatuste eest messikalendis.

Expo Real	04.10.	06.10.	München	rahvusvaheline tööstuskinnisvara erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.exporeal.de
MODELL & HOBBY mit Leipziger Spielfest	07.10.	10.10.	Leipzig	mudelehitud ja -rongide ning loominguiliste hobide mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Polarstoff II/2004 *	12.10.	14.10.	Helsingi	kangad, tarvikud õmblus-tööstustele, kodutekstiil	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
PacTec 2004 *	12.10.	15.10.	Helsingi	pakendi- ja pakkematerjalide käitlemise mess	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
ELKO 2004 *	12.10.	15.10.	Helsingi	toiduainetööstuse tehnoloogia	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Euro Diving	15.10.	17.10.	München	rahvusvaheline sukeldumise ja veesportdivarustuse erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Systems	18.10.	22.10.	München	informatsioonitehnika, telekommuni-katsiooni ja uute meediate erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.systems.de
Communicate	19.10.	21.10.	Köln	IT, telekommunikatsiooni mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de, www.communicate-cologne.de
Orgatec	19.10.	23.10.	Köln	büroomööbel	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.orgatec.de
Tervis & Ilu 2004 **	22.10.	24.10.	Helsingi	tervis ja ilu	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Hea iga 45+ **	22.10.	24.10.	Helsingi	UUS mess üle 45 aastastele	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Cosmetic	23.10.	24.10.	München	rahvusvaheline kosmeetika sügismess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Hanseboot	23.10.	31.10.	Hamburg	paadinäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
EuroBLECH	24.10.	26.10.	Hannover	rahvusvaheline plekitöötlemise mess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), Karol AS
Denkmal	27.10.	30.10.	Leipzig	rahvusvaheline muinsuskaitse ja restaureerimise mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Euregia	27.10.	30.10.	Leipzig	rahvusvaheline regionaalarengu mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Efa**	28.10.	30.10.	Leipzig	elektriinstallatsiooni- ja liftitehnika mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
SHKG Leipzig 2004	28.10.	30.10.	Leipzig	rahvusvaheline sanitaar-, kütte- ja kliimatehnika mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Helsingi raamatumess 2004 **	28.10.	31.10.	Helsingi	raamatud, kirjastamine	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
ART Cologne	28.10.	01.11.	Köln	kunstiiaat	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.artcologne.de
SachsenBack	30.10.	01.11.	Leipzig	pagaritööstusseadmete mess	Leipzigi Messi Eesti esindus

November

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Import Shop			Berlin	laiatarbekaupade näitusmüük	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.messe-berlin.de
Skixpo 2004 **	05.11.	07.11.	Helsingi	talispord	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Electronica	09.11.	12.11.	München	rahvusvaheline ehituselementide, -gruppide ja elektroonika ehitusgruppide erialamess	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.electronica.de
Hambaravimess Odontoloogia 2004 *	11.11.	13.11.	Helsingi	hambaravi	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Touristik & Caravaning Leipzig **	17.11.	21.11.	Leipzig	rahvusvaheline turismimess	Leipzigi Messi Eesti esindus
ParExpo 2004 */**	18.11.	20.11.	Helsingi	parameditiin, tehnilised abivahendid, mess professionaalidele ja tarbijatele	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Vaimse tervise mess 2004	18.11.	20.11.	Helsingi	vaimne tervis	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Haus & Wohnen	18.11.	21.11.	Köln	käsitöömeistrite mess	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.koelnmesse.de, www.hausundwohnen-koeln.de
Leipziger Hochzeit**	20.11.	21.11.	Leipzig	pulmade korraldamise mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
shk HAMBURG	23.11.	26.11.	Hamburg	sanitaartechnika, küte, plekitööd, kliimaseadmed	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
Reisemarkt	26.11.	28.11.	Köln	turism	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, www.reisemarkt-koeln.de
Ruoka 2004 **	26.11.	28.11.	Helsingi	toidumess	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Heim + Handwerk	27.11.	05.12.	München	ehituse ja sisustuse müüginäitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus), www.ghm.de

Detsember

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
MINERALIEN 2004 HAMBURG	03.12.	05.12.	Hamburg	rahvusvaheline mineraalide näitus	Saksa Majandusesindus Eestis (messiesindus)
109. Leipziger LIPSIA **	03.12.	05.12.	Leipzig	töulindude näitus	Leipzigi Messi Eesti esindus

VÄLISMESSIKALENDER 2005

Jaanuar

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
3. Leipzigi loomaarstide kongress	20.01.	22.01.	Leipzig		Leipzigi Messi Eesti esindus
Partner Pferd	20.01.	23.01.	Leipzig	hobuste näitus ja FEI welpcup	Leipzigi Messi Eesti esindus
Matka 2005 */**	20.01.	23.01.	Helsingi	rahvusvaheline turismimess	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Caravan 2005 */**	21.01.	23.01.	Helsingi	matkaautod, haagissuvilad	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Mood I/2005 */**	29.01.	31.01.	Helsingi	kevadine moemess	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee

* Spetsialistidele ** Külalisüritus

Veebruar

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
ImmobilienMesse Leipzig	05.02.	07.02.	Leipzig	kinnisvaramess, eluruumid	Leipzigi Messi Eesti esindus
Mitteldeutsche Handwerksmesse	05.02.	13.02.	Leipzig	Kesk-Saksamaa käsitöömess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Haus-Garten-Freizeit	05.02.	13.02.	Leipzig	kodu, aed, vaba aeg, koguperemess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Paat 2005 */**	11.02.	20.02.	Helsingi	paadid, jahid, tarvikud	OÜ Profexpo, www.profexpo.ee
Fashion Look! *	12.02.	14.02.	Leipzig	rõivamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Body Look *	12.02.	14.02.	Leipzig	rahvusvaheline aluspesu mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Motorrad Messe Leipzig**	18.02.	20.02.	Leipzig	mootorrattamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Floriga **	27.02.		Leipzig	Saksimaa aiandusbörs	Leipzigi Messi Eesti esindus

Märts

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Therapie Leipzig	03.03.	05.03.	Leipzig	terapeutide mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
CADEAUX Leipzig *	05.03.	07.03.	Leipzig	kingituste ja sisustusideede mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
TerraTec	08.03.	11.03.	Leipzig	rahvusvaheline keskkonnatehnika ja -teenuste erialamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Enertec	08.03.	11.03.	Leipzig	rahvusvaheline energiamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Leipziger Buchmesse	17.03.	20.03.	Leipzig	raamatumess	Leipzigi Messi Eesti esindus

Aprill

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Amitec	02.04.	06.04.	Leipzig	rahvusvaheline autovaruosade, hoolduse ja tanklate tehnika mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
AMI-Automobil International	02.04.	10.04.	Leipzig	rahvusvaheline sõiduautode ja veoautode mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Agra-Mitteldeutsche Landwirtschaftsausstellung	28.04.	01.05.	Leipzig	Kesk-Saksamaa põllumajandusmess	Leipzigi Messi Eesti esindus

Juuni

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Igruma	01.06.	30.06.	Leipzig	rahvusvaheline agraarproduktide töötlemismasinade mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Reallocation	21.06.	22.06.	Leipzig	investeeringute, tööstus- ja kinnisvaraarenduspiirkondade mess, investeeringud Kesk- ja Idaeuroopasse	Leipzigi Messi Eesti esindus
Z 2005 – Die Zuliefermesse	21.06.	23.06.	Leipzig	masinatööstuse allhankemess	Leipzigi Messi Eesti esindus

Juuli

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Fashion Look! *	23.07.	25.07.	Leipzig	rõivamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Body Look *	23.07.	25.07.	Leipzig	rahvusvaheline aluspesu mess	Leipzigi Messi Eesti esindus

August

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
GC – Games Convention	18.08.	21.08.	Leipzig	I Euroopa interaktiivsete mängusüsteemide mess	Leipzigi Messi Eesti esindus

September

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
FloraSax **	04.09.		Leipzig	floristikamess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Midora Leipzig Uhren- & Schmucktage *	10.09.	12.09.	Leipzig	kellade ja juveelide mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Comfortex *	10.09.	12.09.	Leipzig	sisekujundusmess	Leipzigi Messi Eesti esindus
CADEAUX Leipzig *	10.09.	12.09.	Leipzig	kingitused ja sisustusideed	Leipzigi Messi Eesti esindus
Fachdental Leipzig 2005	23.09.	24.09.	Leipzig	hambaravi tehnoloogia- ja seadmete mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Pflegemesse Leipzig	27.09.	29.09.	Leipzig	ambulantse ja statsionaarse hoolekande mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
MODELL & HOBBY mit Leipziger Spielfest	30.09.	03.10.	Leipzig	mudelehitud ja -rongide ning loominguiliste hobide mess	Leipzigi Messi Eesti esindus

Oktoober

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
BauFach	12.10.	15.10.	Leipzig	rahvusvaheline üldehitusmess	Leipzigi Messi Eesti esindus
InfraExpo 2005	17.10.	20.10.	Leipzig	ajakirjandustööstuse aastaüritus	Leipzigi Messi Eesti esindus
SachsenBack	29.10.	31.10.	Leipzig	pagaritööstusseadmete mess	Leipzigi Messi Eesti esindus
Gäste	30.10.	02.11.	Leipzig	rahvusvaheline hotellinduse ja gastronoomia mess	Leipzigi Messi Eesti esindus

November

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
Touristik & Caravaning Leipzig **	16.11.	20.11.	Leipzig	rahvusvaheline turismimess	Leipzigi Messi Eesti esindus

Detsember

üritus	algus	lõpp	koht	teema	info
110. LIPSIA **	02.12.	04.12.	Leipzig	töulindude näitus	Leipzigi Messi Eesti esindus

Äripäev ei vastuta võimalike muudatuste eest messikalendis.

Pole euroliidu asi meie maksude üle otsustada

Euroopa riikide juhivad teevad kõva kriitikat Eesti madalatele maksudele. Äripäeva arvates peavad Eesti poliitikud meie maksupoliitikat Euroopas kindla käega kaitsma ning nõudma, et maksuküsimused jääksid liikmesriikide pädevusse.

Euroopa Liidu häda on selles, et liit toimib küll Euroopa tasandil, kuid poliitikud tulevad igas riigis eraldi võimule rahvuslikel valimistel. Seepärast valitseb liidus käsifreeniline olukord, kus liidu küsimusi otsustavad poliitikud püüavad saada eelkõige oma valijate toetust. Just rahvuslikud probleemid – nt sakslaste hirm, et nad peavad hakkama uusi liitujaid ülal pidama ja kaotavad veelgi töökohti – on pannud ELi riikide liidrid kaitsma kodumaiseid huve.

Isegi oma ettevõtjad on sattunud poliitikute n-ö patriootlike rünnakute alla. Saksamaa kantsler Schröder temeldas ebaisamaaliseks riigi tööstus- ja kaubanduskoja direktori, kes soovitas firmadel lõigata kasu uute liikmete madalast maksutasemest. Rootsi firma Swedish Match kolis kaheksa aasta eest tootmise Eestist ära kodumaale muuhulgas põhjendusega, et rootslased nõuavad töökohtade loomist kodumaal. Po-

liitikute mure on mõistetav, sest töökohtade ähvardavad töepoolset liikuda odavamasse Ida-Euroopasse.

See aga ei anna Eestile põhjust taganeda oma seisukohtadest. Maksuküsimused on ELis praegu väga teravad ning Eesti ei tohi sellest arutelu kõrval jääda. Täisliikmena on meil võimalus oma arvamus avaldada ja nõuda maksuküsimuste jätmist riikide pädevusse. Eestil on õnneks ELis liitlasi. Samal seisukohal on Suurbritannia, soov madala maksutasemega jätkata on ka teistel uutel liikmetel. Soomegi langetas alkoholimakse ja vähendab tuleval aastal ettevõtete tulumaksu 26 protsendile.

Eesti ja teised uued liikmesriigid peavad võitlema ausa maksukonkurentsi säilitamise nimel, kuigi Schröder seda pahaks paneb. Meil on selleks majanduslik põhjendus ja ajalooline õigus: meil on tarvis praeguste liikmete arengus järele jõuda, sest meie loomulik areng oli 50 aastat pidurdatud.

Eesti vajab kiiret majanduskasvu ka selleks, et ELiga liitumisel tekkivaid kohustusi täita. Pikas perspektiivis on Eesti kiirem areng kogu ELi huvides –

elatusaseme ühtlustades ei pea rikkamad riigid enam vaesemaid toetama.

Kindlasti ei tohiks lasta ELil siduda maksuküsimust abiraha andmisega, nagu Schröder ette paneb. See oleks väljapressimine ning varasematest kokkulepetest taganemine.

Kohalikul tasandil võivad maksude alandamise vastased hakata Euroopa Liidu survepoliitikat enda huvides ära kasutama. Eilses Äripäevas kinnitaski Rahvaliidu liige Janno Reiljan, et “meie poistel” tuleb tõsiseid argumente korjata, sest EL võib avaldada survet “näiteks sellega, et annab kolmandiku võrra lubatust vähem abiraha”. Kui Eesti töepoolset seisab valiku ees, kas loobuda abirahadest või oma eelistest ELi siseses maksukonkurentsis, tuleb riik ehitada üles pigem madalatele maksudele kui abirahale.

Tegelikult ei tähenda ELi maksudebatt ainult seda, et madalama maksukoormusega riikidele avaldatakse survet makse tõsta. Samaväärne on ka võimalus, et sõbralikumate maksudega riigid sunnivad enda eeskujul hoopis Saksamaad, Rootsit ja teisi kõrge maksukoormusega riike makse alandama.

Terviseedendus vajab täiendavat rahasüsti

Sotsiaalminister on alustanud avaliku arutelu terviseedenduse teemal. See on kiiduväärne. Minu arvates peaks selle eesmärk olema terviseedenduse tarbeks täiendava raha leidmine ja selle kasutusotstarbe täpsustamine.

Eestis on inimeste tervisliku seisundi parandamiseks ühe võimalusena edukalt kasutatud kuurortravi. Kuurortraviga tegeleb haiguste ennetamise ja taastusraviga. Täna osutatakse kuurortravitreenust põhiliselt välismaalastele. On oluline, et seda hakkaksid väärtustama ka Eesti elanikud.

Enne kaalukate otsuste langetamist peaks vaatama teiste riikide kogemusi. Ungari kuurortravis Heviz tehtud uuring näitab kuurortraviga efektiivsust. Haigetel, kes said kuurortraviga, langes haiguspäevade arv aastas 6,8 korda, võrreldes nendega, kes seda ei saanud. Venemaa tervishoiuministeeriumi hinnangul paraneb sanatooriumis ravil olnute tööväime, väheneb hospitaliseerimise vajadus, vähenevad väljamaksed haigushüvitisteks.

Valimiste eel ja hiljem ajakirjanduses avaldatud koalitsioonileppes räägiti mõistlikult juttu sellest, et tuleb vabastada erisoodustusmaksust ettevõtja ostetavad terviseedenduslikud teenused. Hõigati välja ka piirmäär – 3000 krooni.

Tööandjana sai antud töötajatele lootust, et peale seaduse vastuvõtmist avarduvad võimalused ja tekib täiendav motivatsioon kaasa lüüa nende tervise eest hoolitsemisel. Toetan sotsiaalministri seisukohta, et nn terviseraha jagamine peab jääma ettevõtjate õlule, sest ainult sel moel on võimalik tervise edendamiseks raha juurde saada. Igal seadusel peaks ideaalis olema taga ka majanduslikud arvutused.

Vello Saar
ASI Värskla Sanatooriumi juhataja, Eesti Kuurort- ja Taastusravi Liidu juhatuse liige

Arvutuste aluseks on võetud 50 000 inimest, kellele tööandjad ostavad tervisetreenust.

Kui näiteks tööandja ostaks praegu 3000 kr eest tervisetreenust, tuleks sellelt maksta erisoodustusmaksu 2391 kr – teenus läheks tööandjale maksma 5391 kr ja riigieelarvesse laekuks täiendavalt erisoodustusmaksu 119,55 miljonit. Tööandjad peaksid maksma kokku 269,55 miljonit ja raviteenust saaks reaalselt 150 miljoni eest. Tööandja järeldus: mõttetult kallis, ebaotstarbekas.

Kui tööandja maksaks aastas 3000 kr netona rohkem töötajale ja töötaja kulutaks selle raha tervise edendamisele, oleks tegelik kulu tööandjale 5433 kr. Riigile laekuks makse kokku 121,65 miljonit. Terviseedenduse tarbeks laekuks ikkagi 150 miljonit. Tööandjail tuleks selle variandi puhul kulutada palkadeks 271,65 miljonit. Tööandja järeldus: veel kallim variant! Ning kes garanteerib, et palgana makstud raha kasutatakse terviseedenduseks? See variant on rahaliselt ka riigile kahjulikum, sest järgmisel aastal tuleks tagastada tulumaksu 37,5 miljonit.

Kes aga keelab kaotada nii erisoodustusmaksu ettevõtjale kui ka võimaldada inimestel teha 3000 krooni ulatuses aastas tulumaksuvabalt kulutusi terviseedendusele? Sel juhul oleks suurem tõenäosus, et tööandjad hakkavad oma võimaluste kohaselt ostma või kompenseerima töötajatele tervisetreenuseid. Riik küll võidaks rahaliselt kõige vähem, aga saaks tervema kodaniku. Tõsi, mitte küll juba aasta pärast.

Metsa raiutakse – laastud lendavad?

On taunimist väärt, et ASI Rakvere Viljasalvi juhtumit uurides käituvad riigiorganid kui elevandid portselanipoes. Kuidas teisiti mõista seda, kui n-ö lausrünnaku käigus (juhatause liikmed aresti ja firmad plommi alla) keelati ka pääs asjasse mitte puutuva äriühingu ASI Rakriksi büroo- ja tootmishoonetesse, halvates sellega täielikult äriühingu majandustegevuse.

Seepeale ehmas ASI Rakriks vara kindlustanud Salva Kindlustuse AS ära ja teatas pelgalt ajakirjanduses avaldatu põhjal maksu- ja tolliametile – mitte ASile Rakriks kui lepingupartnerile – ASiga Rakriks sõlmitud kindlustuslepingu ühepoolsest lõpetamisest. Mispeale (ajakirjanduse va-

Urmas Arumäe
vandeadvokaat, ASI Rakriks volitatud esindaja

hendusel “vähem tõmmelda” soovitanud) maksu- ja tolliamet arvas heaks peatada äriühingu tegevusloa ning tollilao ja terminali pidamise load. Nii kadusid ka Rakriksi kliendid. Firma saatus on ebaselge, hetkel kavandatakse äritegevuse ebaseadusliku seisukäsitamise eest kahjunõuete esitamist.

Seega – kui metsa raiutakse, lendavad laastud suure kaarega. Aga kas politsei või kindlustusfirma või tolli- ja maksuamet selle peale ka mõtlevad, kes kõrvalistele isikutele põhjustatud kahjud kinni maksab?

repliik

Selline ongi äri

Tallinna linn tahab lahti saada Linnahallist – selle pidamine on linnale liiga kulukas. Olemas on firma, kes seda kõigest hingest endale ihkab – Manutent. Linnahalli müügiks on korraldatud juba kolm konkurssi, aga kõik need on luhta läinud, Linnahall ikka pealinn oma.

Asi pole Linnahalli lammutamises või lammutamata jätmises. Tegemist on pealinn kõige magusama krundiga, mille eest Tallinn küsib 150 miljonit krooni. Ainult et linn tegi omal ajal taktikalise vea: kirjutas müügisumma linnaeelarve tulude reale. Nüüd on linnal vesi ahjus – üüratut auku eelarves pole millegagi täita. Ja Manutent teab seda väga hästi, seepärast võib ta linna ultimatiivsele nõudmisele rahulikult “ei” öelda. Käu see Tallinn ikka vastu peab, suures hädas võtab varsti ehk hindagi alla. Aga selline ongi äri, kui laenata Manutendi juhi Märt Vooglaui sõnu. Närvide mäng.

Aili Sandre
aili.sandre@aripaev.ee

Äripäev 5 aastat tagasi

5. aprill 1999

Tulumaksuvaba miinimum uuel ringil

Riigikogu Keskfraktsiooni liige Olev Raju esitas menetlusse eelnõu, et täita kolmepoolset kokkulepet tulumaksuvaba miinimumi tõstmiseks.

Mullu 22. oktoobril sõlmisid valitsus, tööandjad ning ametiühing leppe, mille kohaselt valitsus kohustus Riigikogule esitada tulumaksuseaduse muutmise eelnõu, mille järgi tulumaksuvaba miinimum kasvab 1999. a 6000-lt 9600 kroonile. Eelmine valitsus esitas eelnõu oma viimase sammuna, kuid uus valitsus võttis selle menetlusest tagasi. Eelnõu järgi pidi tulumaksuvaba miinimum tõusma tänava küll 500-lt 800 kroonile kuus, ent seda oleks arvestatud 2000. a tagasiulatuvalt. “1. jaanuarist tagasiulatuvalt on seda praktiliselt võimatu teha. Veel enam, mul on hirm südames, et teda ei tule ka 1. jaanuarist 2000,” väitis Raju.

Hetkeiseis: Viie aastaga on tulumaksuvaba miinimum kasvanud 500 kroonilt kuus 1400 kroonini. Kahe järgmise aastaga tõuseb maksuvaba miinimum 2000 kroonini kuus.

Äripäeva peatoimetaja **IGOR RÕTOV**, väljaandja Äripäeva Kirjastuse AS
Aadress: Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
Telefon: (372) 667 0111, (372) 667 0222, faks: (372) 667 0265, (372) 667 0165

e-post: aripaev@aripaev.ee, WWW: http://www.aripaev.ee
TOIMETUS: e-post: aripaev@aripaev.ee, tel: (372) 667 0111, faks: (372) 667 0265
REKLAAMIOSAKOND: e-post: reklaam@aripaev.ee, tel: (372) 667 0105, faks: (372) 667 0300

TELLIMINE JA LEVI: e-post: register@aripaev.ee, tel: (372) 667 0099, faks: (372) 667 0300

Tellijahind 12 kuuks 2100 kr. Tellimine internetis http://pood.aripaev.ee. Trükk AS Kroonpress

Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastõid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastõid ei tagasta.

Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioossed teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äripäeva Kirjastuse ASI kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

Äripäev

Eurole ülemineku aeg sõltub igast riigist endast

kolumn

Zdenek Tuma

Tšehhi Riigipanga president

„Euro kasutuselevõtuks ei ole universaalset lahendust kõigile liituvatele riikidele.“

Lähenev Euroopa Liidu laienemine on praegu nii liituvate riikide valitsuste kui ka nende keskpankade tähelepanu keskpunktis. Viimastest saavad pärast liitumist Euroopa Keskpanga (EKP) liikmed, kellelt oodatakse aktiivseid samme tulevaseks eurotsooniga liitumiseks vajalike tingimuste täitmisel.

Isegi kui tegelik eurotsooni laienemine toimub suhteliselt kauges tulevikus (varasem võimalik aeg on 2007. a jaanuar), peavad liituvad riigid oma sisenemisstrateegia hästi ette valmistama. Seetõttu suurenes eelmisel aastal enamikus liituvais riikides keskpankade ja valitsuste koostöö euro kasutuselevõtu ühiste seisukohtade määratlemiseks.

Vaidlus läks ägedaks

Ka liidu sees toimusid pingelised vaidlused, mis kulmineerusid EKP strateegiliste seisukohtade vastuvõtmisega liituvate riikide vahetuskursiprobleemide osas. Strateegilised seisukohad väljendasid EKP nõukogu positsiooni vahetuskursimehhanismi (ERM2) liikmelisuse suhtes, mis on tulevase eurotsooniga liitumise peamine eeltingimus. Liituvad riigid pidid otsustama eurotsooni laienemise optimaalse ajastuse – keeruline ülesanne, kuna majandusteooria ses suhtes selgeid vastuseid ei anna ja paljud liituvad riigid maadleavad eelarvedefitsiidiga, mis tunduvalt ületab Maastrichti leppe lae – 3% SKTst.

EL omalt poolt pidi lahendamata probleemi, kuidas eurotsooni vanu ja uusi liikmeid õiglaselt ja tasakaalustatult ko-

helda, et tagada sujuv laienemine. Nende kahe aspekti vahel võib olla teatud vastuolu, kuna ELi liitumistingimused määrati kindlaks ajal, mil eurotsooni ei eksisteerinud ja vahetuskursi- ja rahapoliitikaarežiimid praegustest erinesid.

Paljudes küsimustes jõuti siiski üksmeelele. Kõigepealt mõistsid paljud, et ei ole universaalset lahendust kõigile liituvatele riikidele, kuna eksisteerib palju riigile iseloomulikke tingimusi: majandusnäitajad, keskpanga rahapoliitika ja eelarvepositsioon. Ses mõttes

võib liituvad riigid jagada kahte suurde rühma. Ühel pool on väikeriigid, nt Balti riigid, mis kasutavad oma vahetuskursi euroga sidumiseks valuutakomiteed. Nemad on tõestanud, et suudavad elada oma rahapoliitika tõsisemate pingete all kannatamata. Seega pole see põhjus hoiatada neid kiire eurotsooniga liitumise eest või sundida neid vahetuskursirežiimi enne liitumist muutma.

ELi institutsioonidel on järelikult õigus tunnustada valuutakomiteede sobivust ERM2 süsteemiga, isegi kui nad on endale jätnud vabaduse hinnata iga riiki üksikult. Teisalt on selge, et suuremate liitujate jaoks, kus on kõikumad kursid ja inflatsioonile suunatud rahapoliitilised süsteemid, võib teekond eurotsooni olla täiesti teistsugune.

Teine valdkond, kus üksmeelele jõuti, kerkis esile vaidlustes potentsiaalse konflikti üle liituvate riikide ja praeguste liikmesriikide nominaalse ja tegeliku majandusliku lähenevise vahel. Suurem osa liituvast riikidest on saavutanud juba märkimisväärset edu inflatsiooni vähendamisel ja nominaalsetes intressimäärades. Peale selle näitavad paljud empiirilised analüüsid, et tegelik lähenevise ei tohiks laienemisele tõsiselt takistuseks olla.

Peamine rõhk on asetunud struktuurilisele, rahanduslikule ja tsükilisele lähenevisele. Tavaliselt leitakse, et lähenevise on väga kõrge väliskaubanduse, kapitalivoogude ja pangandussektori integratsiooni osas, samas äriotsuste lähenevise ja tööjõu mobiilsus on siiani väike olnud. Ome-

ti on üksikute riikide osas ka selles suhtes olulisi erinevusi.

Kuigi Kesk-Euroopa riigid teatasid alguses eurotsooniga liitumise erinevaist aegadest, planeerivad nad nüüd enamasti liitumist 2008–2010. Suurim takistus nende jaoks on riigieelarve. Paljud riigid, sh Tšehhi, Ungari ja Poola, on suures eelarvepuudujäägis ja peavad rakendama keskpikki reforme, et suuta pensionisüsteeme ülal pidada ja liiga heldeid sotsiaabisüsteeme revideerida. Arvestades teemade poliitilist tundlikkust, tuleb eelarveline konsolideerumine keeruline.

Oluline kompromiss

Veel on oluline, et ELi institutsioonid on palju avatumalt rääkinud lähenevise kriteeriumidest. Vahetuskursi stabiilsust hinnatakse edaspidi vastavalt majandusteadeuste aluste ja riikide majandusstrateegiate seadusele, mitte järgalt rakenduvatele mehhaanilistele reeglitele. EKP on teinud ka ettepaneku reformida nõukogu hääletusmehhanismi, võttes tarvitusele hääleõigusega liikmete ülempiiri. Isegi kui paljud, ka mina, ei pea seda optimaalseks lahenduseks, on see oluline kompromiss, mis võimaldab alustada eurotsooni laiendamist.

2003. a tehtud töö on eurotsooni laienemise palju lähemale toonud. Euroga tugevalt seotud riigid võivad kiiremini edasi liikuda, teistele paistavad aastad 2008–2010 realistlikuma eesmärgina. Enamikul on aga liitumisstrateegiad kindlaks määratud ja toimivad rahaturgude ja majandustegurite oluliste stabiliseerijatena.

Copyright: Project Syndicate

ALTUS CONSULT
FIRMADE ASUTAMINE JA MÜÜK

Tõnismägi 3a, tel 646 3760
info@altius.ee
www.altius.ee

T PARTS
USA AUTODE VARUOSAD

Chrysler • Jeep • Chevrolet • Ford

HOOLDUS & REMONT

WWW.TOPPARTS.EE TEL (0) 678 1888

KONKURENTSISEADUSE VASTU EKSIMINE TOOB KAASA KRIMINAALASJA

Uskumatu aga tõsi – Eesti Vabariigi konkurentsiseadus on karmim Euroopas kehtivaist. Toob kaasa kriminaalvastutuse. Ettevõtjatele ja juhtidele mõeldud Äripäeva seminar annab kätte otsad, kuidas vältida konkurentsiasjadega pahuksisse sattumist, kuidas ettevõtte juht saab oma turvalisuse huvides teha konkurentsiametiga koostööd, kuidas konkurentsiasjade menetlemine käib ja mis muutub ELiga liitumisel jne.

Äripäeva seminar 7. aprillil 2004
hotellis Radisson SAS

Oska karta ja kasutada konkurentsiseadust

Mida peab ettevõtja teadma konkurentsiametist?
Konkurentsiameti peadirektor Peeter Tammistu

Millised on eriti olulised punktid konkurentsiseaduses?
Konkurentsiameti peadirektori asetäitja Aini Proos

Millised on konkurentsiseaduse uuendused ja muudatused?
Konkurentsiameti kolmanda järelevalveosakonna juhataja Juhan Pöldroos

Milline on ettevõtte nõukogu ja juhatuse liikme vastutus?
Teder & Partnerite vandeadvokaat Indrek Teder

Diskussioon: Võrdsed võimalused ettevõtluses
Osalevad: EMT ASI juhatuse esimees Valdo Kalm
Narva Elektrivõrkude ASI peadirektor Ahti Puur
Saku Õlletehas ASI juhatuse esimees Cardo Rimmel

Seminari hind 2900 krooni. Mitme osaleja registreerimisel ühest ettevõttest kehtib soodustus 10%.
Lisainfo telefonil 667 0233 (Merle Kumari).

Toetab:
Äripäev **Radisson SAS**
HOTELS & RESORTS

Vaata lisainfot: www.aripaev.ee/seminar/

Liinigigandid ahistavad maaomanike õigusi

Kinnistule seatud piiratud asjaõigus viib üldjuhul maa hinna alla, mistõttu maaomanikud ei ihalda isiklike servituutide seadmist läbi nende kinnisasja kulgevatele Eesti Energia elektriliinidele või Elioni telefonikaablitele. Piiratud asjaõigusega kaasnevad paratamatult kitsendused kinnistu kasutamisel, pärstitud on metsamajandamine, põlluharimine, liiniservituudi juures kehtivad kaevetööde piirangud ja ehituskeeluala.

Maaomanik vastutab

Seadus näeb ette, et olenemata asjaolust, kas mis tahes võõrast kinnisasja läbivad kommunikatsioonid on kinnisturaamatusse kantud või mitte, vastutab kinnisasja omanik nende säilimise eest n-õ oma peaga. Valdav osa sellistest trassidest on aga kunagi sinna rajatud maaomaniku loata, seda ei ole keegi isegi mitte küsinud. Ja maaomanik vastutab liinide eest isegi siis, kui telefoniliini tegelik omanik pole selle vastu aastaid vähimatki huvi ilmutanud. Ju pole sel

Avo Eisen
Võrumaa talupidaja

liinijupil midagi juhtunud, sest kui näpuga seadusetähes järele ajada, on Elionil või elektriliini puhul Eesti Energial liinirikke korral igal ajal õigus oma masinatega liini remontima tulla. Oodaku talumehe hein niitmist või vili koristamist. Maaomanikul on õigus nõuda talle tekitatud kahju hüvitamist, ent see eeldab ametiasutustes protsessimist, kohtus käimist, advokaatidele maksmist.

Liinirajatistega koormatud maatüki omanikku võivad oodata muudki ohud. Nõuetes liinirajatise kaitse kohta (RTL, 2001, 1, 9) öeldakse: „Liinirajatise kaitsevõõndis tegutsev isik kannab kõik oma tegevuse tõttu liinirajatise kaitsevõõndis liinirajatise kaitsemiseks vajalike abinõude rakendamise kulud. Liinirajatise kaitsevõõndis kasvavate puude okste lõikamise kohustus on maavaldajal, kelle maal need puud kas-

vavad.“ Tõsi, töödega seotud kulud peab korvama liinirajatise omanik, kuid kohustus jääb kohustusena.

Sama eeskiri ütleb, et liinirajatise kaitsevõõndis on ilma rajatise omaniku loata keelatud ehitada, rekonstrueerida või lammutada hooneid ja rajatise, teha mis tahes geodeetilisi, laadimis-, süvendus-, lõhkamis-, üleujutus-, niisutus- ja maaparandustööd, istutada ja langetada puud või põõsaid jne. Maaomanik tõlgendab seda üheselt – liinirajatise kaitsevõõndis on keelatud igasugune majandustegevus. Pealegi mõjuvad sellised käsud ja keelud maaomanikule igas mõttes ahistavalt. Näib, et sellistel puhkudel on vähe katet ka ühel demokraatliku õigusringi alustaladest – omand on püha ja puutumatu.

Märkimist väärib veel asjaolu, et eeskirja kohaselt ei vabasta liinirajatise ebatäpne märgistamine selle kaitsevõõndis tegutsenud isikut vastutusest. Seega – trassi omaniku tegemata töö võib põhjustada lõppkokkuvõttes kahju hoopis

õnnetule maaomanikule, kes teadmatusest mingi Jumalast unustatud telefonikaabli kusa-gilt põllusilul alt välja kündis.

Vald kannab kulud

Teoreetiliselt on omanikul õigus oma kinnistu mistahes moel kasutamise või koormamise eest muidugi tasu nõuda. Kuid mainitud monopolistid ei rutta selliseid lepinguid sõlmima. Selle asemel võttis valitsus tõenäoliselt suuresti suurfirmade survele vastu määruse, mille kohaselt on vallad kohustatud vähendama maamaksu 25%, 50% või 75% neil omanikel, kelle maavaldustel paiknevad tehnilised rajatised.

Sellisel moel jääb küll ettevõtetele nende megakasum alles, kuid omavalitsuste seisukohalt on tegemist lühinägeliku seadusega, kuna säärane kord vähendab raha laekumist valla eelarvesse ning lõpptulemuseks vähendab iseäranis nn ääremaa niigi suhteliselt viletsal järjel omavalitsuste jätkusuutlikkust, sest maa kasutamise seotud kulutused jäävad valla kanda.

Eile võttis esimesi külatajaid vastu Ülemiste keskses avatud Klementi uus esinduspood.

Foto: Andras Kralla

Rõivatootjad vangerdavad keskuste vahel

Esinduskauplusi omavate Eesti suurimate rõivatootjate vangerdused kaubanduspindade vahel on aprillikuuga valdavalt lõppemas – uued kaubanduskeskused võtsid teistelt oma jao.

A Andres Kärssin
andres.karssin@aripaev.ee

Siinse rõivatööstuse tippu kuuluvast nelikust kujunesid oma viimase aastaga suurimateks rahmeldajateks Baltika ja Klementi, tehes enim muudatusi oma jaekaubanduspinna osas. Sangar ja Ilves-Extra seevastu tegutsesid rahulikumalt. Kõik liikumised toimusid parema ja ka oma kontseptsioonile sobiva poekoha nimel.

Sangari jaekaubandusjuhi Ene Semevsky sõnul on firmakaupluste pidamise eesmärgiks teenida kasumit: "Seoses uute kaubanduskeskuste lisandumisega tuleb olla pidevalt valmis kolimiseks, vastavalt sellele, kui populaarseks muutuvad uued keskused ja kuidas mõjutab uute ostukohade lisandumine vanemate keskuste külastatavust."

Võrreldes mullusega on praegu vähem poode Klementil – suletud on kauplus Haapsalus, Sikupillis, Tondil ja Tallinnas Viru tänaval. Samuti läheb tänava kinni kauplus Rocca al Mare. Samas suurendas Klementi kaupluse pinda Kristiine keskses, aprillis lisanduvad poed Ülemiste ja Viru keskses.

Viimase aasta jooksul on Baltika poode sulgenud, kolinud ja juurde teinud – kokku on bilanss positiivne. Monton sulges

poed Meloni ja Sikupilli keskses, sest vahetas need parema asukohaga Viru ja Ülemiste vastu. CHR/Evermen avas poe Tartus ja Lasnamäel, endine Montoni pind Sikupillis läks CHR/Evermeni poe alla ja suleti Järve keskuse kauplus, sest sealne pind ei täitnud oma müügieesmärke. Viru keskses avab ukсед samuti Baltmani pood.

Aastaga pole muutunud kaupluse arv ei Sangaril ega Ilves-Extral. Küll kolis Sangar mullu novembris ühe kaupluse Magistrali väikese pinna pealt Rocca al Mare suuremale pinnale, Ilves-Extra sulges kahjumlikult tegutsenud kaupluse Pärnus ja avas eile uue esinduspoe Ülemiste keskses. Kumbki ettevõtte sel aastal rohkem uusi poode avada ei plaani.

"Meile tasub firmapoodide pidamine kindlasti ära tänu sellele, et me suudame samu tooteid valmistada ka tellimuste peale," ütles Ilves-Extra müügiesakonna juhataja Elo Saue.

Klementi juht Toomas Leis ütles, et oma jaekaubanduse opereerimine tähendab nii tulu kui ka kulu. Ta lisas, et suletud kauplused pole olnud perspektiivsetes rõivaäri kohtades ning uued kaup-

Mullusega võrreldes on praegu vähem poode Klementil

	aprill 2003	1. aprill 2004	lisandub veel 2004
Ilves-Extra	6	6	–
Klementi	11	8	1
Baltika	20	21	2
Sangar	5	5	–

Allikas: Äripäev

lused avatakse ka uuest sisekujunduskontseptsioonist lähtudes.

Baltika avalike suhete juhi Urmas Väljaotsa sõnul on poe pidamise eesmärk loomulikult tulu teenida, millega alguses kaasnevad küllaltki suured investeeritud. Ta lisas, et Baltika on tänaseks muutunud tootmisettevõttest jaekaubandusettevõtteks. "Kui hulgemüüja ning allhankija sõltuvad suuresti oma sisseostjatest, siis jaekaubandusettevõtte saab reageerida oma toodetega turu nõudmistele kiiremini," märkis ta.

palju õnne!

REEDE

Ilmar Jõgi 46
Eesti Metalliekspord ASi
juhatuse esimees

Aivar Tuulberg 42
Ehitusfirma Rand ja
Tuulberg ASi
nõukogu liige

LAUPÄEV

Mati Sooruu 57
ELWO ASi
juhatuse esimees,
peadirektor

Ibrahim Muhtši 48
Tallinna Farmaatsiatehase
ASi juhataja

Aivar Rehe 41
maksu- ja tolliameti
peadirektor

PÜHAPÄEV

Valeri Urb 57
N-Terminal Hulgi ASi
juhatuse liige

Eero Kotli 40
Optiroc ASi
juhatuse liige,
turundusdirektor

Toomas Leis 34
Klementi ASi
juhataja

ärilause

Edward Burkhardt
Eesti Raudtee erastaja

„Raudtee on nagu üks suur lauamäng, kus on tuhandeid tükke.“

Eesti Ekspress
01.04.2004

Timo, 5 a
aasta tuletõrjuja
2037

Anna lapsele tulevik!

Helista ja aita Tallinna Lastehaiglat:

900 7705
900 7710
900 7715

50 krooni
100 krooni
500 krooni

TALLINNA LASTEHAIGLA TOETUSFOND

